

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Ötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 709.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg,

hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen. Előfizetőink az „Egyetértés” mellékletét a KÉPES SZALON-t ezután is minden vasárnapon díjtalanul kapják meg.

A miniszterelnök egészséges.

Budapest, január 8.

Az egész magyar társadalommal együttérve, gratulálunk gróf Khuen-Hederváry Károly miniszterelnöknek, hogy a súlyos operáción átesve, ismét egészséges. És az egész magyar politikai világgal együttérve, szeretnénk neki immár ahhoz is gratulálni, hogy végre a politikai helyzet is legyen egészséges.

A miniszterelnök ur orvosai nagy emberi elismeréssel hódolnak az ő férfias nyugalmanak és bámulatos türelmének, melylyel magát az operációnak alávetette: csak hogy ismét egészséges legyen. Fáj nekünk, de a politikai elismerést nem adhatjuk meg neki, mikor azt látjuk, hogy a politikai helyzet egészséges tételéhez is csak nyugalmat és csak bámulatos türelmet tud magával hozni. Itt tulságosnak találjuk

az ő nyugalmit és természetellenesnek az ő türelmét. Egy egész ország egészsége ennél többet érdemel. Pusztán nyugalommal és pusztán türelemmel az ország egészségét, egész politikai helyzetünk egészségét nem fogja helyreállítani. Pedig — amilyen jóleső emberi örömmel látjuk a miniszterelnök ur egészségének helyreállítását — az ország egészsége szintén megérdemelné egy kis érdeklődést, egy kis áldozatot.

S vajjon történt-e a szünet alatt vagy van-e készülöben most valami, ami azt igazolná, hogy a miniszterelnök urnak szívében fekszik a politikai helyzet kigyógyulása is? A kormány és a többség részéről egyetlen jel sem mutatja, hogy törődjenek a gyógyulással. A kormány ugyan erősen hangoztatja, hogy neki többsége van s akaratának éppen azért érvényt is fog szerezni: de ezt nem tekinthetjük olyan jelnek, hogy a helyzetet orvosolni akarja. Mert többsége volt már más kormánynak is, azért akaratát nem tudta érvényesíteni, különösen, ha azon az akaraton száz mérföldről is meg lehetett már ismerni a bécsi származást. Mikor a többségek Bécsből kapnak egy kész és megmáshatatlant akaratot, akkor hiába hivatkoznak többségi voltukra, a bécsi akaratot nem érvényesíthetik. És nem fogják érvényesíthetni ezután sem. Mert a többségi akaratot nem tudná megaka-

dályozni az ellenzék, de a bécsi akaratot meg tudja akadályozni a nemzet. Azzal tehát, hogy a kormány most megint hangoztatja az ő nagy többségét, a Bécsből erőszakolt katonai javaslatokat nem lesz képes keresztülbajszolni és a politikai helyzetet nem lesz képes kigyógyítani.

Egyéb szándékairól vagy terveiről a kormánynak pedig abszolút nincs hír. Hallunk arról, hogy gróf Andrássy Gyula a parlamenti élet felvételével megint Budapestre siet, hogy mindent elkövessen valami kompromisszumos béke megteremtése érdekében. Hallunk arról is, hogy Kossuth Ferencz a függetlenségi program sértetlen épségben tartásával megjelöli azokat a hatvanhetes alapon is joggal követelhető katonai engedményeket, melyeknek árán a parlamenti béke meg volna teremthető. De ahelyett, hogy e lojális és békekívánó jelenségekkel szemben érdeklődés, figyelem és köteles előzékenység mutatkoznék a kormány részéről, azt kell tapasztalunk, hogy a kormány sajtója gunynyal illeti Andrássy törekvéseit is. Kossuth törekvéseit is. Mintha azok keresztelnék a kormány taktikáját, akik segítik a békét s nem azok, akik végtelen állásfoglalással hajszolják a harcot. A többség felől gyűlöletesebb támadások érik a béke keresőit, mint a harc keverőit. Ebből tehát azt kell

Télen.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnyomás illus.)

A multat szeretem, a multba vágyom. És mikor leesik az első hó, elvisz a kívánság messze vidékekre, ahol először láttam hullani a hópelyheket, ahol egyszerű kis fabölcsőmet ringatták, ahol megtalálom a multat. Lemegyek Tolnába, az én szülőföldre, ahol csak akkor emlékeznek rám, ha ingyen prólógus kell vagy ünnepi vers, különben pedig a multhoz tartozom, de ahhoz, amelynek neve feledés.

Jól van így. Legalább nem fognak utóféltelen rám ismerni. Oktalan aggodalom. Ugy sem ismer engem ott senki.

Szakál-Högyész a vasúti állomás, ahonnan kecsival megközelíthető az én pátriám. Hosszu, latyakos kecsit, amely jobbról-balról halmokkal, lombjavesztett bokrokkal van szegélyezve. Almadozva nézek ezekre az ismeretlen bokrokra és elgondolom, hogy ezek még nem voltak a világon akkor, mikor én először jártam erre. Legalább nem ismernek.

A falu, amelyben első gyermekeimet töltöttem, Tevel, a völgyes járás egyik sváb mezővárosa. De mind jó magyar érzelmű emberek lakják és ha visszagondolok az első tanítómra, a könny gyül a szemembe. Janusics, ez a kiváló, kedves magyar ember, akitől az irvaolvasás első elemeit tanultam és aki még ma is él, aki úgy magaslik fel gyermekkorom távolában, mint egy óriás. És még mindig úgy gondolok rá, szelid, ked-

ves tekintetűre, apai bánásmódjára, tanítására.

A teveli csordaut, meg a závodi határ között egy patak folyik, amelynek partjára malmokat építettek a szászországi és württembergi svábok, mert hogy eleink onnan vándoroltak be. Mária Terézia telepítette őket a vidékre, melyet csunyául letarolt a sok háború. Pusztított ott mindenféle nemzet, még a magyar is. Csoda aztán, ha német telepesekkel népesítették be a pusztaságokat?

Es még most is látom a térdig érő nadrágban (svábul Pistolen-hozen) kopogó faczipőben, vulgo: klumpa—parádézó svábokat, amint mennek a hegyoldali templomba, melynek plébánusa az öreg Kóbor, később esperes, nagyon megharagudott azért, hogy minden svábot Andrezinek, minden sváb lányt Terézinek hittak. Nem is csufolták őket másképp, mint Der Esel und der Andre Esel . . . Csupa Esel volt az egész falu.

Hiába intette, kérte, feddette őket, hogy válaszszanak más neveket is. Nem hallgattak a szép szóra. Akkor aztán kijött a flegmából a derék esperes és kibirdette a szószékről, hogy mivel a szép szó nem használ, jövő héttől fogva arra a névre fog minden újszülöttet keresztelni, amely aznapon a kalendáriumban áll.

Volt aztán elszőnyedés, mikor az öreg be is váltotta a szavát. Egyszerre támadtak Bibiának és Kunigundák, Leokádiák és Proserpinák, a férfiak pedig Claudius és Eustach, Christoforus és Leodegar. Ki sem tudták egymás nevét mondani.

Azonkívül az a szokás a sváb falukban, hogy a gyerekeket oroszosan az apjuk nevé-

vel is elnevezik. 'S Stefi 's Seppi, annyit tesz, hogy az Istvánék Jóska fia. Már most támadt 'S Rochusa Penedikt, meg 'S Kleofasa Roderik. Majd a nyelvük kitörött belé. A leányok pedig szégyelték is kimondani a nevüket, kivált amelyik egy kicsit tudott magyarul is.

Egy darabig a malomban laktunk, amelyben születtem. Szomorú és sivár hely volt. Az ablakból a kálváriára lehetett látni, az udvarból a závodi temetőre. E kettő között jártunk-keltünk. Nem vigjátéki környezet.

A komor és szomorú malmot fölcseréltük egy kedves és barátságos falubeli lakással, mely Hauserék tulajdona volt. Szép, derült májusi napon költöztünk belé. Ugy bántam, mintha új világba léptem volna. Hogyne, hiszen a malomba sohasem süttöt belé a nap.

. . . Már közeledtem a régi utca felé. Párolognak a lovak, mert nagy a sár és izad a nyomorult pára, míg a hegyes-völgyes vidéken felvonszolja a szekeret. Bandérium vár szülőfalum határán. Egy sereg ökor áll elém, és nem ereszt tovább, amíg üdvözlő bögését el nem hangoztatta. Akkor nagynehezen mehetek tovább. Tolna, édes szülőföldem, köszönöm az üdvözetet!

No, nem bánom, szálljunk le a szekérről, menjünk egy kicsit gyalog. A patak mentén megyek végig a falun, melyben valamikor papiros hajócskákat usztattam. Meg is fürödtem benne néha. Meg is vertek érte.

A koresma elé érek. Itt bántam a kuglizás titkait órákon át s lestem a ledőlő bábákat, melyeket néha nekem is szabad volt

következtetnünk, hogy a kormány hazard taktikája egyetlen kockára van feltéve: arra a kérielhetetlen obstrukcióra, mely szerinte az erőszakot indokolhatná. Ennek a hazard taktikának kell a harc, mert erre van fölépítő egyetlen terve: az erőszak.

Már pedig az erőszaktól nem lesz egészséges sem a parlamenti helyzet, sem az ország. De még csak a kormány sem. A katonai követelések egymagukban is elegendően falánksak, hogy meg-egyenek kormányokat, de az erőszakkal parosított katonai követelések, mint a multban láthattuk, a kormányokkal együtt többségeket is fel tudnak falni. Ha tehát inkább volnánk ellenségei a többségnek, mint barátai az ország békéjének: valóban örvendhetnénk az erőszakra épített hazard taktikának. Egy Asapásra két legyet: nemzetellenes kormányt és nemzetellenes többséget üne az agyon. De mi az ország egészségét előbbre helyezük. S azért, akámeny nyire kompromittálva van már az ugynevezett tizenkettedik óra, mi ebben a tizenkettedik órában is azt kívánjuk inkább, hogy az egészséges miniszterelnök akarja egészségesé tenni a parlamentet is, az országot is. Erőszak és harc helyett ajánlja a koronának a nemzeti engedményekkel elérhető kompromisszumot és jusson eszébe, amit Deák Ferenc mondott többségekről és kisebbségekről:

— Többségek és kisebbségek harcában csak a többségek veszhetnek. Mert a kisebbség, akárhány embert veszít, legfeljebb tovább is kisebbség marad, de ha a többség veszít, kisebbség lehet belőle.

Budapest, január 8.

A számszék elnöke Bécsben. Thuróczy Vilmos, az állami számvevőszék elnöke Bécsbe utazott, hogy a közös és a Budapesti járt osztrák miniszterekkel visszaadja a látogatást.

felállítanom. Sőt szívesen látott vendége voltam a babállító sváb gyerekek, mert azalatt ő pinczkézett, én meg dolgoztam. A hatosokat természetesen ő kapta. De nekem jutott a dicsőség és egy pár „Rindvich“-titulus. — a táksák elengedésével — mikor nem elég hamar tudtam a kügliző svábok tetszésére felállítani a babákat.

A kocsis váltig biztat, hogy üljek már fel, mert elmerülök a sárban. . . Nem . . . még csak egy kicsit. . . Itt jön a kis bolt, amelyen belül anyi vakációban gyötört az unalom. Két nagynénem volt, az egyik Bácskaba ment férjhez, a másik Tolnába. A tolnainak a férje kereskedő volt és német. Akáczizós, veszekedő és disputáló ember, aki mindig egzaminált. Aki maga is diák volt, tudja, hogy mit jelent az a vakációzó gyerekek, ha mindig kérdezik azokból a tudománvokból, amelyeknek — hála Istennek — két hónapra hátat fordíthatott. Immel-ámmal, kedvetlenül feleltem neki, amiből aztán háthaütések lettek. Csoda-e, ha abszolúte nem kívánczoltam Tolnába?

A világ legunalmasabb, legsárosabb és legkésőbbjebb helye ez a Tovel. Bollogok, akik még a nevét sem tudják. Mikor egyszer-egeter odatávoztam, a sváb szomszédok rám ismertek és erővel el akarták veleni hitetni, hogy már meghaltam. Hosszu disputákat állottam velük, hogy biz én nem halltam meg. De hát nem akarták elhinni. „Miféle g'sajt, tu biselst g'storva . . .“ ami tolnai germán nyelven annyit, hogy de hiszen aszonták, hogy te meghaltál. . .

Pedig hát még most is itt dagasztom a sarat s ki tudja, hol van már az, aki erőnek erejével meg akart halasztani? Végignézem

Kezdődik a munka.

— Aehrenthal nyugdíjba megy. —

Hirek a politika világából

Budapest, január 8.

Üsütörtökön ismét megkezdődik a képviselőház rendes munkája. Ezen a napon rögtön hozzáfog a költségvetés folytatolagos tárgyalásához s valószínű, hogy a hátralévő három tárgyalással (igazságügy, honvédelem, pénzügy), valamint az appropriációval még januárban végez, úgy hogy újabb indennításra nem lesz szükség. Hogy azután mi fog történni, béke lesz-e vagy újabb háború, azt ma még megállapítani nem lehet. Az kétségtelen, hogy a véderőreform napirendre tűzését az ellenzék teljes harozkészséggel várja, míg a munkapárton nem oly általános a harci kedv. Tiszasötét bihari gárdájától eltekintve, az összes komoly elemek s számottevő faktorok szeretnék ha megegyezésre juthatnának a küzdő táborral s elejét vehetnék a végzetes mérkőzésnek. Erre vall, hogy munkapárti részről nagyon emlegetik gróf Andrássy Gyula illusztris nevét, mint amaz államférfiút, aki igen alkalmas volna arra, hogy nagy tekintélyével, bölcsességével és befolyásával elhárítsa a parlamenti kirobbanások veszedelmeit. Természetesen az ellenzék is szívesebben látná, ha a normális viszonyokat nem kellene megbolygatnia, de ez csak akkor lehetséges, ha a kormány nem zárkózik el a tárgvi engedmények elől.

Hireink itt következnek:

A külügyminiszter bukása.

A bécsi „Zeit“ ma esti száma a következőket jelenti: A „Zeit“ már egyszer és pedig Aehrenthal exozéja előtt rámutatott arra, hogy a független magyar sajtó a legelőszöbbség elítéli Aehrenthal nemtiszta és kétértelmű politikáját. Most az exozé után ennek a sajtónak a hangja még szigorubb és elitélőbb lett. Több, mint harmincz budapesti napilap közül csak negy, természetesen félhivatalos lap, helyesli Aehrenthalnak a politikáját, míg ellenben a lapok túlnyomó része azt a legelőszöbbségben támadja és így érthető, hogy a ballapczi sajtóiroda, mely

különben mindig első sorban szokta regisztrálni a magyar lapok véleményét, miért mondott le ennyival teljesen arról, hogy a magyar sajtóhangok-ka foglalkozzék. Mipól cselebbé válik Aehrenthal politikájának a megítélése, annál határozottabb alakot öltenek a magyar lapokban az Aehrenthal lemondásáról szóló hírek. A legutolsó órákban egy német lap, amely a delegáció köreivel kétségtelenül benső összeköttetésben áll, megerősíti az Aehrenthal lemondásáról szóló híreket azzal, hogy Aehrenthal februárban vagy márciusban, a delegáció ülészeke után fog lemondani és lemondását el is fogják fogadni. Ha vizsgáljuk a forrást, amelyből ezt a hírt merítették, meg kell állapítanunk, hogy a hír komoly, mert annak eredetét nem másra, mint magára a miniszterelnökre kell visszavezetni. Gróf Aehrenthal magyar delegátusokkal folytatott beszélgetés közben nem csinált titkot abból, hogy már nem sokáig marad hivatalában és erre személyi és tárgyi okokat hozott fel. A miniszter egészségi állapota nem éppen kielőgítő, bárha épp az utóbbi hónapokban kissé javult. Ezenfelül Aehrenthal és a közös kormány többi tagjai közt nincs meg a szükséges harmónia és bárha éppen ennek a témának a megbeszélésénél érthető módon nagyon tartózkodó volt, mindazonáltal kitünt a nyilatkozataiból, hogy nem ért teljesen egyet Auffenberg politikájával és hogy ez egyik oka annak, hogy megerlelődött az az elhatározása, hogy állását elhagyja. Ebből az alkalomból felemlítendő, hogy egy budapesti lap ezzel az ellentétben azt jelentette, hogy Auffenberg a magyar delegációban tartott exozéját, mielőtt elmondta, bemutatta egy a külügyminiszternek, valamint a magyar miniszterelnöknek, akik ahhoz nagyon szívélyesen hozzájárultak. Hogy ki lesz Aehrenthalnak az utóda, arra nézve még nincsenek biztos hírek. Többnyire gróf Berchtoldot, továbbá gróf Mensdorffot és gróf Széchenyt emlegetik, de arról is sokat beszélnek a parlament kőrökben, hogy a külügyminiszteri állást esetleg outsidersrel fogják betölteni. Összefoglalva mindezt, amit Budapesten erről a kérdéőről beszélnek és írnak, a végeredmény az, hogy Aehrenthal állása megingott, már csak rövid ideig maradhat hivatalában és utóda csak magyar származású diplomata lehet.

Két sorozás — egy évben?

Haza Samu honvédelmi miniszter a legelőszöbbségi napok egyikén terjeszti elő a Híznak az

arczépe, egy régi, régi daguerrotypia, megvan most is. Arról fogok ráismerni a másvilágon.

Hosszu sor sörkő. A nagyapák, a nagyanyák. Az apa, a testvérek, a többi rokon mind, mind. Hosszu sor. Utánnam néznek és mintha azt kérdeznék:

— Hát te mikor jössz?

Szól az esteli harangszó. Závod kis tornya szinte remeg belé. Nagy évtizedek előtt erre a harangszóra terítették meg a kis asztalt a malomban és elmondották előtte az asztali áldást. En ölben, a többiek körülülve a kis lámpát. Élénk beszélgetésükre mintha most is figyelnek.

Mind elhallgattak azóta.

Jerünk tovább. Emelkedik az út és Magyarvejké felé kapaszkodunk. Itt a magasabb helyeken mintha fagyott volna, nem olyan mély a sár és itt-ott megcsillan a tócsák tetején egy-egy keresztbehuzódó jégvona. Mély uton kell lefelé ereszkedni. Itt a kis falu.

A dajkám innen való volt. Tüzzől patant magyar menyecske volt, a Babi. Paragy Borbálának hitták és nem ijedt meg magától az ördögölt sem. Mikor apám halála után a kedves rokonság ki akart dobni bennünket az apai házból és vasvillákkal megseprülkel argumentáltak, az én Bábim deréken kapta a legjobban lármázót és úgy dobta ki a kapun, hogy csak úgy nyekkent az árokban. Baja nem történt, mert az árokba csak puha dolgok folytak és öntettek. De a többinek elment a kedve a további allégálástól és kerekét oldották. Szegény édesanyámmal elbántak volna kurtán-furesán, de már a

az ismerős házak udvarát, itt harapott meg a timár rengeteg nagy kutyája, ott buktam le fejtetőre a kecseny hidról, amott vertek meg a sváb gyerekek, mert nem akartam velük játszani.

Már most aztán jó lesz felülni, mert külömben a csillagoknál fogunk aludni. Szép lassu lépésben, amint a mélyseges sár enged, haladunk a Tevel végében gubbaszkodó Kovási falu felé. Ott jobbra eltér az út és fordul Závodnak. Az az én legszűkebb szülőházam.

Lent, a patak bal partján húzódó völgyben fekszik a malom. Csöndes, nem zakatol. Az udvarra néző kis szobában állott a bölesöm.

A malom fölött egy kőkereszt áll. Édesanyám állította hálából, mikor elhőlt a ezudar fészekből kimenekedett. Csoda, hogy meg nem ölte bennünket.

Závod kis falu. Bogárhátú viskói vannak, kis temploma, amelyben engem kereszteltek időtlen idők előtt. Laubhejmernek hívták a káplánt, aki keresztelt s később, ha jól emlékszem, jogakadémiai tanár lett s tán kanonok. Sohasem láttam azóta. Mindig szeretlünk volna találkozni egymással, én ugyan aligha ismertem volna rá — de ő azt állította, hogy emlékezik a vonásainra.

Mielőtt Závodra ér a kocsis, fent a domboldalon, hosszú, kiscéretes fehér sor jelenik meg az alkonyati félhomályban. Egy sor sörkereszt.

Leveszem a kalapomat. Rokonaimat köszöntöm és az édesapámat, aki ott aluszsa örök álmát ötvenöt esztendő óta. Igazán nem emlékezhetem az arcvonásaira, mert másfél éves gyerekek voltam, mikor meghalt. Az

ujonczlétz ujonezok n. Az ujonez javaslat az meg a tav dig ez azt I'az a ren ni véderő hát azzal. lőezámot sőbb esettl mezt tudja régi és az meg az idő a kormány ben két ujonczlétz után az egybe, am Hivat jelentik, a legköze jokat.

Rudn a privigy vigyei ker tett. A p és ellenkő mult év j kérvény ember l nyezők ké tárgyalás megjegyzé választott az utolsó azért, me gyobbrész bizonyítás mandátum hető. A le párt Bres ciklusban Rudnay már Növ csütörtök valószínű

Luké Tisztvisé mult évi jelentette

Bábi ké tusa tá

Szó emléksze örült, a Egyszer gasson

Az szegeny reste me osoda, h kalmato

Ede öt fog mennün

Bácskál vitt ber mondd: azalatt: meg a r mindig rudját

ezion tő édesany gére ért de hát gavallé fejelm.

De hát rendsze is gyak

Az az ülés értünk, ott meg

Má szomor

ujonczlétszám megállapításáról és a kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatokat. Az ujonczlétszám megállapításáról előterjesztendő javaslat azt czélozza, hogy az országgyűlés ezuttal még a tavalyi létszámot állapítsa meg. Jelelti pedig ez azt, hogy a kormány nem reméli, hogy a Ház a rendes sorozásig tető alá juttathassa az új véderőjavaslatot. A kormány megelégszik tehát azzal, hogy a Ház egyelőre az eddigi ujonczlétszámot állapítsa és ajánlja meg. Ha azután később esetleg a kormány az országgyűléssel tényleg meg tudja szavaztatni a véderőreformot, akkor a régi és az új létszám közötti ujonczkülönbséget még az idén újabb sorozáson egészíti ki, — vagyis a kormánynak az a terve, hogy ebben az esztendőben két sorozást tart az országban. A rendes ujonczlétszámról szóló javaslatok előterjesztése után az ellenzéki pártok értekezletre gyűlnek egybe, amelyen a javaslatokhoz foglalnak állást.

Hivatalosan ezzel a fenti hírrel szemben azt jelentik, hogy a honvédelmi miniszter nem fogja a legközelebb benyújtani az idej ujonczjavaslatokat.

Lemondott papképviselő.

Rudnay Alajos bajméczi prépost-plébánosnak a privigyei mandátumáról való lemondása a privigyei kerületben mindenfelé nagy feltűnést keltett. A privigyei választás ellen beadott kérvény és ellenkérvény ügyében elrendelt vizsgálatot a múlt év június havában fejezték be és a Kuria a kérvény tárgyalására határnapul a múlt év december hó 12-ét tűzte ki, azonban az ellenkérvényezők kérelmére azt egy hónappal elhalasztva, a tárgyalás határnapjául január 9-ét tűzte ki. Sok megjegyzés tárgya az a körülmény, hogy a megválasztott képviselő január 6-án, tehát ugyiszólván az utolsó órában mondott le mandátumáról, nyilván azért, mert a petícióban foglalt tényállások nagyobb részt igazoltattak, míg az ellenkérvény adatai bizonyítást egyáltalán nem nyertek. Így tehát a mandátum sorsa máris eldöntöttnek volt tekintendő. A legközelebb kiírandó új választáson a néppárt Brestvánszky Kálmánt lépteti fel, aki a múlt ciklusban a kerületet már képviselte s a legutóbb Rudnay ellenjelöltje volt. Rudnay lemondólevele már Návay Lajos házelnök keze közt van, aki a csütörtöki ülésen be is mutatja. A munkapárt valószínűleg nem állít jelöltet Privigyén.

Uj nyugdíjtörvény.

Lukács László pénzügyminiszter az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete küldöttségének múlt évi december hó 23-án adott válaszában kijelentette már, hogy számolva az állami tisztviselők kar anyagi helyzetével, nemcsak családi pótlékról kíván gondoskodni, hanem egy új nyugdíjtörvény megalkotásával is kielégíteni kívánja az állami tisztviselők anyagi érdekeit. Az előadói tervezetben immár teljesen készen álló és nyomtatás alatt levő javaslat, amelylyel a kormány már legközelebb foglalkozni fog, a régi nyugdíjtörvényt főképpen abban az irányban módosítja, hogy a lakáspénznek a nyugdíjba való részbeni beszámításáról gondoskodik, s hogy a teljes nyugdíj eléréséhez eddig megkivánt szolgálati idő leszállítása iránt a terhebb szolgálatot végző tisztviselőknek nyújtandó kedvezések formájában szintén intézkedik. Az új nyugdíjtörvényben az özvegyek és árvák ellátása is javítottatni fog. A lakáspénz beszámítására nézve arról értesülünk, hogy a lakáspénznek a nyugdíjba beszámítandó része a budapesti lakáspénznek körülbelül 50 százalékát fogja kitenni.

Munkapárti beszámoló.

Bogdán Zsifko, a törökbecsei ker. képviselője tegnap Törökbecsen nagyszámú választóközösség előtt mondotta el beszámolóját, amelynek során hangoztatta, hogy a kormány munkásságát és sok nagyfontosságú tervét akasztotta meg az ellenzéki obstrukciója. A kormány és pártja azonban igyekszik fog minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel a parlament munkaképességét helyreállítani. A beszámolót tetszéssel fogadták. Este több száz terítettük banket volt, ahonnan táviratilag üdvözölték gróf Kluze-Héderváry Károly miniszterelnököt és báró Vojnich István pártelnököt.

Tisztviselők akciója.

A tordai állami tisztviselők körében mozgalom indult meg és elhatározták, hogy azonosítják magukat a verscezi tisztviselők körületében foglalt állásponttal. Elhatározták továbbá, hogy a fizetésrendezésnek sürgős keresztülvitele érdekében Torda-Aranyosmege országgyűlési képviselőit küldöttségileg felkérlik. A mozgalom élén Harmath Domokos kir. telekkönyvvezető áll.

Horvát ügyek.

Az új horvát tartománygyűlés ellenzéki pártjainak — mint Zágrábról felhivatalosan jelentik — az a szándéka, hogy elsősorban az igazolóbizottság jelentése ügyében provokálnak vitát és lapjaik már nyíltan hangsúlyozzák, hogy a tartománygyűlésnek az lesz a legfontosabb feladata, hogy az unionista párt minden mandátumát megsemmisítse. Míg azonban eddig a nemzeti haladás pártjának egy tagja ellen sem adtak konkrét esetről kifolyólag feljelentést, a kormánypárti lapok napról-napra kapnak különböző választási kerületekből hírt az ellenzék erőszakoskodásáról és tulajdonságairól.

Budapest, január 8.

Küldöttségek Sággy Gyulánál. Vasárnap délután két küldöttség tisztelgett Sággy Gyula országgyűlési képviselő lakásán. A Széchenyi-szövetkeget küldöttsége jelent meg Beró Jenő elnök vezetésével, hogy átnyújtsák neki a tiszteletli társaságról szóló díszes jegyzőkönyvi kivonatot. Sággy meghatóttan mondott köszönetet az ifjúság kitüntető bizalmáért. — Ugyanazok vasárnap keverte fel Sággy Gyulát az egyetem tisztviselői kara. élükön dr. Margittay Antal kir. tanácsos, egyetemi tanácsjegyzővel. Köszönetet mondtak legutóbbi parlamenti beszédéért, melyben az ő reformra szóló helyzetükről is szóvá tette. Sággy kijelentette, hogy mindenkor szívén viselte az egyetemi hivatalnokai kar sorsát és érdekeit s nagy meglepődésre szolgált. Ha legutóbbi felszólalásának meg lenne az a kivánatos eredménye, amelyet az egyetemi tanács felterjesztésében a tisztviselői kar részére kérelmezett.

Választójogi előadás a Reform-klubban. Az Országos Reform-Klubnak az általános választójogi problémáját minden oldalról megvilágító előadás sorozatát hétfőn este nyitotta meg Jászi Oszkár „Az általános választójogi történeti szükségessége” címen tartott előadásával. Az előadásban nagy és előkelő közönség gyűlt egybe, melynek soráiban ott voltak többek között Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, gróf Batthyány Tivadar, a függetlenségi és 48-as párt alelnöke, Dárday Sándor v. b. t. t., a Reform-klub elnöke, Bókay Árpád a Reform-klub alelnöke és Fenyvessy Adolf udvari tanácsosok, Bakonyi Sámuel, Székely Aladár országgyűlési képviselők, Havpál Benő ref. lelkész, Zsigány Árpád, Zsigány Zoltán és még számosan. Közéletünk kiválósságai közül Jászi Oszkár előadásában az általános választójogi történeti szükségességét fejtegette és azt bizonyította, hogy a reforma-

nem muló párttaktikai okok eredménye, hanem számos gazdasági és társadalmi okok kikerülhetetlen következménye 1848, de különösen 1867 óta egy egész új Magyarország jött létre, melynek dolgozó rétegei a legelőzőbb ellenőben állanak a régi privilegizált rendi elemek maradványival. Kimutatja, hogy a nyugateurópai összes haladottabb államok mind keresztülmentek ezen a fejlődési fokon. Majd részletes statisztikai adatokkal a mai új nevezett nemzet fogalmának kritikáját adja és kimutatja, hogy az agrár-feudális uralomban érdekeltek az ország népességének egy törpe kisebbséget teszi ez a háromszázezer ember, akiket közönségesen nemzetnek neveznek Magyarországon és akiknek önző osztályérdekeikért kiszolgáltatják 17 milliónak szükségleteit.

Gróf Batthyány Tivadar reflektált az elhangzott beszédre s ezzel a gyűlés Jászi Oszkár életével véget ért.

Még nem lesz béke.

— Czáfolyják a békehíreket. — Törökország harcziás álláspontja. — Ujabb események Tripoliszban. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 8.

Ma újból megfordult a háborús helyzet. Az előbbi napok békehíreivel szemben az összes jelentések a háború folytatása mellett szólnak és — az érkezett táviratok szerint — elsősorban Törökország az, amely nem egyezik bele a háború ilyen gyors elintézésébe. Ez a bizonytalan helyzet előreláthatóan hosszabb ideig fog tartani, mert a háború ügyének elintézésére erő befolyással van a török alkotmány módosításának kérdése s ez hosszabb időt vesz igénybe, különösen a török nagyvezér betegsége miatt.

Híreinket a háború mai eseményeiről itt adjuk:

Törökország a béke ellen.

Konstantinápoly, január 8.

Felhivatalos kommunikékben megállapítják, hogy a külföldön elterjedt békehírek minden alap híján vannak. A porta semmiféle tárgyalásokat nem indított és az európai külügyi hivatalok egyikénél sem puhatólózott. Tekintettel az ottomán harcizosok hősiességére és a jelenlegi katonai helyzetre, a hivatalos körök és az ottomán lakosság azon a nézetben vannak, hogy békekötésről az olasz igények alapján szó sem lehet.

A „Tanin” holnapi számában a békehíreknek a külügyminisztertől származó czáfolytatást fogja közléteni. A czáfolytatást azt mondja, hogy a jelenlegi körülmények között békekötés lehetetlen.

Konstantinápoly, január 8.

A „Tanin” vezércikkében megczáfolyja a békehíreket és kijelenti, hogy a porta nem tér el eredeti álláspontjától, amely abban áll, hogy nem járul hozzá oly megoldáshoz, amely nem az ottomán birodalomnak Tripolisz és Benghasi fölött való szuverenitásának alapján jön létre. A béke épp oly távol van, mint a háború első napjaiban, sőt ez idő szerint távolabban, mint valaha. A háború örökké fog tartani, amíg Olaszország belátja tehetetlenségét és visszavonja az annexió dekrétumot. Téved, aki azt hiszi, hogy mi Tripoliszt el fogjuk hagyni, hogy a Balkánon a bonyodalmaknak elejét vegyünk. A tripoliszi háború Törökországot egyáltalában nem gyöngíti. Olaszország talán egy általános háborútól előnyt remél, mi azonban semmitől sem tartunk. Az ottománok minden eshetőségre készen állanak.

A török külügyminiszter a háború mellett.

London, január 8.

Assim török külügyminiszter kijelentette a Daily Telegraph tudósítójának, hogy addig, míg ő miniszter lesz, az annexió alapján béke nem jön létre Olaszország és Törökország között.

Fantasztikus angol hír.

London, január 8.

A „Pall Mall Gazette” konstantinápolyi távirata szerint, ott el vannak határozva arra,

hogy Tripoliszt átadják. Feltételekül a következő pontokat emlegetik:

„Törökország átengedi Kirenaikát az egyiptomi khedivének, Tripoliszt pedig a tuniszi beynek, tehát két izlam vallásu embernek, miután Törökország semmiképpen sem akarja keresztény hatalomnak átengedni a két tartományt. Azután az egyiptomi khedive és a tuniszi bey a két tartományt átengedik Olaszországnak.“

Ez a formula török részen kedvező fogadtatásra talál és valószínű, hogy ezen az alapon fog megtörténni a megegyezés.

Leleplezés a háboru előzményeiről.

Róma, január 8.

A szocialisták lapja, az „Avanti“, állítólag teljesen biztos forrásra hivatkozva, következő leleplezést közli az olasz-török háboru keletkezéséről:

„1911. augusztus havában a Banca di Roma tripoliszi és kirenaikai fiókjait, amelyek veszteséggel dolgoztak, át akarta adni egy német pénz csoportnak. Az angol kormány, amikor ezt megtudta, azonnal kijelentette, hogy semmi szín alatt sem engedheti meg, hogy Németország a Földközi-tenger partján, akármilyen formában is, megvehesse a lábát és az elé az alternatíva elé állította az olasz kormányt, hogy vagy maga szállja meg katonailag Tripoliszt, vagy pedig legyen elkészülve arra, hogy Anglia fogja ezt megtenni. Erre határozta el Giolitti, hogy expedíciós hadtestet küld Tripoliszba.“

A török alkotmány revíziója.

Konstantinápoly, január 8.

A kamara tegnapi ülése, amelyen folytatták az alkotmány 35. szakaszának módosítására vonatkozó tárgyalást, nyugodt lefolyású volt. Két ellenzéki képviselő hosszasan bírálta a javaslatot. Az előterjesztett módosítás, — ugymondták — nem fogadható el, mert csak a kamara fölösletása a célja, aminek segítségével az ifjú-törökök a mostani helyzetben megerősítenek hatalmi állásukat. A kormány nevében Memduh bej közoktatásügyi miniszter szállt szembe érveléseikkel. Következő ülés hétfőn lesz.

Szaid basa nagyvezér még beteg és így az ülésen nem vehetett részt.

Konstantinápoly, január 8.

A „Yeni Gazetta“ egy híresztelést reprodukál, mely szerint Szaid basa nagyvezér egészségi okokból legközelebb visszalépni szándékozik. Ebben az esetben a nagyvezéri méltóságot Nedjmedin volt miniszterre ruházná a szultán. Más hírek szerint Hilmi basa, vagy a londoni török nagykövet lenne kiszemelve a nagyvezéri állásra.

A nagyvezér betegsége.

Konstantinápoly, január 8.

A nagyvezér bronchitisban szenved és még mindig ágyban fekvő beteg. Hír szerint állapotja rosszabbodott. A tegnapi minisztertanácson a külügyminiszter elnökölt.

Felkelés készül Konstantinápolyban.

Frankfurt, január 8.

Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a reakciósek részéről, akiknek Stambulban sok hívük van, felkeléstől tartanak. A kormány meeszenenő katonai intézkedéseket tett.

A háboru az olasz költségvetésben.

Róma, január 8.

Tedesco pénzügyminiszter a kamarának előterjesztést tett a költségvetés és az államkincstár helyzetéről. Az előterjesztés a parlamenti tárgyalásokban beállott szünet miatt elmaradt szokásos expozé pótlására való és különösen azért érdekes, mert fölmerült hírekkel ellentétben kijelentette a miniszter, hogy Olaszország nagyon szépen meggyőzi a hadi kiadásokat és ez az ágában sincsen kölcsönt fölvenni. Ez a tény bizonyára nagy hatással lesz a pénzpiac helyzetére is, ahol Olaszország 1000 millió hadikölcsönéről beszélték.

A hadi kiadásokat illetőleg a miniszter a következőket fejté ki: A normális kiadásokhoz ez idő szerint hozzájárulnak a rendkívüli ki-

adások arra a vállalkozásra, amelyet a nép őszinte helyesléssel és a vitéz matrózok és katonák iránt való lelkes rokonszenvennyilvánításokkal, valamint az új olasz tartományok jövőjébe vetett teljes bizalommal üdvözöl. A hadikiadások — a miniszterrelük ezt az egész kabinettel való teljes szolidaritásban már kijelentette — a nemzeti élet fejlődésére szükséges reformok keresztülvitelét nemcsak hogy nem fogják akadályozni, de nem is fogják lassítani sem és a kamarával történt költségvetési tervezetben helyet foglalnak az összes kívánt emelések és kiadások, köztük 33 millió az elemi oktatásra és több mint 9 millió közmunkákra, anélkül, hogy a költségvetés egyensúlya a legcsekélyebb mértékben is kérdéses volna. A rendkívüli hadisükséglet fedezésére elégségesek a múlt pénzügyi év feleslegei, a jelenlegi pénzügyi évre számításta vett fölösleg és a kincstár rendes anyagi eszközeinek egy része, amelyek mose nem csekélyebbek, mint ötszáz millió lira összegre rugnak.

A helyzet Tripoliszban.

Tripolisz, január 8.

Itt semmiféle új esemény nem történt. Lovaságunk a délután folyamán tett földérintő szolgálata alkalmával megállapította, hogy Ainzara területét az ellenség nyolcz kilométernyi hatáiban elhagyta. Bengháziban a helyzet változatlan.

Arab-török csatározások.

Derna, január 8.

Az ellenség tegnap épülőfélben levő erődítéseket bombázta, de hatástalanul. Más új dolog nem történt.

Páris, január 8.

A Havas-ügynökség jelenti Tripoliszból: Tegnap Homsnál két olasz zászlóalj, amelyek a sáncmunkálatok védelmére voltak kirendelve, az arabok megtámadták. Három óra hosszág tartó harcban az olaszok az arabokat megfutamították és súlyos veszteségeket okoztak nekik. Az olaszoknak 21 sebesültjük volt.

Konstantinápoly, január 8.

Dernából január 5-iki kelettel távirat jött, hogy 4500 főnyi török és arab sereg megtámadta az olasz hadállásokat. Az ütközet véres és elkeseredett volt. Török részen 130 ember esett el és 36 megsebesült. Hogy mennyi volt az olaszok vesztesége, azt nem lehet tudni, mert az ellenség magával vitte halottait, csak kilencz fiatal olasz tiszt maradt súlyosan megsebesülve a csataterén.

A kegyelmes olasz király.

Róma, január 8.

Viktor Emánuel király, amióta Tripoliszt meghódították, most gyakorolta először kegyelmezési jogát tripoliszi lakókkal szemben. Megkegyelmezett több arab hadifogolynek és egy előkelő zsidó kereskedőnek, akik fölfegyverkezve találtak az olasz katonák és akire akasztás várt.

A törökországi olasz bankok.

Konstantinápoly, január 8.

A minisztertanács elhatározta, hogy helyt ad a német nagykövet reklamációjának a török területen működő olasz bankok bezáratása ellen és megengedi, hogy ezeket a bankokat újból megnyissák. A határozatot még a nagyvezérnek is meg kell erősítenie, aki betegsége miatt nem vehetett részt a minisztertanácson. A nagyvezér tegnap nem hagyhatta el az ágyat.

Sikkasztó török tiszt.

Páris, január 8.

A tunisi Koxból jelentik, hogy egy török tiszt öngyilkos kísérletet követett el, mert egy millió frankot eljárszott kártyán, amit a török főhadiszállásra kellett volna vinnie.

Tripolisz—kongói vasút.

Róma, január 8.

A „Rivoglio Economico“ című gazdasági szaklap azt írja, hogy Olaszország és Németország között megegyezés jött létre Tripoliszból a német Kongóig vezető vasút építésére nézve.

KÜLFÖLD.

Az osztrák keresztény-szocialista párt újraszervezése. Bécsből jelentik, hogy a keresztény-szocialista pártnak az új pártstatutum alapján megválasztott bizalmifőrel tegnap tartották itt első kongresszusukat. Herceg Liechtenstein tartományi marsall üdvözölte a megjelenteket és azután polemizált a párt politikai ellenfeleinek drágaság és korrupció jelszavával, amelyet a legutóbbi események megozófoltak. Végül egyetértésre szólította fel a pártot. (Helyeslés.) Ezután dr. Weisskirchner a pártstatutumról tett jelentést. Ezután dr. Neumayer polgármester részletesen ismertette a községi munkaprogramot és állást foglalt az argentinai husbehotal érdekekben való akció folytatása mellett. Egyuttal kívánta a munkanélküliség enyhítését nagy városi munkák segítségével és szölt a városi gyorsvasut kérdéséről is. Az új pártstatutumot en bloc elfogadták, mire a pártvezetés néget ért.

A francia szenátusi választások. Párisból jelentik: Az A—G. betűvel kezdődő megyékben tegnap töltötték be a megüresedett szenátusi mandátumokat. Összesen 100 mandátum várt betöltésre. Az első választási nap eddig ismeretes eredményéből arra lehet következtetni, hogy a szenátus összetétele nem fog lényegében megváltozni. A belügyminisztérium statisztikája szerint meg lett választva: 5 reakciós, 21 progresszista, 12 balpárti republikánus, 31 radikális és szocialista radikális és egy szocialista republikánus. Pótválasztás 28 kerületben szükséges. Guadeloupe és Réunion gyarmatkerületekből a választás eredménye még nem érkezett meg. A progresszisták egy, a balpárti republikánusok két mandátumot nyernek. A reakciósok egy, a radikálisok és szocialista radikálisok két mandátumot veszítenek. A megválasztottak közt van: Combes volt miniszterelnök, Doumer volt kamarai elnök (Korzika szigetén), 455 szavattal 221 ellen és Doumergue volt miniszter, Dujardin-Beaumez alállamtitkár; Jean Morel volt gyarmatügyi miniszter (Loire-megye) pótválasztásra kívül. Épp ugy Pellatan képviselő, volt miniszter is a Bouche de Rhone-megyében. Delpech szenátor Ariège kerületben megbukott. — Caillaux miniszterelnök a „Bleus de la Normandie“ banketjén-elnökölve, beszédet mondott a parlamenti helyzetről és kifejezte azt a reményét, hogy a szenátus habozás nélkül meg fogja szavazni a francia-német egyezményt. A kormány föl fogja szölitani a kamarát, hogy valósítsa meg a nemzeti politikát, tökéletessé a honvédelmet és ezzel az ország biztonságát, juttassa uralomra a teljes rendet és fegyelmet és szavazzon meg törvényeket a világi iskola védelmére. A kormány igyekezni fog az ország megtakarított pénzét a kikötők és vízutak kiépítésére, valamint a vasuti hálózat megjavítására megnyerni, mert ha számos szempontból örvendünk is a külföldön való pénzbefektetés czélrészességének, amely ebből az országból a haladásnak az egész világon ismert tényezőjét csinálta, ugy másrészt mégis szükséges némileg reagálni arra a diszparitásra is, amelyet ezen külföldi elhelyezések és a megtakarított tőke belföldi felhasználása tekintetében kifejlelni engedtek. Anélkül, hogy a dolog természetében rejő expenziós irányzattal szemben erőszakos ellenhatást kellene kifejteni, mégis szükséges, hogy az ország össze produkciói erői az ország fejlődésén és boldogulásán közreműködjen. A miniszterelnök végül a republikánusokat egyetértésre és fegyelemre szólította fel.

Nyilatkozat Vilmos császárról. Londonból jelentik: A Daily News-ban lord Lonsdale folytatja cikkét Vilmos császárról. A mai közlemény azt hangoztatja, hogy nincs senki a német birodalomban, aki jobban a szíven viselné a világbéke ügyét, mint maga a császár, pedig Németország hadserege bámulatosan fejlett, flottája elsőrangú. Mega a császár mondta, hogy nem érti Anglia megatartását Agadir miatt és Lloyd George dörgedelmes beszédének hatását évek hosszú során nem fog lehetni jóvátenni. Ha nincs a császár, akkor a német kormány kénytelen lett volna a háborura, mert nem tudott volna a közvéleménnyel megküzdeni, de Vilmos császár mindenáron meg akarta övni a világbékét. Nem igaz, hogy a császárnak valaha is eszéágában volt Angliát vagy az angol kereskedelmi tengerészetet megtámadni. Ami Vilmos császárnak angliai látogatását illeti, lord Lonsdale a nemzetközi viszony feszültsége ellenére is valószínűnek tartja, hogy a császár még az idén Londouba jön.

— Ez es...
császárnak —
tesen tölem n...
udvarhoz, h...
értésit látog...
Lord Lon...
tudtával és be...
Londonb...
lannak jelenti...
lord interjúja...
gejével tét...
Newsben kijel...
csak egyéni...
maz, annak k...
ség nem adot...
a német csász...
Berlinb...
lenti: Lonsda...
nyilatkozataih...
nak, a követk...
síthetjük, hog...
közvetétele...
mazására vag...
namis.
Tervezett...
lentik: Egy...
tárról: Azok...
tatók, mely...
napokban fog...
merénylletel...
tet az össze...
megérkezése...
Lázadás...
lentik: Ulste...
ki, amely a p...
arra az esetr...
home rulet...
dősítők jelen...
táborba s vol...
tásban a töm...
angol katoná...
ellonállást s...
rule törvény...
magát kikial...
A vasú...
El, fagygy...
szóított be...
változások...
magyarazato...
— Pén...
telen süllyed...
süllyedt, ame...
az időt visz...
1905-ben...
melyek sok...
vezést mut...
se száma ne...
volt a föld...
utazás? A...
messzió köv...
divonult és...
orkánt hozta...
cinemograf...
jelezni s r...
schességet n...
harnak fele...
gati s sebe...
zenkint. A...
tuló depre...
paris emell...
állandónak...
Érdekes...
rűlmények...
Még tegnap...
tar vonult...
lott, meny...
orkászterü...
a földet. Re...
esik a hó. A...
ról a követk...
Hóálm...
nagy nyári...
menydörög...
megfagyasz...
Vasárn...
geden is. M...
vatarra em...
men előtött...
ma is viz a

— Ez esetben kastélyom rendelkezésére áll a császárnak — írja lord Lonsdale — de természetesen tölem nem indulhat ki a meghívás a berlini udvarhoz, hanem be kell várnom, míg a császár értesít látogatásáról.

Lord Lonsdale nyilatkozata a császár előzetes tudtával és beleegyezésével jelent meg.

Londonból jelentik: A „Daily News“ alapítójának jelenté ki azt az állítást, hogy a Lonsdale lord interjújáról szóló jelentés a német császár engedélyével tétetett közzé. Lonsdale lord a Daily Newsben kijelenti, hogy az interjú tulajdonképpen csak egyéni felfogásokat és impressziókat tartalmaz, annak közzétételére semmi különös személyiség nem adott felhatalmazást, a legkevésbé pedig a német császár.

Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelenté: Lonsdale lordnak a Daily Mailban közzétett nyilatkozataihoz, amelyek interjújára vonatkoznak, a következő megjegyzést fűzi: Mi is megerősíthetjük, hogy az az állítás, mintha az interjú közzététele a felsége a császár és király felhatalmazására vagy hozzájárulásával történt volna, hamis.

Tervezett merénylet a czár ellen. Bécsből jelentik: Egy helyi könyvtárosnak jelentik Pétervárról: Azok a tömeges házkutatások és letartóztatások, melyeket a pétervári rendőrség az utóbbi napokban foganatosított, egy a czár ellen tervezett merénylettel vannak összefüggésben. A merényletet az összeszküvők a czárnak a fővárosba való megérkezésekor akarták elkövetni.

Lázadás egy angol grófságban. Londonból jelentik: Ulster grófságban valóságos lázadás ütött ki, amely a parlament és a kormány ellen irányult arra az esetre, ha Írországban be akarnák hozni a home rule-t. A Belfastba küldött angol hírlapírók jelentik, hogy 250.000 ír szervezkedett egy táborba s volt tisztek gyakorolják a fegyverforgatásban a tömegeket, hogy szembe szállhassanak az angol katonasággal. Crik ir kapitány szervezi az ellenállást s azt mondja, hogy amely napon a home rule törvényerőre lép, Ulster függetlenné fogja magát kikiáltani s külön kormányt választ.

Viharok és fagyok.

— Beállott a tél. —

Budapest, január 8.

A vasárnap meghozta a telet. Szélviharok, fagyok, több helyütt jeges esőzésekkel köszöntött be az igazi, a januári tél. A kritikus időváltozásról a meteorológiai intézet a következő magyarázatot adja:

— Péntek este hat órákor a barométer hirtelen süllyedni kezdett és reggel hat óráig annyira süllyedt, amennyire negyven esztendő óta — mióta az időt vizsgáljuk — csak egyetlen egy példa volt 1905-ben. A csavarmentes aneroid-barométerek, melyek sok polgári háznál is használatosak, fölértékelést mutattak. Ez okozta azután, hogy se szeri, se száma nem volt a kérdésközpontoknak, hogy hol volt a földrengés és hogy nem ajánlatos-e az elutazás? A hirtelen hőcsökkenés egy hatalmas depresszió következménye volt, amely Budapest felett átvonult és 24 óra múltán, ma éjjelre a rántott orkán hozta. Szélsebességmérő készülékünk (anama cinemograf) éjjel után kezdte a szél sebességét jelezni s reggel félhatkor 16.5 másodpercenkénti sebességet mutatott, ami egy hatalmas tengeri viharok felett meg. A szél iránya nyugat-északnyugati s sebessége délelőtt tíz órákor 0.8 másodpercenként. A beállott nagy hideg a hirtelen elvonuló depresszió következménye, a hőmérséklet paris emelkedik és így a tél nem tekinthető még állandónak.

Érdekes, hogy ezúttal milyen sajtóságságos körülmények közt állt be a hideg az alföldi vidékeken. Még tegnap este 10 órákor valóságos nyári szivatar vonult el az Alföld felett. Felőránt a villámok, menydörgések, később pedig sok helyütt újlag orkánzerű szélvihar támadt, mely megfagyasztotta a földet. Reggel óta számos helyen nagy pelyhekben esik a hó. A beállott télről és rendkívüli időjárásról a következő részletesebb hírek érkeztek be.

Hódmezővásárhelyen vasárnap este 10 órákor nagy nyári szivatar volt. Felőránt a villámok, menydörgések, később hideg, metsző szél fújt, amely megfagyasztotta a földet. Reggelre havazott.

Vasárnap éjszaka óriási vihar pusztított Szegeden is. Megyőző nagyságu jég esett, ezt nyári szivatarra emlékeztető nagy eső követte, amely teljesen elöntötte a Móra nevű városrészt, úgy hogy az ma is víz alatt áll. A víznek nincs lefolyása, elő-

tötte a városrész kis lakásait, amelyekben nagy károkat okozott.

Csongrádon tegnap este 10 órákor menydörgés és villámlás, később orkánzerű szélvihar támadt, mely a villamvilágítási vezetékeket megrongálta. Reggelre fagyott és a földeket hó borította. A havazás tart.

Szabadkán vasárnap éjjel 2 órákor óriási szélvihar kerekedett, amely reggel 6 óráig tartott és nagy károkat okozott. Az új városházának és a Kossuth-utczában levő Vojnits-palotának tetőzetéből egy jó nagy részt az utcára söpört a dühöngő elem, amely erősen megrongálta a Szegedi-úton levő huszárlaktanyát is, melynek tetőzetét lesöpörte. A szélvihar ledöntötte a gyermekmenhely épületének erős téglakerítését, az egész városban megszünt a villamos világítás és azokban a műhelyekben s gyárakban, melyeknek gépeit villanyerő hajtja, nem lehetett dolgozni. Ilyen hatalmas szélviharra Szabadkán évek óta nem emlékeznek.

Zomboron a múlt éjjel 10 órákor villámlás és menydörgés között óráig tartó záporos eső eredt meg. Éjfélkor az idő erősen teliesre fordult. Jéghideg szélvihar dühöng és erős fagy állott be. A vihar fákat csavart ki és tetőket bont.

Pakszon az este 9—10 óra között nagy villámlás és menydörgés közben igen nagy záporos eső volt. Éjfélkor orkánzerű hideg szél tombolt, mely fákat csavart ki és tetőcserepeket leszórt, több kéményt ledöntött, ablakokat szétzúzott és cizimáblákat sodort le.

Székesfehérváron is beállott a tél. A napok óta tartó enyhe időjárást az éjjel hirtelen fagy váltotta fel. Az orkánzerű szélvihar a külvárosokban sok kéményt döntött le és tetőt rongált meg. A hőmérő fagypontra három fokra süllyedt.

Kisjenőn az éjjel égháború kíséretében nagy zivatar volt. Ma reggelre orkánzerű fagyos szélvihar dult, közben havazni kezdett, mely még folyton tart.

Pécsett 7-éről 8-ára virradó éjjel pusztító szélvész kerekedett, mely a városban nagy károkat okozott. A tomboló vihar az épületek egész sorának kéményét döntötte le, tetőket szedett fel s az üzletek redőnyeit és ajtóit emelte ki és törte szét. Óreg fákat tövestől kiszakított s a lövészteret elpusztította a tribünöket és a totalizateur-helyiséget. A szélvész a telefonösszeköttetést Budapestről megakadályozta. Nagy károkat okozott a vihar a vasúti pályaudvar, a főpostahivatal épületein, továbbá az iskolákban és magánépületekben. A város telefonvezetékét sikerült estig rendbehozni. Pellert közszeg vasúti állomási épületét a vihar úgy megrongálta, hogy a bejáratokat ki kellett lakoltatni.

Kiskunhalason az éjjel és a mai nap nagy szélvihar dühöng, mely fákat csavart ki.

A külső országokban is nagy erővel lépett fel a tél. Berlini jelentés szerint tegnap reggel óta a fővárosban és a birodalom sok vidékén hatalmasan havazik. Az ország minden részéből hófúvásokat jelentenek. A vasúti forgalom meg van zavarva.

Newyorkból jelentik, hogy tegnap itt 12 ember megfagyott. A hideg már csökkenőben van.

Lembergől jelentik: Galiczia minden részéről hófúvások s heves és erős fagyok híre érkezik. Krakóban a villamos vasut forgalmát be kellett szüntetni, mert a vágányok közé jég fagyott. Lembergben ma igen sokan vették igénybe a mentők segítségét. A legtöbb esetben fűfagyásról volt szó.

Washingtonból jelentik: Komolyan aggodnak itt a Terry nevű torpedóúzó és 86 főnyi legénységének sorsa miatt. Drótnélküli távirat jelentette, hogy a hajó tehetetlenül vergődik a hullámzó tengeren Newyork és a Bermuda szigetek közötti távolság közepe táján. Ugy hiszik, hogy a North Carolina hadihajó segítségére ment a bajbajutott torpedónak. Norfolkból több segítő hajó indult el. Norfolkból érkező jelentések szerint a Kuba felé haladó Atlanti-flojtának majdnem minden hajója megsérült az orkánban. Különösen a Salem nevű cirkáló szenvedett sokat, melynek legénységéből két ember vízbe fullt és 16 a rendkívül erős hullámlás folytán megsesült.

EGYHÁZAK.

— (Uj görög-keleti lelkész Budapesten.) Tegnap, a görög-keleti egyház karácsonyának első napján tartotta meg a budapesti görög-keleti és macedon-oláh egyházközség Petőfi-téri templomában első ünnepélyes szentmiséjét az egyházközség újonnan megválasztott archimandritája, dr. Orphanides P. Anthimos.

Ujságírók

— a —
bíró előtt.

A múlt héten a budapesti törvényszék egy pörben, amelyet egy ujságíró indított egy kiadó ellen, kimondotta, hogy az ujságíró kereskedősegéd és hat heti földmondás jár neki. Piebecz ur, aki az ítéletet jóleső kárörömmel olvasta, odafordul Niemand urhoz, aki szintén kitünő véleményével van az ujságírók felől és átnyújtja az ujságot.

Piebecz: Végre egy bátor és igazságos szó... Olvassa csak, hogy mit mond a bíróság a skriblerekről...

Niemand (bólint): Olvastam már... Kereskedősegéd... Vizesnyolozás... Különben én ezt régén tudom...

Piebecz: Maga úgy látszik jól ismeri ezt a veszedelmes népséget...

Niemand: Én? Meghiszem azt... Egy házban laktam Kóbor Tamással, aki az Ujságnál kiszolgált...

Piebecz: Egyet én is ismertem... Kifutó volt, azt hiszem, mert akármilyen történet, ott lábatlankodott.

Niemand: Nem is mondhatom magának, hogy mennyire örülök a magyar bíró igazságos ítéletének... Nagyon az égbe nőttek ezek a jó urak. Hogy jártak-keltek és milyen arrogánsok voltak... Én följajítottam tavaly az üzletemet, hogy pénzt kapjak a biztosítótól... Hamarabb ott voltak a skriblerek, mint a rendőrség...

Piebecz (élénken): Az én esetem... Baltával fejbeütöttem a lakómnak egy kis fiát... Hallotta volna, milyen kiabálás volt a lapokban.

Niemand: Képelem... A bátyám stájerolni mert és mikor az emberek nem fizettek, az egész bandát kidobatta a háza... Na hogy akkor miket irtak.

Piebecz: Irtak én rólam is, amikor meghamisítottam az apám végrendeletét és a testvéreim kibuktak a vagyomból... Azt írják, hogy gazember vagyok.

Niemand (fölháborodva): Mikor volt ez?

Piebecz: A múlt héten, de akkor azt irták, hogy csaló vagyok, mert benyújtottam egy csekket a Kereskedelmi Bankhoz, ahol nincs is csekk-számlám...

Niemand: Na és maga mit csinált?

Piebecz: Először arra gondoltam, hogy megverem azt a firkaszt, azután elhatároztam, hogy írok neki egy levelet, de most semmit se teszek... Mit kezdjek én egy kereskedősegéddel? Párbajozzak seprővel és vízestőlcsérel?

Niemand: Igaza van, de valamit mégis csak kell tenni...

Piebecz: fogok is... Ha még egyszer szemtelen lesz egy ilyen skribler, én följelentem az Utazók egyesületénél... Ray.

TÁVIRATOK.

A kínai forradalom.

Peking, január 8.

Szianfuból 48 európai és 18 japáni republikánus fedezet alatt Hankauba érkezett. Hankau teljesen ki van ürítve. Azt hiszik, hogy a császáriak visszatérnek Pekingbe, mert a republikánusok általános előnyomulást készítenek elő.

Páris, január 8.

A „Newyork Herald“ itteni kiadásának jelentése szerint a kínai köztársasági kormány azzal a kéréssel fordult a hatalmakhoz, hogy ismerjék el a kínai köztársaságot. Anglia, mely ázsiai érdekeit félti az új alakulástól, lépéseket tett az Észak-amerikai Egyesült Államok kormányánál, hogy Anglia és az Unió kormánya együttesen akadályozzák meg Kínának köztársasággá való átalakulását.

London, január 8.

Biztos forrásból erező hírek szerint Karbin és a mongóliai határ közelében orosz csapatok gyülekeznek, amiből azt következtetik, hogy Oroszország legközelebb be akar törni Mongóliába.

Peking, január 8.

Az orosz kormány kijelentette a kínai kormánynak, hogy a külső Mongolország függetlenségét azon belügyekben, amelyek a Cheptsun Dampa Hutektu vezetése alatt állanak, akit múlt Ló 27-én uralkodóvá kiáltottak ki, el kell ismerni. A kijelentéshez hozzáfűzik még, hogy Oroszország támogatni fogja Mongolországot a rend fenntartásában és vasutat szándékozik építeni Kiahtából Urgába. A jövőben Kinának nem szabad több csapatokat tartani és gyarmatosokat telepíteni Mongolországba. Kinának megengedik azonban, hogy felügyeletet gyakoroljon az ország külpolitikai összeköttetéseivel felett. Erre a jegyzőkre Kína még nem válaszolt.

Általános döntőbíróóság.

Newyork, január 8.

Mint a „Sun“ Washingtonból jelenti, Knox külügyi államtitkár az összes kormányoktól kedvező válaszokat kapott arra a javaslatra, hogy a hágai tengeri zsákmánytörvények felhatalmazassék arra, hogy mint általános döntőbíróóság szerepeljen.

Összeesküvő portugál papok.

Páris, január 8.

A portugáliai Santaremből érkező újsághír szerint husz köztársasági katona körülvárt egy templomot és letartóztatott 23 papot, akik állítólag összeesküvést szöttek a köztársaság ellen.

Újabb forrongás Marokkóban.

Fez, január 8.

Mintán Szefru környékén tovább folyik az agitációs mozgalom, Dalbiez tábornok és Bremond őrnagy parancsnoksága alatt csapatok indultak el a fölkelő törzsek megfékezésére.

Orosz rémuralom Perzsiában.

Tebrisz, január 8.

Hadasi Ali Adava Furust, a fidaik vezetőjét, valamint Szattar kánt, továbbá Mohamed kán emírt, az Emírhie kerület fida csapatjának vezetőjét, akik az 5. orosz ezreddel szemben ellentállást fejtettek ki, ugyezintén az utóbbinak segédjét, valamint Surek és Kherim kánt a forradalmi lap szerkesztőit tegnap kivégezték. Hat vádlottat fölmentettek. Adava Furust házáat a levegőbe röpítették. A tarack-üteg egy része ide érkezett. Az orosz főkonzulátus intézkedéseket tett a mostani külügyminiszter atyjának Adlie Reledlie, az endümen elnökének védelmére, valamint több más ember védelmére, akik ugyan nem vettek részt az oroszok elleni küzdelemben, de a fidaikkal való régebbi haladásuk miatt a lakosság haragját vonták magukra. Szikkel Ul Izlam mullah ellen indított per folyamán kiderült, hogy ő, valamint a tegnap kivégzett Hadasi Ali Adava Furust voltak az értelmi szerzői az oroszok elleni zavargásoknak. Az oroszok összesen tizenkét ember végeztek ki. A haditörvényesek 26 embert fölmentett.

Teherán, január 8.

Smart angol konzul indiai kísérelő legénységével ép és egészséges állapotban Sirasza érkezett.

Véres zendülés Portugáliában.

Lisszabon, január 8.

Azabujában a lakosság fellázadt és véres kimeneteli csatát vívott a katonasággal. A zendülésnek érdekes gazdasági oka vannak. A községhez nagy erdőterületek tartoznak, amelyet a lakosság eddig magánterületként kezelt és fát termelt belőle. Legutóbb a kormány az erdősegeket állami tulajdonnak jelentette ki és csak évi bér ellenében volt hajlandó a lakosságnak a fagyűjtést továbbra is megengedni. Akik vonakodtak a bérleti viszonyba beleegyezni, azoknak el kellett hagyniok telkeiket. A lakosságot ez a szigorú intézkedés arra bírta hogy fegyveresen álljon ellen régi jogai megvédésére. Puskákkal, revolverekkel, késekkel és egyéb ártó szerzeszámokkal látták el magukat, főleg papjaik izgatására, akik ilyen módon akartak bosszút állni a kormányon az egyház és állam szétválasztásáról szóló törvényért. A kormány rendeletét végrehajtani igyekvő katonai kirendeltség és a lakosság közti fegyveres ütközés támadt, amelyben fegyverrel kezükben a papok is résztvettek. A tulnyomó

többség elől a katonai kirendeltség kénytelen volt visszavonulni. Négy halottja és igen sok sebesültje volt ennek az ütközetnek, amelynek hírére a kormány azonnal intézkedett, hogy a csapatokat megerősítsék és két ágyut is küldött a zendülők ellen.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.			
	Jan. 8.	Jan. 6.	Jan. 5.
Buza helyben	100	100 $\frac{1}{4}$	100 $\frac{1}{4}$
májusra	105	105 $\frac{1}{4}$	108 $\frac{3}{8}$
juliusra	100 $\frac{5}{8}$	100 $\frac{1}{2}$	101 $\frac{1}{2}$
Chicago.			
Buza májusra	10 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{4}$	10 $\frac{1}{4}$
Tengeri áruárra	61	61	60 $\frac{7}{8}$

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Január elsejével negyvenhetedik évfolyamába lépett az *Egyetértés* s csaknem egy félszázados multtal jelenik meg olvasója előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicsőesebb, ragyogó alakja: Kossuth Lajos az irrott szó legesodálatosabb hatalmával népünkhöz s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: Kossuth Ferencz, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül eoha nem szünő elvűséggel volt szószólója az *Egyetértés* mindannak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja. Politikusok elmerültek, meg felbukkantak közéletünk viharos harczaiban, pártok keretei kitágultak, számarányuk majd megnövekedett, majd lemorzsolódott, de a legkülönfélébb forgatagokban is mindig megmaradt az *Egyetértés* a magyar függetlenségi politika erős várának.

És ma is az. Nehéz meghatottság nélkül visszatekinteni csaknem egy félszáz esztendő küzdelmeire, viharaira, jó meg rossz napjaira. Vajjon szárnyalt-e előre ezalatt a függetlenségi politika? Valami nagy szilajsággal bizony nem bátorodott fel. Néha nekilendült, de legtöbbször gubbasztott, voltak szomorú és voltak gyönyörű napjai attól az időtől kezdve, mikor csak hét követ képviselte a nemzetgyűlésen, addig az időig, mikor a nemzetgyűlés hatalmas, diadalmas majoritáéat alkotta.

A küzdelmekből érdemeket nem vindikál magának az *Egyetértés*. Azt azonban nyugodt önértéssel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan ében tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások parazsát.

És az *Egyetértés* ugy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad ezután is eddigi nagy multjához, mely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz hiven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve

lesz. A magyarság állami erejének és mindennemben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az *Egyetértés* ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzivitással fog küzdeni.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősegiünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar lapot adjuk, amely ugy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani. „Képes Szalon“ ezimel hetenként gazdag képes mellékleten mutatjuk be az utolsó hét eseményeit. Ami szenzációs és érdekes dolgot hat nap alatt olvasott, azt vasárnap eredeti illusztrációkban találja meg ezen a mellékleten a közönség. A „Jogélet“ című állandó rovatunkban jogi kérdések bő, kimerítő taglalását nyújtjuk. A „Közgazgatás“ című rovatunkban a közigazgatási tisztviselői kar s különösen a jegyzők érdekeit szolgálja az „Egyetértés“. Többi rovatunk is változatosan eleven és érdekes s alkalmas arra, hogy olvasóink legkényesebb igényeit kielégítse.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egész évre	28 kor. — fill.
Félévre	14 „ — „
Negyedévre	7 „ — „
Egy hónapra	2 „ 40 „

A polgárnő és a munkásasszony.

— Előadás a Feministák Egyesületében. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 8.

Elegáns autók, könnyű fogatok siklanak a Lloyd palotája elé. A portás odaugrik, föltárja az ajtókat. Egy-két pillanattig ideges fészkelődés, ami rögtön elámulja, hogy benn hölgyek ülnek. Ebben a perczben már előtűnik a pompás zöld pleurouse, amelynek libegő szálaiba belekap a csipős téli szél. Kis láb nehezedik a hűgóra és a villany fény sugarában tüzet fog a fekete bársony köpeny...

A lift előtt valóságos korzó alakul. Amint valaki végig megy a szűk folyosón, a hölgyek már bizalmasan üdvözlök. Mintha csak egy család tagja volna valamennyi, őszinte örömmel a szemükben, erősen megrázzák az egymás kezét, aztán megindul a diskurzus.

Néha-néha a fényes kosztümök között esőndesen mezhuzódik egy-egy szegényes öltözet is. De azokat is szívesen fogadják. Kart a karba téve, sietnek föl a lépcsőn:

— Gyalog hamarabb felérünk...

A Feminista-egyesület tartja szokásos fölvásó estélyét...

A teremben csakhamar minden hely zsufolásig megtelik. Csupa hölgy, mindössze csak négy férfi van a teremben. A második sorban rögtön feltűnik Kunfi Zsigmond érdekes feje. Itt van minden tudományos előadás. Megtörülgeti a szemüvegét és esőndesen végigjártatja a tekintetét a közönségen.

Tagadhatatlanul kevés gyülekezetnek van ilyen különös, sajátos képe. A legragyogóbb toledtek nemesen egyszerűek. Egy kis csipke, az is szolidan eldugva a kelmék között, nincsen fölösleges holmi. A hölgyek legnagyobb része reformkosztümbe, de azért a szabász minden alkalmat kibaszult,

hogy a for...
szük asszon...
felül alig al...
látunk, akik...
el, talán é...
Hiába keres...
ken látható...
nénikéket.

Kéző zsuron

Az elő...
űch Vilma...
sal üdvözli...
Mellett

solyogva re...
hozzásietne...
asztán elfog

Pogány

hen egy pe...
egész rende...
Nemsokára

—Ha

helyet!

Elsőne

van valami

tak. Egysz

vessér, ann

hogy önkön

ton figyelj

téma nagy

asszony egy

a felolvasó

lyen közele

Halkan

folyékonyar

natra külö

nélküli mo

elfelejtjük.

Eleint

fejt a mu

Majd átté

özönlött a

inkább kiv

kon vezető

az élet ké

Chezni látj

nyai hiva

nal nem f

kek az ut

lyednek. M

elvállal. H

anya — v

vagy pedig

Ha otthon

szerint da

a bérösze

ralóliák.

foelalkozh

jét lefogla

Sok

mert lesze

szünné. h

vezett mu

kal. A leg

stmeneti

munkálko

csékélyebb

pénzre te

A prolet

keresi me

kup, nem

len élet

A jó

kialakul

viszonyok

Jasztójo

is ki kell

tudomány

segíthetn

kon. A p

követelje

megélhet

fognak n

éges tán

hogy a formákat kiemelje... A legnagyobb részük asszony, de még nagyon fiatalok, harminczon felül alig akad egy-kettő. Egy pár fiatal leányt is látunk, akik különös komolysággal néznek maguk elé, talán érzik, hogy nem nagyon tartoznak ide. Hiába keressük, hiába képzeljük ide a gunyképeken látható rövidhajú, csontos, becsott mellű, öreg nénikéket.

... A kép néha olyan ragyogó, mintha előkelő zsuron volnánk.

Az előadó-asztalnál már helyet foglalt *Glücklich* Vilma, az elnöknő. Az ismerősöket fejbőlintással üdvözlö, rendezget, helyeket csinál...

Mellette a felolvasónő: *Hacker* Boriska. Mosolyogva rendezgeti az előadása anyagát. Sokan hozzásietnek, pár percig kedélyesen beszélgetnek, aztán elfoglalják a helyeiket.

Pogány Paula kisasszony, a titkárnő nem pihen egy percre se. Az ő vállaira nehezedik az egész rendezés. Becsülettel meg is felel feladatának. Nemsokára hallatszik a hangja:

— Hat óra van már! Kérem, foglaljanak helyet!

Elsőnek *Glücklich* Vilma áll föl. Beszédében van valami varázs, amelyet már sokan megbámultak. Egyszerűen, keresetlenül beszél, de annyi kedvesség, annyi érzés rezzeg ki minden mondatából, hogy önkéntelenül is arra kényszerít, hogy folyton figyeljünk rá. Pár szóban elmondja, hogy a téma nagyon érdekes. A polgárnő és a munkásasszony egymás között való viszonyát feszegeti és a felolvasónő meg akarja jelölni azt az utat, amelyen közeledhetnek egymáshoz.

Halkan kezd beszélni a felolvasónő. A szavak folyékonyan törnek elő a torkából. Az első pillantra különösen lep meg, hogy komoly, ezizoma nélküli mondatok hangzanak el, de később egészen elfelejtjük, hogy nem férfi ül a pódiumon.

Eleinte csak nagy általánosságban beszél. Kifejti a munkásosztály és a töke közötti ellentétet. Majd áttér a proletárokról és elmondja, hogyan önzöllött a férfiak közé a nők áramlata. A nő mindinkább kivessi a részét a munkából, egyes pályákön vezető szerepet vív ki magának. Erre azonban az élet kényszeríti, a nyomor, mert máskülönben chezni látja a családját. Amíg a hivatála után jár, anyai hivatását teljesen elhanyagolja. Az otthonnal nem foglalkozhatik, a lakás piszkos, a gyerekek az utcára tódulnak és lassan-lassan lefelé sülyednek. Némelyik még egészséget őrö munkát is elvállal. Ha fonesorozással foglalkozik — mint sok anya — vagy nem is tud gyerekeknek életet adni, vagy pedig a beteg fiúk és leányok korán elhalnak... Ha otthon vállal munkát, az se sokkal jobb. Rendszerint darabszám dolgoznak és hogy sok legyen a bérösszeg, még az éjszakai pihenőjüket is megszakolják. Igaz, hogy a családjánál van, de nem foglalkozhatik a gyerekeivel, a munka minden idejét lefoglalja...

Sokan ellenszenvenznek a nők mozgalmával, mert leszorítják a munkabért. De ez rögtön megszűnne, ha a nők kitépést nyernének és mint szervezett munkások együtt harezolnának a férfiakkal. A legnagyobb baj azonban az, hogy a nők csak átmeneti állapotnak tekintik a dolgozást. Addig munkálkodnak, amíg férjhez mennek. És így a legcsekélyebb fizetésért is elvállalnak munkát, hogy pénzre tegyenek szert. Ez a proletárnő végzeté. A proletárnő és asszony egész életében munkával keresi meg a kenyerét és mivel nagyon keveset kap, nem tud megúlni belőle, inkább az erkölosten életet választja.

A jövő társadalmának egészségesebben kell kialakulnia. Egyenlő legyen a munkabér, a munkaviszonyok, szabad munka és ennek kivívására választójogot követel a nőknek. A polgár-osztálynak is ki kell vennie a részét ebből a küzdelemből. A tudomány, a szocialista és a feminista tanok segíthetnek csak az elnyomott proletár asszonyokon. A polgárasszony menjen közbük, agitaljon, követeljen a számukra tisztességes munkabért és megélhetési viszonyokat. Az agitációval csak úgy fognak nyerni: hatalmas támaszt kapnak az ellenőges támadások ellen.

A szép és lelkes szavakat taps követte. Rögtön utána egymásután állottak fel az asszonyok. *Bálint* Aranka dr., *Mellerné Miskolczy* Eugénia dr., *Szegvári* Sándorné dr. és a többiek. Szeliden vitatkoztak egymással. Eszmecsere váltottak, aki gyöngébb volt, halkan ismerte be tévedését.

Végül feláll *Bédy-Schwimmer* Róza, a politikai agitátor. Alig mondott egy-két szót, de sulyos szavai az ellentéteket rögtön elsimitották, az igazságokat csöndesen leszurte a vitából.

Végül még az előadónőnek volt egy-két helyre magyarázó mondata. (p. ö.)

UJDONSÁGOK.

Csorba a nemesség.

* * *

Amilyen régi a nemesség (pedig elég régi), éppen olyan régi a „Noblesse oblige” kifejezés és a fogalom, mely azzal kapcsolatban van. A közönségesnél minden küllöb foglalkozásnak, címnek, rangnak, állásnak meg voltak és meg lesznek mindig a maga kötelezettségei és maga a nemesség minősítette elsőrangú bűnnek, ha e kötelezettségnek nem tettek eleget.

S helyeselni lehetne ezt, ha a „Noblesse oblige” kifejezést minden időben helyesen magyarázták volna; teszem azt úgy, hogy aki nemes, viselkedjék is nemesen. Szeresse és becsülje emberitársait; tisztelje mindenki- nek a jogát, legyen türelmes mások fogyatkozásai, vagy gyöngeségei iránt; gyakoroljon könyörületességet s kerülje a henyességet.

Szép volna. Csak ne változott volna idők folyamán ez a felfogás. Bizonyára rég idők- től fogva úgy van, hogy aki nemes, (a ki- vételnek, mint mindig, ugy most is tisztelet) az megveti azt, aki nem az. Pökhendi és izgága. No bizony! A nemességnek prerogati- vái voltak, amelyek közt első helyen állt a munkakerülés. Finom megjelenés és léha élet; ez volt az állag felfogás. Huszonnégy órán túl tartó és ki nem egyenlített kártya- tartozás diffamáló. Egyéb adósság nem, akár- milyen szennyes is. A tisztán munkából élő nemes nem igazi vérébeli nemes. Csorba es- nek az igazi nemességben, ha lóversenytől, kártyától, egyéb költséges és veszedelmes kedvtelésitől távol tartaná magát a nemes. Koczánemesnek tartják az „igazi” nemesek, akinek a munka az eszménye.

Ami pedig a szocializálást illeti, no az egyáltalában ellenkezett minden ugyneve- zett nobilitással. Ha a nemes is szocialista volna, mi és milyen legyen akkor a munkás? Maradjanak meg a polgári erények a polgár- ság körében. A nemesi erények külön kategó- riákba valok.

Nagyon előrehaladott kulturállamokban azonban az igazi előkelőségnek jókora része már észrevette, hogy miécsoda ideálok fogla- tának a szocializmus eszméiben. Nemesek észrevette, de magáévá is tette. Az utóbbi évtizedekben például Németországban és Franciaországban nemesek a szellemi arisz- tokráciában hódított a szocializmus, de a születési arisztokráciában is. S így törté- nik, hogy az eszmék, amelyek a szocializmus magvát képezik, fölfelé is terjednek, nem- csak lefelé.

Egészen különleges és szokatlan dolog, hogy nálunk a szocializálási kötelezettségre olyasvalaki figyelmezteti a nemességet, aki- től azt legkevésbé várta volna maga a szo- cializmus: egy pap. Még pedig főpap. A székesfehérvári püspök, *Prohászka* Ottokár volt az, aki tegnap a Szent István-Társulat termében szólította föl az igazi nemességet ez igazi kötelezettségére. Felvilágosítással szolgált az egyházfejedelm. Ettől a világo- ságtól kissé luddbörös lesz talán eléintén az „igazi” nemes, de sokáig nem vonhatja ki magát a hatása alól. Közöljük az igazán ne- mes egyházfejedelm beszédének ezt a ré- szét, mert az idők dokumentuma ez és doku- mentuma annak, hogy mily hódító ereje van

a szocialis ideáloknak. Hallgassuk csak mit mond?

„A komoly szocialis munkát nem lehet gyermekekre vagy divatbabokra bizni, hanem csak a szó nemesebb értelmében vett emberekre, akár férfiakra, akár hölgyekre. Ezt a munkát komolyan kell végezni és aki e kötelezettségét teljesíti, az nagy szolgálatot tesz nemcsak azoknak a szenvedőknek, hanem főleg ennek a délelött pikettiröző, délután tarokkozó, este kalábría- szozó, éjjel mulatozó, reggel hosszan alvó, nap- pal nem dolgozó, a zsidót szidó, adósságában megfuló magyar társadalomnak. Aki szocialis tőren komolyan dolgozik, komoly szellemi fő- lőnyre és emelkedettségre tesz szert. Midőn az a főherczegasszony a kórházba elmegy, akkor bi- zonyosan nem arra gondol, hogy minél nagyobb butonok ragyogjanak a füleiben, minél nagyobb struccotlás kalap legyen a fején és minél cso- dásabb suhogó selyemruha legyen rajta, hanem odaáll egy mosóruhában, mert ez a stílusa a munkának és stílusa annak a miliőnek. A tár- sadalom nem toilettelkeket lehet segíteni, ha- nem csak lélekkel és mindnyájan tudjuk, ahol a toilettelkekből tulsok van, ott a lélekből kevés van.

Igy szóló *Prohászka*, a szó nemes érte- lésben vett pap és ember. És fölvilágosította az elméket, hogy nem esik csorba a nemes- ségen, ha az ember szocialistáskodik. Ezzel a felfogással a főpap egészen közel jutott a kor eszméihez. De kérdés, hogy a kor esz- méihez mikor hozza majd közel a nemes- séget? (t.)

NAPIREND. Naptár. Kedd, január 9. Ró- mai kath.: Julián vt. — Prot.: Julián. — Görög- orosz: december 27. István főd. — Zsidó: Tebeth 19. — A nap két reggel 7 óra 48 perczkor, nyugszik este 4 óra 25 perczkor. — A hold két este 10 óra 51 percz- kor, nyugszik délelött 10 óra 50 perczkor.

A képviselőház elnöke fogad a képviselőházban délután 5 órakor.

A posta- és távirada vezérigazgatója fogad délben 12—2-ig.

Művészi géphimzések kiállítása az Iparművészeti Muzumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődij nincs. — Japán-kiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődij nincs. — Lakásberendezési és iparművészeti kiállítás a Technoló- giai Iparmuzumban. Nyitva 9—1-ig és 3—7-ig. Be- lépődij 30 fillér. — Háziipar Szövetség kiállítása (Ki- gyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődij nincs. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődij nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség- tára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Fővárosi Múzeum 3—6-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Tanszer- múzeum 3—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—11 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyv- tára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Mácsarnok jubiláris kiállí- tása. Nyitva 9—3-ig. Belépődij 1 korona. — A „Neu- kunst Wien” kiállítása a Művészházban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődij 1 korona. — Történelmi képcsarnok. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Mu- zeum képtára. Nyitva 10—2-ig.

— A király állapota. Bécsi jelentés szerint a király állapota minden tekintetben állandóan igen jó. A király ismét tökéletesen egészséges. Vasárnap a király ismét reggel tíz órakor misét hallgatott a kastély kápolnájában, majd gróf *Paar* és *Bolfras* báró főhadsegédek előterjesztéseit fogadta. Délelött *Montenuovo* első fődvarmestert, majd báró *Sher- leez* kabinetirodai miniszteri tanácsost fogadta. Déli fél egytől egyig a király a schönbrunni kas- tély nagy folyosóján sétált.

— Frigyes főherczegék Münchenben. Frigyes főherczeg leányát, *Isabellát* tudvalevőleg eljegyezte *György* bajor herczeg. *Frigyes* főherczeg és felesége, *Isabella* főherczegnő, amint Münchenből jelen- tik, tegnap odaérkeztek a völgegy családjának látogatására. Fogadásukra a pályaudvaron meg- jelentek *Lipót*, *György* és *Konrád* herczegok és *Giella* herczegnő. *Luitpold* régensherczegnél: ma udvari ebéd volt, amelyen *György* herczeg és meny- asszonya, *Isabella* főherczegnő, ennek szülei, *Fri- gyes* főherczeg és *Isabella* főherczegasszony, *Lipót* bajor herczeg és neje, *Konrád* bajor herczeg, *Velice* osztrák-magyar követ és mások vettek részt. Az ebéden a regensherczeg pohárköszöntőt mondott az ifjú mátkapárra.

— A miniszterelnök állapota. A miniszterelnök gyógyulása közeledik a befejezéshez. A mai és a tegnapi napot kitünően kedélyben töltötte, fájdalomnak a szemben már nyoma sincs s a teljes felépülés csak napok kérdése. Ma reggel orvosai levetették szeméről a kötést s szemüveggel tettek kísérletet. A miniszterelnök a szemüvegen át kitünően látott, megismerte hozzátartozóit s a szobában levő tárgyakat. Azután levették a szemüveget s így tettek kísérletet. Konstatálták, hogy gróf Héderváry szemüveg nélkül is kitünően lát s a késebb tárgyakat is megismerte. Az örvendetes próba után az orvosok új kötést tettek a szemre s miután konstatálták, hogy a gyógyulás menete a legjobb, megállapodtak abban, hogy hivatalos orvosi jelentést ezután nem adnak ki. A miniszterelnök az egész napot ágyon kívül tölti s tegnap már fogadhatta az első látogatókat. Meglátogatták őt tegnap Hazai Samu és gróf Zichy János miniszterek; a miniszterelnök mindegyükkel félóra hosszat beszélgetett. Ma reggel Lukács László pénzügyminiszter volt főn a palotában s hosszabb ideig tárgyalt gróf Héderváryval. — Az ország minden részéből, valamint a külföldről seregestől érkeznek még mindig üdvözlő táviratok. A miniszterelnök állapota iránt érdeklődött a mai nap folyamán a kabinetiroda, aztán József főherceg, gróf Sickingen osztrák miniszterelnök. Üdvözlő táviratokat küldtek herceg Schönburg római nagykövet, örgróf Pallavicini Hugó és mások. Sir Edvárd Grey angol külügyi államtitkár táviratban fordult Grant Duff budapesti brit főkonzulhoz és felkérte, hogy táviratilag értesítse őt gróf Héderváry állapotáról. A brit főkonzul ma délelőtt megjelent a miniszterelnöki palotában és átadta az angol külügyminiszter szerencsekívánatait a sikerült műtét alkalmából. A miniszterelnök örömmel értesült az angol külügyi államtitkár érdeklődéséről és hálás köszönetét nyilvánította érte. — Mint este jelentik, gróf Héderváry állapota változatlanul kitünő. A miniszterelnök ma délután fogadta Székely Ferencz igazságügyi miniszter hosszabb látogatását.

— Az új ezredtulajdonosok. Bécsi jelentés szerint két gyalogezred, Károly Ferdinánd főherceg, a jelenlegi Burg Ferdinánd és Jekelfalussy, az elhunyt volt honvédelmi miniszter volt özvegy új tulajdonost kaptak. A közös hadsereg és haditengerészet rendeleti közlönye szerint ugyanis a király lovag Ziegler Alfréd gyalogsági tábornokot, a 6. hadtest parancsnokát és kassai parancsnokló tábornokot a 60. gyalogezred tulajdonosává és Sprecher Arthur gyalogsági tábornokot az 5. hadtest parancsnokát és pozsonyi parancsnokló tábornokot a 48. sz. gyalogezred tulajdonosává nevezte ki.

— A Karagyorgyevics fejedelmek holtteste. Bécsből jelentik: A Karagyorgyevics fejedelmi pár holttestét ma este a szerbiai Topolára szállították.

— Beteg bajor hercegnő. Müncheni jelentés szerint Klára hercegnő, Ferdinánd és Alfonz hercegek huga, súlyos beteg és az orvosok ételmérgezést konstatáltak. A hercegnő két hét előtt betegedett meg, mikor a régensherceghez volt hivatalos ebédre, de nem lehetetlen, hogy odahaza, szüleinek kastélyában ehetett valami romlott húsfelet. Tegnap a hercegnő állapota rosszabbra fordult. — Münchenből jelentik ismét, hogy Klára bajor hercegnő állapotában, aki néhány héttel ezelőtt ételmérgezés következtében megbetegedett, rosszabbodás állott be. Az udvari orvosok megállapították, hogy a hercegnő pharathust kapott.

— Alapítvány a Hirlapírók Nyugdíjintézetének. A Hagenmacher kőbányai és budafoki sörgyárak részvénytársaság arról értesítette dr. Friedrich Tivadart, a Pester Lloyd szerkesztőjét, hogy a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének fennállásának harminczedik évfordulója alkalmából 4000 koronával az intézet alapítóinak sorába lép. A Hirlapírók Nyugdíjintézetének elnöksége ezen az uton is hálás köszönetet mond az adományozónak a jubileumi alapítványért.

— Gyilkos mérgezés a levesben. Fiumében rejtélyes mérgezési eset történt. Bacich Francziska fiúmei leány a leves után rosszul lett és rövid kínhalál után meghalt. Megállapították, hogy a levesben mérgezés volt. Egy kocsis feleségét gyanúsítják a bűntettrel, mert közös konyhájuk volt a leány családjával.

— Madarász apó száz éves? Madarász apóról úgy tudja a politikai világ, hogy kilencvenhat esztendő. Így mondta maga is ezelőtt pár héttel a képviselőház folyosóján, amikor gróf Zichy János kultuszminiszter elé hivatalos ügyben küldött-éget vezetett. Az öreg Madarászt most három évvel megöregbitik. Kolozsvárt találtak egy régi lexikont, amely szerint Madarász József 1812-ben született s így most százéves. Kolozsvárt ennek a lexikonnak az adata alapján most mozgalmat indítottak, hogy az öreg tényleges életkorát lehetőleg pontosan megállapítsák s ha csakugyan százéves, akkor az öreg tiszteletére országos ünnepet rendezzenek. A kolozsváriak Justh Gyulát, a függetlenségi és 48-as párt elnökét akarják felkérni, hogy az országos mozgalom élére álljon.

— Egy magyar athléta balesete. A magyar sportbarát közönség körében bizonyára részvétet fog kelteni az a hír, hogy dr. Speidl Zoltánt a Tátrában súlyos baleset érte. A Budapesti Athletikai Klub főtitkára, Magyarország többszörös távfutó bajnoka, a Magyar Jogász Sportegylet tagjaival kirándulást rendezett a Tátrába. Mintegy huszan utaztak fel, hogy kivegyék részüket a téli örömeiből. Szombaton délelőtt Speidl egy ötos bóbál indult hét kilométeres pályán Tátrafüredről Lomniczra. A bóbót Rácz Vilmos, a híres futó vezette. Kitünően vette a fordulót, a bób óriási sebességgel repült, már túl voltak a pálya nehezebb és hosszabb részén, mikor egy könnyű fordulónál sövényre futott a bób. Speidl azt hitte, hogy megállanak, hirtelen a földre lépett, de a bób rohant tovább és ez a mozgásváltozás Speidl jobb lábát a boka felett két helyen eltörte. Persze rögtön fekéztek, Speidlt hirtelen orvosi segítségben részesítették, aztán Budapestre hozták. Itt Dolinger tanár klinikáján gipszbe tették a törött lábát. A törés különben nem komplikált természetű, s így minden valószínűség szerint nem marad nyomra.

— Súlyos beteg zeneszerző. Berlińi jelentés szerint Humperdinck Engelbertnek, a világhírű zeneszerzőnek az állapota rosszabbra fordult s orvosi a legrosszabbtól tartanak. A betegsége az utóbbi napokban idegbénulás járult a Humperdincknek gyötörő fájdalmai vannak. Semmi iránt sem érdeklődik, apatikussan fekszik s alig eszik valamit. — Egy éjjel érkezett berlińi jelentés szerint: Humpeldinek Engelbert állapota ma némiképp jobbrafordult. A nagybeteg zeneszerző eszméletre tért s van remény, hogy felgyógyul.

— Amerikai magyar ujság jubileuma. Az amerikai magyarságnak egyik legkiválóbb sajtóorgánuma, a Cleveland-ban megjelenő „Szabadság” című napilap karácsonykor nevezetes dátumhoz jutott. Ekkor érte el alapításának huszadik évfordulóját. Ezt a fontos napot impozáns, illusztrált jubileumi szám kiadásával ünnepelte meg a szerkesztőség, amelynek tagjai között több kivándorolt író nevével találkozunk. A „Szabadságot” Kohányi Tihamér alapította és szerkeszti ma is.

— Kiesofolt angol király. Londonban nagy feltűnést keltett Keir Hardie munkásvezérnek egy cikke, amely a „Globe”, az „Evening News” és az „Evening Times” című lapokban egyszerre jelent meg. Keir Hardie a cikkben az indiai koronázással foglalkozik és ezzel kapcsolatban hevesen támadja a monarchiát és a király személyét. Azt mondja, hogy a király az indiai koronázáson egy beszélő automata benyomását keltette. Férfias magatartást a koronázási ünnepélyen csak a barodai maharadzsza tanúsított, aki férfias léptekkel járult a trón elé és távozott onnan, míg a többi indiai fejedelem neveltséges módon, térden oszuskált a trón lépcsőin.

— Bányakatasztrófa. A kattowitzi bányatelep egy tárnájában ma halálos szerencsétlenség történt. A gépész akkor dugta ki fejét a gépház ablakán, mikor egy felvonógép jött fel. A lift leszakította a gépész fejét.

— Hadihajók összejutása. Portsmouthból jelentik, hogy az „Orion” nevű nagy új páncélos és a „Revenge” iskolahajó tegnapi összejutásánál az utóbbi a víz alatt levő részen erős sérüléseket szenvedett.

— Földesuszamlástól elpusztított falu. Római jelentés szerint egy óriási földesuszamlás következtében a liguriai Perinaldo község két házcsoportja elpusztult. Harmincz ház teljesen eltűnt, de a lakosság idejekorán meg tudott menekülni. Ötszázötvenhat ember hajléktalan. Két szomszéd falut ugyancz a katasztrófa fenyegeti.

— Laborinak nem kell érdemkereszt. Zola Emil híres védőjét, Laborit, aki a múlt évben a párisi ügyvédi kamara elnöke volt, ez évben akarták kitüntetni a becsületrenddel. Párisi jelentés szerint Labori azonban értesítette Cruppy igazságügyminisztert, hogy elveit hű kíván maradni és nem óhajtja a magas kitüntetést, amely — nézete szerint — csak katonákat és államhivatalnokokat illet meg.

— Tűzvész egy vendégfogadóban. Düsseldorfban szombatról vasárnapra virradó éjjel a Fehér Szarvas-fogadó tetőzetén tűz támadt s a nagy szélben hamar lángba borult az egész ház. A fogadó vendégeit álmukból riasztotta fel a veszedelem, nagy rémület keletkezett s mindenki, úgy a hogy volt, kirohant az utcára. A negyedik emeleten két fiatal leány már csak akkor ébredt fel, mikor a lépcsőház is kigyuladt. Hiába kiáltoztak fel a két jayveszékelt leánynak, hogy mentőponyvt fognak kifeszíteni, rémületükben nem hallottak semmit és leugrottak. Az egyik leány az utcán egy férfi fejére zuhant, a másik összetörtött tagokkal terült el a járdán. A két leány sebesülései halálosak, az a férfi pedig, akire az egyik szerencsétlen teremtés rázuhant, nyakcsigolyatorést szenvedett és meghalt. A fogadó földig égett. Őt tüzoltó megsebesült.

— Gyilkos a gép. A Szentkirályi-utca 8. sz. alatt levő Stühmer-féle csokoládé-gyárban ma délután egy gép elkapta és összezúzta Müller József 54 éves gépészt, aki nyomban meghalt. Holttestét az orvostani bonczetani intézetbe vitték.

— Vasuti katasztrófa. Franciaországból ismét nagy vasuti katasztrófa híre érkezett. Páris közelében, Bondy állomás mellett, szombaton este egy tehervonat beleszaladt az előtte nyitott pályán vesztelő személyvonatba. Este 7 óra 45 perckor indult el a párisi keleti állomásról a Gargan felé menő személyvonat s néhány percz múlva ugyanazon a sínpáron egy tehervonatot indítottak el. Bondy előtt tilosra volt állítva a szemafor, tehát a személyvonat nyitott pályán megállott. Őt percz múlva teljes sebességgel jött a tehervonat s belerohant a személyvonatba. A három utolsó személykocsi darabokra törtött. Az állomásról az ott várakozó közönség elsőként sietett segíteni. Párisból mentővonatot küldtek orvosokkal. Hat szörnyen megesonkított holttestet találtak az összetörtött kocsikban, 3 férfit, 2 asszonyt és egy kis leányt. A holttesteket bevitték az állomás épületbe. Husz sebesült a mentővonat szállított Párisba. Lépine rendőrönök a vizsgálóbíróval és több orvossal éjjelkor érkezett a katasztrófa színhelyére. A szerencsétlenségért a tehervonat mozdonyvezetőjét terheli a felelősség s a vizsgálóbíró ott mindjárt letartóztatta. — Körmöcbányán is vasuti katasztrófa történt. Ma hegyi állomáson eddig kiderítetlen okból kisiklott az ötös számú személyvonat. A kisiklás az állomás bejáró váltója előtt történt, de szerencsére minden komolyabb baleset nélkül végződött. A mozdony leugrott a sínekről és maga után rántott néhány személyszállító kocsit. A vonat nyomban megállott és megállapították, hogy különösebb baj nem történt. Csak a pálya rongálódott meg. A közlekedést két órai munka után helyreállították.

Montrealból jelentik, hogy a Canada-Pacific vasut két vonata Terebone mellett összeütközött. A halottak száma harminczhárom. Bővebb jelentés a rémes szerencsétlenségről még nem érkezett.

— Az éjszakai vihar áldozata. Ma éjszaka hirtelen vihar támadt. Hajnal felé a Margit-hídon Bajor Györgyné, Bosnyák Éva ötvenéves takarítónő egy hirtelen támadt szélroham a hid karfájához vágta, majd a földhöz csapta. Az asszony egész állkapcsa eltörtött. Bevitték az Irgalmasok kórházába.

— Házasság. Dr. Garai Dező, budapesti szakorvos eljegyezte Stern Fridát, Stern Gyula gyáros bájos leányát Wienből.

László Ödön, a budapesti László-cimintáblagyáros czég belfagya, eljegyezte Schwarz Renéet, Schwarz Lipót gyárigazgató leányát Selmeczbányáról.

Raványi Szurmy Imre eljegyezte Sedianszky Ilonát.

Ma tartotta esküvőjét dr. Székely Gábor Kozma Annával, Toldy Ferencz unokájával.

Dr. Farkas Ignác, a poliklinika főorvosa, a hó 14-én köt házasságot Widder Hedviggel, öz. Widder Mórné leányával Budapestben.

— Elgázolt gyermek. Ma délután a Nagykorona-utca 10. számú ház előtt a 329-es számú autómobil elgázolta Feith Frigyes tizenöt éves kereskedőfiát. Az autót Berkes Sámuel vezette, a kit a rendőrség rögtön előállított a főkapitányságon. A súlyosan megsérült fiút a Kereskedelmi kórházba vitték, ahol nem sokára meghalt.

— Kettő...
lentik: Sajt...
vasárnap tar...
zajlott öcsé...
segéd is. Ép...
czolt, egy ed...
megszúrta. A...
kesfőhervár...
Székesfehérv...
Mihály régi...
perlekdedek...
kete beszal...
konyhakéssel...
tartóztatták.

— Gyer...
zak: Köt tíz...
halálra men...
éves leányért...
megsebesült.

— Tito...
riska 16 éve...
váratlanul e...
veszett. A z...
tai vannak a...
mába jutott...
termétű, ban...
kereste lakás...
ulazott Szab...
a fiatalemb...
határozottan...
ben a rendő...
kerítőt sejt...
társaságában...
ők ketten o...
k. v. latják.

— Meg...
Gazda Lajos...
tuló szomb...
hogy a szor...
lakó szüleit...
Illyefalva h...
kolva holtan...
dem támpo...
— Kile...
János cipész...
már kilencz...
Egy ízben a...
jött, revol...
is megpróbá...
ték a halált...
dött el, alor...
jött és délut...
gát. Rögton...
— Csak...
metországi...
Alfréd jómó...
tizenhárom...
aztán főbel...
volt az oka...
megszökött...
— Sze...
reggel öt bé...
kőnyekre. E...
pihentek és...
sötétedett, r...
ken. Nem v...
jön feljükl...
embert elüt...
kedő azonn...
sebesült. Le...
járt kereske...
aki az Ang...
bották egy...
pota nagy...
— Mer...
fint Henrik...
utca 3. sz...
tizenöt év...
megverték...
ték az asze...
toinak kért...
get érő árt...
rablőhistóri...
nyomozást.

— A...
szinpad...
pásra meg...
Az „Omni...
begy költ...
világhírű...
hogy a „K...
mában mut...
óriási siker...
nap-nap új...
mény a „...
élvezetben...
sáltak.

— **Kettős gyilkosság.** Székesfehérvárról jelentik: Sajtó József, seregélyesi lakos, tegnap, vasárnap tartotta lakodalmát. A lakodalomra hazajött öccse, Sajtó János, budapesti kereskedő is. Eppen, midőn a menyasszonnyal táncolt, egy eddig ki nem derített legény, hátulról megszúrta. A fiut haldoklóval szállították be a székesfehérvári kórházba. — A másik gyilkosság Székesfehérvárról történt. Osóti István és Fekete Mihály régi haragosok voltak. Ma reggel is összerelkedtek. A veszekedés odáig fajult, hogy Fekete beszaladt a konyhájába és a magával hozott konyhakéssel agyonszúrta haragosát. A tettest letartóztatták.

— **Gyermekek párbaja.** Detmoldból táviratoznak: Két tizenhét éves fiatalember között életre-halálra menő pisztolypárbaj volt egy tizenhárom éves leányért. A párbajban az egyik fél halálosan megsebesült.

— **Titokzatos leányzoktetés.** Szemányi Mariska 16 éves zombori urileány e hó 3-án délután váratlanul eltűnt szülei lakásáról és azóta nyoma vesztett. A zombori rendőrségnek megbízható adatai vannak arról, hogy az urileány kerítők hatalmába jutott. Még december 24-én egy magas termetű, barna, hosszú hajú, kamáslis fiatalleányt kereste lakásán a leányt és még aznap este visszaviazott Szabadkára. Kihallgatták a bérkocsist, aki a fiatalleányt kocsiján vitte és azt vallotta, hogy határozottan felismerné az illetőt, akiben különben a rendőrség egy többszörösen körözött leánykerítőt sejt. December 26-án egy ismeretlen nő társaságában is látták a leányt és valószínű, hogy ők ketten csábították el. A nyomozást titokban folytatják.

— **Meggyilkolt tanuló.** Brassóból jelentik: Gazda Lajos brassói állami faipari szakiskolai tanuló szombaton három napos szabadságot kért, hogy a szomszédos háromszékmezei Illyefalván lakó szüleit meglátogathassa. A fiatal fiut ma Illyefalva határában több kézzúrás által meggyilkolva holtan találták. A csendőrség egyelőre minden támpont nélkül folytatja a vizsgálatot.

— **Kilenczseres öngyilkos.** Szabadkán Takács János cipészszegéd, egy szabadkai cipész fia, eddig már kilenczser követett el öngyilkossági kísérletet. Egy ízben a palocs tóba ugrott, másszor mérget ivott, revolvért szegzett mellének, a felakasztással is megpróbálkozott, de mindannyiszor megmentették a haláltól. Két héttel ezelőtt **Obecseré szerződött** el, ahonnan a szerb karácsonyra tegnap hazajött és délután szülei házában halántékon lőtte magát. Rögtön meghalt.

— **Családirítás a feleség szökése miatt.** A németországi **Riedorfban** történt tegnap. **Stubenrauch** Alfréd jómódu műiparos agyonlőtte két leányát, a tizenhárom éves Siegfriedet és a tizenkétéves Irmát, aztán **főbelőtte önmagát.** A családi drámának az volt az oka, hogy Stubenrauch felesége titokban megszökött férje üzletének egy fiatal segédjével.

— **Szembe a robogó mozdonyal.** Vasárnap reggel öt bécsi fiatal ember kirándulást rendezett a környékre. Délután **Neulengbachba** értek, ott megpihentek és vissza akartak menni a fővárosba. Már sötétedett, mikor át akartak menni a vasúti sínekre. Nem veték észre, hogy egy **tolatómozdony** jön feléjük. **Nem tértek ki és a mozdony mind az öt embert elütötte.** Egyikük, **Trampler** Rudolf kereskedő azonnal meghalt, a másik négy súlyosan megsebesült. Legsúlyosabb a sérülése a szerencsétlenül járt kereskedő testvérének, **Trampler** Henriknek, aki az Angol-Osztrák Bank könyvtárosa. Beszállították egy bécsi kórházba, megoperálták, de állapota nagyon veszedelmes.

— **Merénylő gyermekek.** Vasárnap este Grünhut Henrikné csatornaárusnak Újpesten, a Nyár-utca 3. szám alatt levő boltjába beállított nyolc tizenöt év körüli fiú, megtámadták Grünhutnét, megverték, sarokbaszorították és míg négyen őrizték az asszonyt, a többi kifosztotta a boltot. Elröptek kétszáz korona készpénz és nagyobb összeget érő árut, azután elmenekültek. A kalandos rablóhistória ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

— **A Kinema-Sketch,** ez az ütmeneti műfaj a színpad és a kinematográfia közötti, egy eseményre meghódította a főváros egész közönségét. Az „Omnia” mozgóképalóka különös érdeme, hogy költészeket nem kímélve, Nick Wintert, a világhírű detektív művészt és társait szerződtette, hogy a „Kinema-Sketchet” minél tökéletesebb formában mutassa be. És az „Omnia” ezen törekvését átírási siker koronázta; valóságos népvándorlás van nap-nap után az „Omnia”-ba, mert valóságos művészi „Kinema Sketch”, melyhez fogható művészetben a mozilátogatók még soha nem részle-

— **Végzetes párbaj a fertőzött karddal.** A kolozsvári **Vörös Kereszt-kórházba** szombaton éjszaka a vonatról eszméletlen állapotban szállították be Maurer Józsefet, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság gyulafehérvári vezértitkárát. A szerencsétlen ember egy végzetes kardpárbajnak lett az áldozata. A vizsgáló orvosok szörnyűködve állapították meg a kétéltű elbontása után, hogy gennyes, fekete seb van a szerencsétlen ember kezén. **Vérmérgezést** kapott s még szerencsés, hogy amputálás árán szabadulhat. **Maurer párbajban sérült** meg s ami legkülönösebb, a legenyhébb feltételű, könnyű olasz karddal vívott párbajban. A párbaj ponteken történt meg, az előzmények azonban még novemberre vezethetők vissza. Maurer üzleti levelezésből kifolyólag csunyán összekapott **König** Sándor vidéki faterkeskedővel, lovagias ügy lett a dologból s minthogy a segédek nem tudták megállapodni a feltételekben, párbajbíróvágot hívtak összes. Könnyű olasz kard, teljes bandázs, szóval minden, amit csak az óvatosság diktált, szerepelt a feltételek közt s mivel Gyulafehérváron nem volt alkalmas fegyver, negyedik napra tűzték ki a fegyveres elintézés terminusát. Másnap azonban Maurerhez beállították **König** segédei s kötelességszerűen bejelentették, hogy felüknek elinézten ügye van. — Maurer, mint tartalékos tiszt, jelentette ezt ezredparancsnokának, ahonnan azt az utasítást kapta, hogy egyelőre tartsa függőben az elégtételadást. **König** segédei utóbb visszavonták nyilatkozatukat s így aztán végre kitűzhetők a párbaj napját. A huza-vona közben azonban a rendőrség tudomást szerzett az esetről. A felek és a segédek aztán úgy fogták ki a rendőrség éberségét, hogy **Alvincz**nél leszálltak s a vendéglőben tartották meg a párbajt. Rövid összecsapás után **König** kardja, daczára a bandázsának behatolt Maurer jobb kezébe s nyomba erős vérzés állott be. Dr. **Deutsch** párbajorvos konstataulta, hogy a vágás a sebesült jobbkezének két középsőujját **derabokra törte és huvelykujjának felszélőimail átmetszette.** Másnap súlyos rosszabbodás állott be a beteg állapotában és az orvos magatartásolta, hogy hozzák be Kolozsvárra. — Dr. **Steiner** Pál és dr. **Hevesi** Imre egyetemi magántanárok megvizsgálták Maurer kezét. Mikor szétbontották a kötést, akkor tárult föl ijesztő súlyosságában a seb. Konstataulták a fertőzést s hogy a **vérmérgezés tovább ne terjedjen, azonnal munkához láttak, kizedtek a csontokat.** Valószínű, hogy az egész kart **amputálni kell.** Az ügyészség megindította a vizsgálatot, amely arra is kiterjed, hogy miképpen inficiálódhatott a seb. Nem lehetetlen, hogy a kard nem volt elég tiszta.

— **Főlvágta az ereit.** Ma reggel **Mocsal** Lajos nyugalmazott telekkönyvvezető felesége, **Samu** Emma Alkotás-utca 28. számú lakásán mind a két karján főlvágta az ereit. A mentők a János-kórházba vitték.

— **Hajza egy rablógyilkosra.** A szegedi határban a királyhalmi, ludaspusztai és horgosi tanyák népe csütörtök óta kaszákkal, kapákkal és dorongokkal fölfegyverkezve üldözi Mezei Szolienka Istvánt, a hírhedt rablógyilkost, aki még 1910. július hó 21-én Kiskunhalason meggyilkolta és kirabolta Basa György gazdálkodót. A csendőrök már kétszer nyomában voltak, de mindig sikerült neki elmenekülni. Azóta nyoma vesztett. Mult csütörtökön a királyhalmi tanyák között ismét felbukkant és az országúton megtámadta Deák Péter gazdálkodót és feleségét és agyonütéssel való fenyegetéssel elrabolta tőlük 15 koronát tartalmazó erszényüket. Deák hazakerkezve, azonnal föllármázva a tanya lakóit, akik kezeve, azonnal fellármázta a tanya lakóit, akik egy félszázadon belül a határban több, mint negyven rablást követett el.

— **Gyilkos katonák.** Nagykanizsáról jelentik: Az elmúlt éjjel Csendes Károly közöshadseregbeli tiszti szolga az utczán összetalálkozott részeg honvédekkel, kik összetűztek vele és szóváltás közben az egyik honvéd oldalfegyverével szívenszurta. A vizsgálat megindult.

— **Leszurta a feleségét.** Nagykanizsáról jelentik: Pór István szombathelyi kőművesmester fiatal felesége tegnap a szeretőjével, egy gabonaügynökkel Nagykanizsára szökött. A férj utánajött az asszonynak, azonban a szombathelyi rendőrség Pór Istvánt őrizet alá vette, azonban ma reggel szabadonbocsátotta. Egy óra mulva Pór az utczán találkozott a feleségével, akit heves szóváltás után leszurta. Az asszony haldoklik. Pór Istvánt letartóztatták.

— **Vonatkisiklás.** Szerajevéből jelentik: A szerajevő-bródi vonalon tegnap éjjel a vranduk alagút előtt egy személyvonat kisiklott. Emberéletben nem esett kár. Mintán a mozdonyt kiserelték, a vonat folytatta útját és három óras késéssel érkezett Bródba, hol ennek következtében a magyar vasuti csatlakozást lekészték.

— **Kettészakadt az akasztott ember kötele.** **Fazekas** Lajos állás nélküli pinczamester Budapestről került le Debreczenbe az ottlakos családjához, de otthon sem tudott állásba jutni. Az elkéseredett ember azután tegnap, midőn a felesége a konyhában foglalatokodott, felakasztotta magát. Az asztalon a következő levelet hagyta hátra:

— „Tisztelt rendőrség! Tudtom, hogy a Bolygottálásra (bonczolást akart írni) nincsen semmi szükség, mert az egész komédia a magam elhatározása alkalmával történt. Szét akartam nézni a másvilágban is. **Fazekas** Lajos.” . . .

Eközben a feleség észrevette ura tettét. **Beleje kapaszzkodott és addig ránczígálta a kötél, amíg leszakadt.** A fuldokló embert a mentők nagynehezen eszméletre tudták téríteni. A rendőrség kihallgatta **Fazekast**, aki előadta, hogy nem lesz többé öngyilkos, mert a másvilág, ahová bekukkantott, nem olyan szép közelről, mint amilyennek ismerik az emberek . . .

— **A főváros közbiztonsága.** Dr. **Boda** Dező főkapitány a főváros közigazgatási bizottságának ma tartott ülésén jelentést tett a székesfőváros 1911. december havi közbiztonságáról és a magyar királyi államrendőrség működéséről. A jelentésből kitűnik, hogy az államrendőrség az elmúlt hónapban összesen 2267 bűnügyi eset nyomozását fejezte be. Ezek közül 850 volt büntetett, 1417 vétség, 286 iránlyult az ember élete és testi épsége ellen, 1880 a vagyon ellen és 101 volt az egyéb fajta büncselekmények száma. Az ember élete és testi épsége ellen iránlyult büncselekmények közül 18 volt büntetett, 268 vétség, 217 volt a testi sértések száma. A vagyon ellen iránlyult büncselekmények közül 806 volt büntetett, 1074 vétség, 912 volt a lopások, 392 a sikasztások és 300 a csalások száma. A 912 lopás cselekedet közül 124 esetben a kár negyven koronán aluli, 156 esetben pedig husz koronán aluli összeget tett ki az ellopott tárgyak értéke. Ezen számadatokban bemutatott büncselekményekből kifolyólag az államrendőrség az elmúlt hónapban összesen 233 egyént helyezett előzetes letartóztatásba. Közülük 216 egyént az illetékes királyi bíróságok elé állított, 1 egyént a rendőrségi rabkórházba szállított, 7 egyént a nyomozás során szabadlábra helyezett és 9 egyénnel szemben a rendőrhatalom intézkedését függőben tartotta. A rendőrfogház és toloncz ügyosztálynál december hó folyamán 1371 egyént került közigazgatási elbánás alá, kik közül az országos javítóintézetben elhelyeztek kettőt, a fővárosi szegényházba kísérték kettőt, egyéb hatóságok vagy intézetek átadtak 141 egyént, szabadon bocsátottak 526 egyént, kényszerutlevéllel kiutasítottak 478 egyént, 126 egyént pedig mint átkelési toloncz továbbítottak. Az eltolonczolt egyének közül 1—5 évre 20 magyar honos és egy idegen honos, 5—10 évre magyar honos, 2 idegen honos, hosszabb időre 1 magyar honos és egy idegen honos tiltott ki a székesfőváros területéről.

— **Vakmerő hullarablók.** Triestből jelentik: Az itteni régi temetőben vakmerő hullarablás történt. Az eset néhány nap előtt derült ki, mikor több mosónő a város szélén egy földalatti üregből két gyanus embert látott kibujni. Az asszonyok segítségért kiáltottak, mire az idegenek megfenyegették őket és elmenekültek. A mosónők jelentést tettek az esetről a rendőrségnek, amely megállapította, hogy a földalatti üreg egy alagút nyílása, amely a régi temetőbe vezet. A temetőben folytatott vizsgálat kiderítette, hogy a két titokzatos ember a **Tonello**-család sírboltját fosztotta ki. Ma reggel hivatalos bizottság ment a temetőbe, hogy megállapítsa, milyen kárt okoztak a hullafosztók. Megállapították azt, hogy a sírbolt alapítójának, **Tonello** József lovagnak, aki a mostani Stabilimento Tecnico hajógyár létesítője volt, koporsóját a betörőknek nem sikerült felnyitniok. **Tonello** lovagot 1869-ben temették el drága rendjeleivel és szóbeszéd szerint vagyonának tetemes részével együtt. A sírboltok ezt a zsákmányt akarták megkaparintani, de tervük nem sikerült. Lovag **Tonello** feleségének, **Mária** nevé nővérének és fiának koporsója ellenben fel volt törve és a csontok szétszórva beváltak a kriptában. E koporsókban a sírrablók nem sok értéktárgyat találtak és úgy látszik, e fölött érzett hosszúságukban dobálták szét a csontvázakat.

— **A féltékeny völgyény boszúja.** A battonyai ifjusági bálon tegnap este **Mihály** József battonyai legény táncra kérte fel **Szanda** Erzsébetet, aki **Halász** Antalnak menyasszonya. A leány táncolt **Mihály**val, akit a féltékeny völgyény a bál után meglesett és bicskával összeszurkált. Reggel találták meg véreben. Most haldoklik.

— Az alföldi kőborzигány-veszedelem. A tél idő beálltával fokozottan veszélyeztetik az alföldi falvak, puszták közbiztonságát a kőborzигányok. Most különösen a Tisza—Maros-szögében, a Bácskában és Torontál északi részén garázdálkodnak a cigánykaravánok. Deczember közepén a szegedi tanayvilágban tünt föl egy száz jóból álló kőborzигány-karaván. A szegedi rendőrség kitoloncolta őket és így Torontálba kerültek a cigányok. Szegedről Martonosra mentek a cigányok, ahol azonban épp úgy jártak. Onnét is a határba kigérték őket. Horgos felé mentek erre a cigányok. Utközben észrevették, hogy a felsőtorontáli ármentesítő társulat egyik őrházában az őr felesége magányosan van otthon. Körülfogták az őrházat, bementek hozzá és kényszerítették, hogy minden enivalót adjon ki nekik. Az asszony meg is tette és a cigányok nagy lakomához fogtak. Arra azonban nem gondoltak, hogy az asszony az ármentesítő telefonján értesíti a martonosi község-házát. Éppen javában lakmároztak a cigányok, amikor a martonosi rendőrök megjelentek és körülfogták a karavánt. Martonoson meg akarták lineselni a cigányokat és csak nagynehéz sikerült a rendőröknek a vérengzést megakadályozni. A cigánykaravánt most bekísérték a nagyikindai ügyészség fogházába. Nagyobb baj azonban, hogy a karaván tagjainak jó része ellen nincs vád s így szabadon kell őket bocsátani. A torontáli falvak lakosai pedig valósággal lázongnak, hogy a kőborzигány-hordákat rájuk szabadítják.

— **Mérges kolbászkok.** Madridi jelentés szerint Cerberében tegnap harmincz embert vittek kórházba mérgezési tünetek miatt. Kiderült, hogy valamennyien egy és ugyanazon hentesnél kolbászt vásároltak s attól betegedtek meg.

— **Gyorsírók képzése és elhelyezése.** Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület a múlt tanévben kiképzett magyar-német gyorsíró-növendékeit immár állásba helyezte s így a gyorsíromunkaerők iránti megkereséseknek csak februárban tehet ismét eleget, amikor egyes tanfolyamok bevégeződnek. A januárra hirdett hat hónapos, u. n. gyorsított tanfolyamok egy része már megkezdődött, a többi tanfolyamokon — minthogy a beírások még folynak — január 10-én kezdődik a tanítás. A tanfolyamok helyisége a parlamenti gyorsírók által vezetett Gabelsberger Szakiskola (VI. Hegedűs Sándor-utca 7. sz.) A tandíjmentesség iránti igényt is itt kell bejelenteni.

— **Pusztító hógörgeteg.** Milánóból táviratozók: Perinale községben Bordighera környékén földcsuszamlás történt lavina következtében. Öt-száz méter széles és ezerötyszáz méter hosszú lavina zuhant le, amely harmincz házat magával sodort, termékeny szántóföldeket pusztított el s félszer embert tett földönfutóvá.

— **Vakmerő szűkés a börtönből.** A prágai törvényszék börtönéből vakmerő módon szökött meg két rab. A két gonoszterv közül az egyik: Szlava Ferenc néhány hónappal ezelőtt a vasuton kirabolt egy Wolfsberger nevű hadnagyot és néhány nappal később Prágában egy Melichner nevű pénzeslevélhordót. Ezért négyesztendei fogházra ítélték. Pokorny Béla pedig gyilkosság miatt került a börtönbe. Szombaton Pokorny rossullétet színellett és a fogházfelügyelőt hívatta. Vízet, majd enivalót kért és mikor a fogházfelügyelő egy kanos vízzel a cellában megjelent, Szlava rátámadt és öklével olyan hatalmas csapást mért az arcára, hogy eszméletlenül összeesett. A gonosztervök ezután magukhoz vették a fogházfelügyelőnél lévő kulcsokat, bezárták maguk mögött a cellákat és a kulcsok segítségével az összes folyosókon keresztül eljutottak a földszintre. Itt egy észrevétlen pillanatban a fogházfelügyelő földszinti lakásának ablakán keresztül ki jutottak az utcára. A portás észrevette a menekülőket és a járőrelőkkel, meg a rendőrökkel üldözöbe vette őket, de eredménytelenül. A két gonoszterv elmenekült és a rendőrség nem tudott nyomukra akadni. Vasárnap délután a véletlen mindkettőjüket a hatóság kezébe adta. Szlava egy Prága mellett levő kis községben keresett menedéket, hol édesanyja lakott. Nála akart elbujni üldözői elől. Azonban anyja maga jelentette fel a csendőröknek, akik nyomban letartóztatták. Pokorny szintén egy közeli faluban bujdosott, de a parasztek gyanusnak találták és figyelmeztették rá a csendőröket. Őt is letartóztatták, s vasárnap este mindkettőt visszavitték a prágai törvényszék fogházába.

— **Vasuti házi tolvajok.** A nyugati pályaudvar raktárfőnöke a múlt pénteken tettenérte a hozzá beosztott Kardos József és Holzweber Lipót raktári munkásokat, hogy a rájuk bízott baromfi-küldeményeket lopkodják. A két embert átadta a rendőrségnek, akik közül Kardos Józsefet letartóztatták. Kiderült a nyomozás során az, hogy Kardos és Holzweber, akik a gyorsíró-raktárban voltak alkalmazva, régóta dézmálják a küldeményeket, ládákat, kosarakat, hordókat törtek fel és mindegyikből kisebb-nagyobb mennyiségű árut loptak el, a hiányzó súlyt pedig kövekkel pótolták. A rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot.

— **Öngyilkos bankárok.** A tőzdeveszteségeknek két nagy bankház főnöke esett ismét áldo. atúl. Az egyik eset Alexandriában történt. Ben-noldás Tódor, a Rodocanachi nagy bankház főnöke öngyilkosságot követett el. Fejbelötte magát s rögtön meghalt. Sulyos bérvesztés kergette a halálba. Egy héten belül ez már a második eset Alexandriában, hogy öngyilkosságot követ el egy bankház vezetője. — Párisi jelentés szerint Delpêche toulousi bankár tegnap csődöt mondott. A passiva meghaladja a két milliót. Többnyire kis embereket karosított meg. Delpêche, akit szerencsétlen bérvesztés kergetett a csödbe, amikor látta, hogy tönkrement, morfiumot vett be, de megmentették. A csödbe jutott bankház egész Dél-Franciaországban megbízható, szolid cég hírében állott. A bankház bukását rendkívül izgalommal tárgyalják egész Franciaországban.

— **Villamos balesetek.** Vasárnap reggel a Klotild-utca és Szamos-utca sarkán a közúti vilámsos vasúti társaság 23-as számú kocsija, amelyet Bakain János vezetett, összeütközött Cserveny Pál tejes kocsijával. A heves összeütközés következtében a tejeskocsi felborult és darabokra tört. Cserveny lezuhant a bakkról és súlyos sérüléseket szenvedett, a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség. — Az éjszaka a Gubacsi úton a városi villamosvasúti társaság 324-es kocsija összeütközött egy Máv. táherkocsival. Mindkét kocsit összetört, a villamosbanült Nagy Elek napszámos, aki súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Marokkói pestisjárvány.** Casablancai jelentés szerint a marokkói Dukkában pestisjárvány tört ki és egyre terjed. Si Abd es Selam és Fossar asemmuri basa törzsenek több előkelő tagjával Sidi Aliba érkezett, hogy a hatóságok segítségét kérje a járvány terjedésének megakadályozására.

— **Öngyilkos iktató.** Debreczenből jelentik: Czeglédi József hajduszoboszlói városi iktató afelelti elkeseredésében, hogy 23 évi nyugdíját nem számítják be, felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, meghalt.

— **Agyonvert legény.** Debreczenből jelentik: Magyar Imre hajdunánási 21 éves legényt a társai, kikkel egy korcsmában mulatott, szóváltás közben agyonverték. A tetteseket a csendőrség nyomozza.

— **Halálozás.** Boda Gyuláné született Petky Betti életének 37-ik évében Kolozsvárt váratlanul elhunyt.

Pótl Viktorika életének 2-ik évében meghalt Aradványon.

Szombathelyi Ignácot, a magyar gyorsírók neozótárát, néhai Markovits Iván művének első propagátorát, aki 35 éves korában meghalt, vasárnap délután temették obudai lakásáról. Temetésén megjelentek az összes gyorsíró-tesztetek és egyesületek képviselői. A műtársak nevében Vikár Béla farszuztatta meleg szavakban a meghaldogultat, akit a bukarszti temetőben helyeztek örök nyugalomra.

Szilágyi Géza színész, a régi Népszínház ház volt tagja, az Országos Színészegyesület nyugdíjasa, tegnapelőtt Budapesten meghalt. Ma temették el a rákoskeresztúri temetőbe, ahova régi kartársainak nagy részvéte kísérte ki.

Fest László, a békéscsabai Rudolf-gimnázium tanára 31 éves korában meghalt Békéscsabán. Temetése tegnap délután volt nagy részvét mellett.

x **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körut 81. sz.** Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x **Fodor-féle vívóterem a Koronsherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felzerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekturna- és vívóteremre.**

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Az eltűnt léghajó felkutatása. Spital an Pvrh-ból tudósítás érkezett az osztrák katonai eltűnt léghajóról. A Salzburg katonai léghajó lezuhant és Pyrgas-hegy szikláin fennakadt. Expedíció ment a szerencsétlenül járt léghajó felkutatására. Admontból jelentik: Ma korán reggel indult el a mentőexpedíció a Salzburg léghajóhoz. Az időjárás viharos, nagy hófúvás van, tehát a Pyrgas megmászása, amely rendes körülmények közt ötfélfélórás ut, ilyen időben legalább 10 órat vesz igénybe, vagyis holnap délelőtt jöhet csak hír az expedíció eredményéről. Könnyen megeshetik, hogy a mentők egyáltalában nem juthatnak a nagy és kis Pyrgas közt levő nyeregig, amelynek szikláin akadt meg a lezuhant katonai léghajó. Valószínűnek látszik, hogy Werner főhadnagy már nincs a léghajó kosarában, mert a szélvihar erősen himbálja a léggömböt s így a szerencsétlen főhadnagy nyilván a mélységbe esett a kosárból.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) „Rigoletto“ a Népopera-ban. Az ötödik bemutató az immár megszokott keretekben, a siker, a pezsgő frissesség és fiatalosság jegyében folyt le ma este a rövid fennállása óta is sikereiben gazdag Népopera-ban, melynek impozáns nézőterét ezuttal is harmadfélszer főnyí ünneplő közönség töltötte meg. Az „ünneplő“ jelző a szó legszorosabb értelmében van itt helyén: ünnepe volt a mai előadás ennek a fiatal, a hozzáfűzött reményeket görra beváltó színháznak, ünnepe a lelkes, ambíciózus művészgárdának, ünnepe a közönségnek, amely, amikor az előadás folyamát önkénytelenül kitérő tapreviharokkal szakította meg, érzi, hogy itt valami rendkívüli történik, hogy régi megálmódások válnak valóra és ünneppé avatják a különben szürke hétköznapot. A mai bemutatóelőadásban bontakoztak ki legteljesebb egészükben a Népopera kiváló és eddig is méltányolt kvalitásai: az egyenként is kitünő művészi faktorok együttesének erőssége, a stílus egysége és harmoniája. Amit ma produkált a Népopera ezeknek a súlyos tényezőknél sikerre frontbaállításával, azt bármelyik kipróbált, régi színház megirigyelhetné tőle. A feladat sikeres megoldásához természetesen nagyban hozzájárult maga a nyers anyag is, Verdi zenéje, ez a félszázad óta minden országot minden színpadon és minden hangszeren bejárat muzsika, mely ma, a huszadik század zenei raffinementjával elkényeztetett izlésű közönségből is diadalmas erővel harsogva váltja ki az elragadtatást. Verdiben a leghálásabb anyagra talált a Népopera, mely a Troubadour minapi sikerén felbuzdulva ma este az olasz verismo első zeneköltőjének lezelterjedtebb és legnépszerűbb munkáját, a Rigolettót hozta színre. A nagy termékenység korezában, az első pályafutás idejében keletkezett legerősebb munkája ez a fiatal Verdinek, aki régi olasz előjének bámulatában kifáradva egyezzerre a romantikus Meyerbeert teszi meg mintaképűvé és a töle nyert hatásokat váltja át specifikusan olasz stílusra. A Rigoletto Verdinek első operája, amelyben a drámai celekmény erős hangsúlyozása és számtalan új technikai fogás tekintetében messze eltávolodik attól a stílustól, amely az előző műveiben mint tisztán faji jelentkezett és már a szöveg megválasztása tekintetében is ettől az időtől fogva a francziák romantikája felé húzódik. Ily módon nála egy sajátos stílusvegyülék keletkezik, amelyben azonban mégis az olasz elem a tulayomó és a Népopera mai bemutatóján — igen helyesen — ezt az olaszágot igyekezett mindenben, minden vonalon hangsúlyozni. Az intenció fényesen bevált és egyik alapoka lett a nagy sikernek: pompás, tökéletes olasz operaelőadásban volt részünk, csupán tűz, lüktető erő, lelkes szenvedély volt az, amit a színpadon szereplő énekesek és a zenekar produkált. Az eredmény kitünő összehatásért a legnagyobb dicsőret és elismerés jár ki elsősorban Reiner Frigyes karmesternek, aki a betanítás fáradságos munkáját végezte és az előadást művészi temperamentummal és a dirigens tudás minden kvalitásával vezényelte. A magánereplők valamennyien kitünően állták meg helyüket és érdekes dokumentumokkal szolgáltak, mivel fejlődhetnek fiatal, igazí tehetségek helyes művészi vezetés mellett. A herceget, Bonci híres szerepét, Kertész Odön virágzó, friss hangjával pompázan énekelte, áriáiban előhangra bel canto-énekesnek bizonyult és színpadi ábrázolása is stílusos és szép volt. A czimszerepben Kriener Miksa kitünő alakítása, egyes momentumokban döbbenetes drámai játéka mellett kitünő baritonénekesnek bizonyult és hatalmas orgánumával diadalmas erővel állta meg helyét a farszto szerepben. Szepesi Aranka, mint Gilda poétikus megjelenés volt, csengő szopránja pedig művészi alkalmazásában szöpen érvényesült. Róna, mint Monterone gróf, Bihar, mint Sparafucille, valamint Basilides Mária Magdalena szerepében szintén kitünők voltak és nem kevésbé sikerrel működtek közre a kisebb szerepeket éneklő művészek, Geleveczky Lén, Legárd Adél, Mátrai, Pajor és Hajagos is. A kórusok ezuttal is nünaszokban gazdag és részleteiben

is finom éneklés a kitünő zenekar fel a harmadik celloszóljára stílust, amit tak, szelemezés vonás változás is színesen képre emlékező egyöntetű ma esti nagy nyílt színen valamennyi egész estén külsőségeket dik bemutatja jére érve, igazad.

(*) A rostigeti színészek tették fel, ezereplői közönség nagy színi Rózi-ja és ki bethsére velle Bihar, Klen tapso.

(*) Az „Manon“-ját Elza, De Gr hályi, De Gr Margit, Jav Margit, Guil Dalkoki, a sz Adolf karm rendező. (E szerző előadás utána a Mad dalműben Sz Várady S. halletben Pa jetszűnet)

(*) Har észlelt a ki né-Kerpely itával élve nek. Músort a régi meste hunk ma éze vónosságese finom, stílu komoly, elm produkciójá iHszkedeti piasztikus k rektés tekinyt a több hys ujdón nak, a Za uszerzőnek mint annak legutóbbi városban ag osztatlan Ma bemutat jában némil egizus, szel tatt munka, gyvan hangv szerzet min téttük a do enél, mint interpretáló fajos szolá gónóját u hangverseny állított öss sen és telje technikáján kvalitásai, i pozíciójának dote meg é nokat prod oslatató-jáv is kellett is tenének fi Reigl Józse Zsolt, Sch san fejles

is finom énekkel egészítették ki az együttest, a kitűnő zenekarból pedig megkapóan hangzott fel a harmadik felvonásban *Vikár György* cellozója. A rendezés tökéletesé tette azt a stílust, amit az előadók is egyöntetűen eltaláltak, szelemes és frappáns volt a második felvonás változása és gyönyörűen, sötét tónusaiban is színesen hatott Rigoletto házának Böcklin-képre emlékeztető díszletezése. A közönség egyöntetű megértéssel fogta fel a Népopera ma esti nagy diadalát és lelkes, minduntalan nyílt színen is felhangzó tapsokkal, melyekkel valamennyi magánszereplőt és a karmestert egész estén át zajosan kitüntették, megadta a külsőségeket is ahhoz, hogy a Népopera az ötödik bemutatónál művészi produkciója zenitjére érve, igazi ünneppé avatódjék ez az előadás. —na.

(*) „A falu rossza“ reprize. A Fővárosi Városi színházban ma új szereposztással elevenítették fel „A falu rossza“-t. A sikerült előadás szereplői közül *Feld Irén* mellett feltűnt *Körmendy Ilonka* nagy színpadi készséggel megjátszott *Finum Rózi*-ja és kiemelkedett még *Eötvös Jenny* sok tehetségre valló, ügyes játékaival. A férfiak közül *Bihari, Klenovits, Török* és *Parányi* kaptak sok tapost.

(*) Az Operaházban holnap, kedden, Massenet „Manon“-ját adják. A czimszerepet Szamosi Elza, De Grioux Anthes György, Lescaut-t Mihályi, De Grioux atyját Kornay, Poncettet Payer Margit, Javottet Ambrusné, Rossettét Váradi Margit, Guillot-t Várady Sándor, Brétignyt dr. Dalkóki, a szállodást Ney énekl. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszelegy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 7. szám.) — Szerdán népszerű előadásul olesó helyarákkal a Trubadur s utána a Magyar táncgyuleg kerül színpadra. A dalműben *Sybecs, N. Valent, Bodor K., Lumard, Várady S., Kárpát, Juhász, Budai, Nápolyi* s a balletben *Pallay* és *Brada* működnek közre. (Bérletszűnet 8. szám. Kezdeté 7 órakor.)

(*) Hangversenyek. Vasárnap délután ismét ülést tart a kitűnő ifjú *Waldbauer-Temesvári-Molnár-Kerpely* vonósnégyesárság, hogy művészi játékával élvezetét szerezzen lelkes közönségének. Műsorukon ismét a klasszikusok domináltak, a régi mestereknek leghivatottabb tanítványai nálunk ma ezek a fiatal muzsikusok. *Brahms* B dur vonósnégyesét és *Mozart* A dur klarinét-ötösét finom, stílusos és precíz előadásban hallottuk. Komoly, elmélyedő játék volt a társaságuk az a produkciója. A Mozart-ötösben harmonikusan játszókedett a vonósokhoz *Hajók Ferenc* légy és piasztikus klarinétjátéka, mely előadásban korrektség tekintetében is kongenitálisan áll meg helyét a többiek mellett. A hangversenyt érdekes újdonság vezette be: *Radányi Miklós* zenakademiáról nemrég kikerült zeneszerzőnek talentes munkája, Radnainak, mint annak idején megírtuk, a berlini Magyar Trió legutóbbi hangversenyén bemutatta a német fővárosban egy munkáját, amelyről az ottani sajtó az osztatlan elismerés hangján emlékezett meg. Ma bemutatott kompozíciója öt tétel és formájában némileg a szüire emlékeztet. Finom, invenciózus, szellemes ritmikai kombinációkkal tarkított munka, melynek különösen menüettója és látványos hangzó áriája ragadta el a közönséget. A szerzőt minden tétel után zajos tapsokkal szölibtették a dobogóra és lelkesen ünnepelték úgy énnél, mint a műsor többi számainál is a kitűnő interpretálókat. — Vasárnap este *Schmidthauer* Lajos szólaltatta meg a Zeneakadémia nagyszériú programját meglehetősen kis közönség előtt egy hangverseny keretében. A művész érdekes műsort állított össze, melynek minden számában előnyösen és teljes plaszticitással érvényesült játéktechnikájának, pedál- és regiszterkezelésének nagy kvalitásai. Bach, Reger, Liszt, Bossi és Widor kompozícióinak minden nehézségét bravurosan küzdötte meg és pompás hanghatásokat, brilliáns futásokat produkált. Legnagyobb sikerét Reger Basso ostinato-jával aratta, melyet a zajos tapsokra meg is kellett ismételnie. Az egyes számok között Hubay Jenőnek fiatal hölgytanítványa, *Farkas Márta*, *Feigl József* zongorakísérete mellett *Haendel*, *Zsolt*, *Schubert* és *Kreisler* szerzeményeit gondosan fejlesztett technikával és sok szép re-

ményre jogosító tehetséggel adta elő. A közönség lelkesen tapsolt az ő produkciói után is.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Holnap, kedden, negyedik előadását éri meg a színház szenzációs új sikere, Shaw Bernard *Nem lehessen tudni* című négyfelvonásos komédiája, amelynek minden eddigi előadása az utolsó helyig megtelt nézőtér előtt folyt le. Az újságot e héten még szombaton is szíre hozzák és minden alkalommal *Osilag Teréz*, *Lenkey Hedvig*, *Váradi Aranka*, *Odry Árpád*, *Gál Gyula*, *Bartos Gyula*, *Mészáros Alajos* és *Rajnai Gábor* játszanak benne.

(*) Knote az Operában. Knote Henrik kamararekes szerdán, e hó 10-én érkezik meg Budapestre. A művész az Operaházban ezuttal először szerepel s két estén lép fel, ugyint pénteken a Lohengrin czimszerepében (Évi bérlet 9 szám), hétfőn pedig az Aidában mint Radamez (Évi bérlet 12. szám.); mind a két fellépése iránt igen nagy az érdeklődés.

(*) Népopera. K. Durigó asszony, a kiváló énekművész kedden folytatja fellépéseit a Népopera-ban. Ezuttal is a Troubadourban Azucenát játssza, amelyet rendkívüli sikerrel kreált a Népopera színpadán. Partnere *Várnai, Gervey Erzsé, Gábor* és *Körösi*. Az előadás fél 8 órakor kezdődik. A Népopera személyzete nagy buzgalommal készül legközelebbi bemutatójára, amely operett lesz, *Louis Gannenk*, a kiváló francia francia zeneszerzőnek daltéka: *Jancsi a furulyás*. A premiért jövő hét végére tervezi az igazgatóság.

(*) Pálmay Ilka Kolozsvárról. Rendkívül érdekes estéje lesz csütörtökön a kolozsvári Nemzeti Színházban. Ekkor kerül színpadra *Klement Alajos* székesfővárosi iskolaigazgatónak pályadíjjal kitüntetett „Napraforgó“ című népszínműve, amelynek főszerepét *Bokor Eszti* *Pálmay Ilka* fogja játszani. A premier iránt ritka nagy érdeklődés mutatkozik.

(*) Sándor Erzsé és Sándor Mariska duettje. A víradói monstre művészet, mely január 28-án vasárnap a Dunántúli Közművelődési Egyesület javára legnépszerűbb 20 művésztünk fogja megszólaltatni, egy különösen érdekes műsorszámmal gyarapodott, *Sándor Erzsé*, a magyar kir. Operaház koloratúr primadonnája nővérel *Sándor Mariskával*, a Népopera fájával, fog duettet énekelni és így alkalma lesz a közönségnek a magyar művészet e két tüneményes tehetségét együttesen ünnepelelni. Ugyancsak eseményszámba fog menni *Rakosi Szidi* asszonynak a Nemzeti Színház kiváló tagjának, szereplése a koncerten. *Morics Zsigmond* nék meghívny, erre az alkalomra írt „Arró elbeszélések“ című szerzeményét mutatja be. A monstre művészetet a *Kolozsvári-féle* operaházi a Capella című kvartett vezeti be, azonkívül minden műfaj egyaránt képviselve lesz. A jegyek árúsítását az összes jegyirodákban és nagyobb tözsdékben, ugyanint a Nemzeti Színház előtti pavillonban már megkezdették, a DEK főtitkári irodája pedig egész napon át vesz fel 82-83 számú telefonján házhoz szállításra is rendeléseket. Jegy 1-10, koronára válthatók.

(*) A szatmári színház. Szatmárról jelentik: Szatmár város törvényhatósága ma délutáni közgyűlésén *Csaba Adorján* főispán elnöklésével tárgyalta a színházi bizottság szabályellenes javaslatát, melyet elutasított és utasította a bizottságot, hogy nyolc napon belül dönsön újból *Hoves Béla* és *Krémer Sándor* pályázó színházgatók között.

(*) A „Csitri“. A Vízszínházban a „Csitri“ tegnapi előadására is zsufelősig telt meg a nézőtér, amelyen a jökevény darab első jelenetétől kezdve a függöny utolsó összecsapásáig nagy és állandó volt a derűtség. A sűrű felhangzó tapsból minden szereplőnek jutott, de főleg *Varsányi Irénnek* és *Mészáros Gizának*, *Hegedüs Gyulának* és *Tanay Frigyesnek*. A „Csitri“ legközelebbi előadása holnapután, szerdán, lesz. Holnap, kedden, a „Sumurun“, *Freksa* és *Hollaender* szöponéjü némajátéka kerül színpadra, amelyet tegnapi délutáni előadásban játszottak, az utolsó helyig megtelt nézőtér előtt.

(*) Színházak tanácsulése. Az Országos Színházgyűlési igazgató-tanácsa február 6-án, kedden délután 3 órakor rendes tanácsulést tart. — Erre az ülésre a következő vidéki tanácsosokat hívták be: *Rajcsányi Istvánt*, *Szabados Lászlót*, *Szalács Andort* és *Szendrey Mihályt*.

(*) Közszínház a tótság határon. A nyusztjai színházgyűlési igazgató-tanácsa február 6-án, kedden délután 3 órakor rendes tanácsulést tart. — Erre az ülésre a következő vidéki tanácsosokat hívták be: *Rajcsányi Istvánt*, *Szabados Lászlót*, *Szalács Andort* és *Szendrey Mihályt*.

elért siker arra buzdította a színházgyűlési igazgató-tanácsa február 6-án, kedden délután 3 órakor rendes tanácsulést tart. — Erre az ülésre a következő vidéki tanácsosokat hívták be: *Rajcsányi Istvánt*, *Szabados Lászlót*, *Szalács Andort* és *Szendrey Mihályt*.

(*) A Nemzeti Szalon ünnepe. A Nemzeti Szalon művészgyűlésének *Ligeti Miklós* szobrászművész felajánlotta *Molnár Viktor* államtitkárnak jól sikerült mellszobrát. A Szalon előcsarnokában pálmák között helyezték el a szobrot, amelyet ma délután az államtitkár jelenlétében, de az ő előzetes tudomása nélkül, egy választmányi ülés keretében lepleztek le. A Nemzeti Szalon választmányi tagjai jóformán kivétel nélkül jelen voltak az ülésen. A művészek nevében *Kacsányi Ödön* igazgatósági tag köszöntötte az államtitkárt, mint a művészetek igaz barátját és gyámolítóját. Ezután *Gellért Jenő*, a műpártoló tagok nevében üdvözölte *Molnár Vikort*, s köszönetet mondott azért a buzgalomért, melyet a Nemzeti Szalon felvirágoztatására és általa a magyar művészetek érdekében hosszú évek során kifejtett. *Molnár* államtitkár meghatottan mondott köszönetet a nem várt s lelkes ünneplésért, s ígéretet tett, hogy a jövőben is minden erejével szolgálja fogja a magyar művészetnek minden pártolásra érdemes ügyét. Az ünnepély az államtitkár elttetésével ért véget, s ezután a választmányi ülés tárgysorozatainak többi pontjait tárgyalták le.

(*) Halál a színpadon. Newyorkban tragikus véget ért egy jönevű színész, *Rosabel Morrison*. A színész leánya *Lewis Morrison*nak, a nagynevű színésznek, aki pár évvel ezelőtt halt meg. *Miss Morrison* egy életképben járszotta a főszerepet, mely életképet *Paul Armstrong* írt s melynek címe: *A hajótörtek világából*. A kis darab egyik jelenete az esküdtbírószágon játszódik le s ebben a jelenetben *Miss Morrison* a tanulópadján foglal helyet, körülötte pedig a bírák, esküdttek és a vádlott. A jelenet kétségkívül hatásos és impozáns volt. *Miss Morrison* nagy drámai lendülettel adta elő a vallomást, midőn egyször hirtelen a szívéhez kapott és összeszegett. A jelenet kétségkívül hatásos volt és a közönség azt gondolta, hogy az ájulás kiegészítő részét képezi a jelenetnek. Midőn *Miss Morrison* elterült a földön, hatalmas tapsvihár tört ki s a közönség valóságos ujjongott. Annál nagyobb megdöbbenést keltett a színész elterülése a színház közönségében. Azonnal hozzáfutottak s legelőször a vádlott személyzetje futott az elalélt leányhoz. A függöny legördült s a közönség kíváncsian tudakolta, hogy mi történt? A következő percekben azután villámgyorsasággal terjedt el a tragédia híre és a nyilvánosságra jutott, hogy *Miss Morrison* szívvelhűdés érte és meghalt.

(*) Négy millió korona egy Rubens-képről. Londonból írják, hogy *Rubens* világhírű festményét, „*Szent Katalin megkoronázás*“, tulajdonosa a Rutlandi herceg eladta egy amerikai milliommának. Az amerikai gyűjtő a képet állítólag négy millió koronára ázette. *Rubens* 1633-ban festette ezt a képet a mechelni Szt. Agoston templom Szt. Barnabás oltára részére. Mecheln városa száz forinttal járult a festmény honoráriumához, amelyre egyéb gyűjtésből végül hatszázhusz forint gyűlt egybe. A kolektoról 1765-ben *Verhulst* lovag vásárolta meg 9500 forinton s ezenfelül két hordó bor is adott érte százhusz forint értékben. Később azután egy aukción 12.000 forintért került a Rutlandi angol hercegi család tulajdonába, amely most négy millió koronán adott tul rajta.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Az Akadémia ülése. A Magyar Tudományos Akadémia I. osztálya ma délután felolvasó-ülést tartott *Goldziher* Ignác elnöklése alatt. Elsőnek *Vikár Béla* levelező-tag tartotta meg székgogláló értekezését A székely népköltésről című tanulmányával. A szép és mindvégig érdekes előadást a nagyszámu hallgatóság élénk tetszéssel kísérte. Az elnök néhány meleg szó kíséretében átnyújtotta neki a tagsági oklevelet. Ezután *Vojnovich Géza* bemutatta *Papp Ferenc*nek „*Kemény Zsigmond Élet* és ábránd című regényéről“ írt értekezését. Az előadást tetszéssel fogadták. A felolvasások után zárt ülést tartott az osztály.

* A Kir. Magy. Természettudományi Társulat növénytanai szakosztálya január 10-én, szerdán este hat órakor az egyetemi növénytanai intézet termében (Museum-körut 4.) ülést tart. Tárgysorozat: 1. *Bezdek J.*: A paradenyai, a tokyoi és bronzparki

botanikus kertekről és muzeumokról. 2. Fehér J.: Nyílt partás virágu gyujtványfű. 3. Szabó Z.: Engler V. Tilia monografiájának ismeretése. Ulás után vacsora a Katona-féle vendéglőben.

* A „Vasárnapi Ujság” január 7-iki száma rendkívül érdekes és szép kivitelű képeket közöl az Erdődy grófok galgóczi váráról, a keletindiai durherről, a felsőbányai magyar bányászok népszíntékeiről, Juszko Béla rajzait az aldunai törökökről, a svájci Alpsekben folyó téli életéről stb. Ebben a számban kezdődik Szemere György új regénye és Könyves Tóth Kálmán egy érdekes szikksorozata. Ezenkívül Mórócz Pál novellája, Telekes Béla és Dutka Ákos versei és Alexander Bernát színházi cikke adnak bő és érdekes olvasnivalót. Egyéb közlemények: cikkek és képek egy Argentinában élő magyar szorászról, Zsoldos Benő egy érdekes cikke a rendes heti rovatok, Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre két korona 40 fillér.

FŐVÁROS.

Budapest új kerületi beosztása.

— Az I., V., VI. és VII. kerületeket kettéosztják. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 8.

Régóta vajdudó és már sokszor kísértő terve a főváros törvényhatóságának, hogy a fővárosnak területileg nagy kiterjedésű és a százezer lelket meghaladó lakosságú kerületeit több kisebb kerületre osztják fel, hogy az előjáróságok tulzsfolt és rendkívül terhes munkaköre ekképpen decentralizáltassék. Valahányszor ez a terv felmerült, mindannyiszor el is temették, mert úgy vélekedtek, hogy a kerületek újabb felosztása a fővárosi törvényreformjával kapcsolatban oldassék meg, akképpen, hogy a főváros új közigazgatási kerületi beosztásával egyidejűleg történjen meg a választókerületek beosztása is.

Annál meglepőbb, hogy újabban a városházán mindegyre határozottabban beszélnek arról, hogy Bárczy István polgármester már megállapodott a kerületek vezetőivel, hogy a fővárosnak területi szempontból legnagyobb, egyben pedig legnépesebb kerületeit két-két közigazgatási kerületre fogják felosztani. Egyelőre az I., V., VI. és VII. kerületek voltának azok, melyek kettéosztatnának, míg a VIII. kerület kettéosztása még függőben van. Szó sem fér hozzá, hogy közigazgatási szempontból e rendkívül nagy kerületek felosztása jogosult és előnyös is, mert azt fogja eredményezni, hogy a mai előjáróságok tulzsfolt munkáját a kerületek kettéosztása után két-két előjáróság fogja végezni, ami az ügyes-bajos közönség érdekében — az eljárás gyorsabb lefolytatása okából — igen jelentős eredménynek mondható.

Más jelentősége e kerületek kettéosztásának nincsen. Budapest székesfőváros választókerületi beosztása marad a régi, mert a fővárosi törvény világosan akként rendelkezik, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága 400 tagból áll; és egy-egy választókerület 20-nál kevesebb és 30-nál több bizottsági tagot nem választhat. Hogy ma az egyes nagyobb kerületek husznál több bizottsági tagot választanak: annak az a magyarázata, hogy a IX. és X. kerület — noha mindegyik külön közigazgatással bír — egy választókerület, amely összesen 20 bizottsági tagot küld a fővárosi törvényhatóságába. Végeredményben tehát a kerületek kettéosztása ma nem egyéb adminisztratív intézkedésnél, amelyet — minthogy a köz érdekébe tartozik — csak helyeselni lehet. Mégis úgy véljük, hogy ezzel az elavult, régi fővárosi törvénynek rég áthított reformját odázzák el megint hosszú időkre, már pedig e reform megvalósítása — melybe a választókerületek beosztása is beletartozik — elsőrendű fontosságú érdeke a főváros lakosságának.

() A közigazgatási bizottság ülése. A közigazgatási bizottság ma délelőtt Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklésével tartotta e havi rendes ülését. Az elnök főpolgármester jelentette, hogy a fővárosi közigazgatási bizottság felerésznek mandátuma a múlt év végén lejárt és a december 29-én lefolyt választáson újra megválasztották a bizottság tagjait a régi tagokat.

A közigazgatási bizottság a kebelében működő egyes választmányokat, bizottságokat és kiadott-ságokat az 1912. év tartamán a következőképpen alakította meg a mai ülésén.

A fegyelmi választmány elnöke lett: Fülepp Kálmán főpolgármester, akadályoztatása esetén dr. Bárczy István polgármester, vagy helyettese. Rendes tagok lettek: Gaszner Pál adófelügyelő, Mosdóssy Imre kir. tanfelügyelő, dr. Morzsányi Károly és dr. Vázsonyi Vilmos bizottsági tagok; póttagok lettek: Hukiay Béla kir. műszaki tanácsos és dr. Sebezy Antal bizottsági tag.

A gyámhatósági kiadottság elnöke lett: Fülepp Kálmán főpolgármester, akadályoztatása esetén dr. Bárczy István polgármester, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, dr. Melly Béla árvaszéki elnök, Melha Kálmán tiszti főügyész, választott tagok lettek: dr. Kiss József és Friwaldszky Sándor bizottsági tagok; kinevezett tagok: dr. Vázsonyi Vilmos és dr. Morzsányi Károly bizottsági tagok; póttagok lettek: Horváth A. János választott és dr. Stern József kinevezett tag.

A közigazgatási erdőszéki bizottság elnöke Hirsch István közalapítványi erdőtanácsos, tagjai lettek: Horváth A. János és Friwaldszky Sándor bizottsági tagok.

A kórházak és gyógyintézetek megvizsgálására kiküldött bizottság elnöke dr. Vaszilievits János alpolgármester, tagjai: dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvos, dr. Morzsányi Károly, dr. Stern József, Rupp Zsigmond és Horváth A. János bizottsági tagok.

A börtönök megvizsgálására hivatott kiadottság tagjai: dr. Vaszilievits János alpolgármester elnöklése alatt, esetről-esetre fognak kineveztetni.

Az állami utazásokra szállítandó anyagok vizsgálatára hivatott bizottság tagjai lettek: Horváth A. János és Rupp Zsigmond bizottsági tagok.

Ezután a tiszti főorvos tett jelentést a főváros közegészségi állapotáról decemberben, mely viszonyitva az előző hónaphoz, változást nem mutat. A ragadós betegségek összes száma 2653, 53-mal több, mint november havában. Ez a többlet a még mindig nagy számban előforduló enyhe lefolyású kanyaróra esik, a súlyos lefolyású ragadós betegségek száma azonban csökkent.

() A szakfelügyelők tisztelgése. A fővárosi szakfelügyelők ma délelőtt tisztelgtek dr. Déri Ferenc tanácsosnál, a tanügyi osztály vezetőjénél. Dr. Weszely Ödön üdvözlő szavaira dr. Déri tanácsos kijelentette, hogy nagyfontosságúnak tartja a szakfelügyelők intézményét és egyik első feladatának tartja ki az intézmény végleges megszervezését. Örömmel veszi, hogy ha ebben a munkában az eddigi kipróbált férfiak támogatni fogják. A szakfelügyelők a tisztelgés előtt gróf Festetics Géza tanácsostól, az ügyosztály volt vezetőjétől elbucszáltak.

() A fővárosi kőanyagszükséglete. A kövezési és csatornázási bizottság ma délelőtt Fock Ede tanácsos elnöklésével ülést tartott és elbírálta azt a négy ajánlatot, amely a főváros 1912. évre szükséges kőanyagának szállítására beérkezett. A bizottság ajánlja a tanácsnak, hogy a legolcsóbbi ajánlatot fogadja el, amely körülbelül 575 000 koronáról szól.

() A hét statisztikája. A múlt év utolsó hetében a főváros statisztikai hivatala szerint a fővárosban élve született 486, halva született 19 gyermek. Meghalt 311 egyén. Esketés volt 186. Az 1911. év eleje óta élve született 22 525, halva született 673 gyermek. Meghalt 17 247 egyén. Esketés volt 3905. — A kórházak közül a Szent Rókus-kórházban és főkéiben épültek 975, a Szent László-kórházban 484, a Szent István-kórházban 1017, a Szent János-kórházban és főkéiben 1191 beteget. A kórházakban történt összes elhalálozások száma 86 volt. — A fővárosi tiszti főorvosi hivatalának kimutatása szerint a ragadós betegségek állása az elmúlt heten a következő volt: Megbetegedés: hasi hagymáz 2, kanyaró 232, skarlát 56, szamárhurut 25, ronesoló torok- és gégele 35, bárányhimlő 26, járványos fültörésgyógy 9. Halálozás: kanyaró 8, skarlát 4, ronesoló torok- és gégele 1, influenza 1, vészhas 1.

Mulatságok.

* A Bölcsészethallgatók Segítő-Egyesülete által január 20-án a „Tisztviselők Országos Kaszinója”-ban (Esterházy-utca 6.) rendezendő hangversenyyel egybekötött táncestélynek előkészületeit a rendezőség befejezte. Az estély tanácselnökségét dr. Beke Manó bölcsészeti tanár fogadta el. A hangversenyen közreműködnek: Várady Aranka és Mészáros Alajos, a Nemzeti Színház tagjai; Szentgyörgyi Ignác zeneakadémiai tanár, az Operaház tagja és Szentgyörgyi Ignác zeneakadémiai tanár; Pataky Ferencné hangversenyénekesnő, Schindler Marianne zongoraművész és dr. Alexander Bernát egyetemi tanár. A meghívók szétküldését a rendezőség (Museum-körút 6—8. telefon 126—67.) már megkezdte. Az érdeklődőknek délelőtt 9—11-ig készségesen rendelkezésre áll a rendezőség. Részletes műsor a helyszínen.

* A Budai Polgári Kör január 9-én kedden este fél 8 órakor táncestélyt rendez saját helyiségeiben.

* Az Országos Kaszinó balja. Az Országos Kaszinó az évenként tartani szokott kaszinóbált az idén február hónap 6-án, kedden este 9 órakor tartja meg.

KÖZIGAZGATÁS.

400 százalék.

Budapest, január 8.

Szepesvármegye egyik községe kérvényt adott be a vármegye törvényhatósági bizottságához, amelyben valamely körjegyzőség hozzájárulást engedélyt kérte a vármegyétől, illetőleg ezen előterbeli hozzájárulásnak az illető vármegyét alap terhére való átvételét. A község kérelmét azzal indokolta, hogy fizetni nem tud, mert 1911. évben községi pótdója 400, azaz négyszáz százalékot tett ki.

Ez a szám a pótdóban elért rekordok sorozatában olyan tekintélyes, hogy a valóságban megdöbbentő.

Mindenki, aki e községben lakik, négyszáz annyi adót fizet a községnek, mint az államnak. Ha e 400 százalékos községi pótdóhoz hozzászámítjuk a községi közmunkát, a kéményseprési díjat, a vármegyei 10 százalékos utadót, a különböző megyei adókat, a 400 százalék valójában 500 százalékot jelent. Ha most már e közterhekhez utjuk még az ilyesztő mértví egyházi terheket, a párbért, amit az adózó fizet papnak, kántornak, harangozóknak, kétségtelen, hogy az állami adón kívüli terhek annak hatszorosát képezik.

Az állami adó körülbelül 12 százaléka az adózó jövedelmének, ennek hatszorosa 72 százalék, adjuk hozzá a 12 százalékot kitevő állami adót — megállapítható, hogy a szóban lévő szepesvármegyei községben az adófizetők jövedelmüknek 84 százalékát közterhekre áldozzák, nekik tehát egész munkásságukért, az adózás alapját képező adótárgyba fektetett tőke ellenértéke fejében, megélhetésükre mindössze a jövedelem 16 százaléka marad meg.

Mi nem állítjuk, hogy az ország minden községének háztartási képe ilyen megdöbbentően kétségbejítő, de tudott dolgo, hogy a községek nagy részében a községi adó átlag 70 százalék s egyéb megyei, községi, egyházi követelésekkel együtt 100 százalékon feül van, mihez képest az adózók jövedelmüknek legalább negyedrészt adóban fizetik el.

Hát ez az állapot, az adófizetők teherviselési képességének ezen kiszámányolása állandóan fenn nem tartható. Nem tartható fenn, mert egyfelől maguk az adózók nem bírják el a folyton, évről-évre növekvő közterheket, másfelől pedig a községek fejlődését teszi lehetetlenné gazdasági viszonyaik ezen abnormitása.

A községek ma pótdóik nagy részét oly kiadások fedezésére használják fel, amely kiadások egyrészt nem jelentenek jövőben visszatérő jövedelmet, tehát nem beruházási természetűek; másrészt pedig tartozatlanul, más helyett fizetik, mert kiadásaik oly arányokban nőnek, amint fokozódnak azok az executívák, amelyeket az állam saját közigazgatása köréből hozzájuk utal.

A községi jegyzői irodák személyzete idejének egy tízodrészt sem használhatja fel a községi önkormányzat feladatait képező ügyek elintézésére, arra pedig nem is gondolhat, hogy saját iniciatívájából a feladatok keretében újabb és újabb teendőket illeszzen be, mert idejének, munkaképességének kilenczödöt az állami feladatok intézése köti le.

A községek tehát nemcsak ott kásorodnak, hogy az állami igazgatás feladatai ellátásáért rengeteg összeget költenek el s ezen kiadások lehetnének teszik, hogy saját fejlődésük érdekében jelentősebb befektetéseket tegyenek, de ott is, hogy azok a szervek, amelyek képesek és hivatottak lennének az önkormányzati élet mai üres kereteinek betöltésére, az ezzel kapcsolatos munkákra idővel nem bírnak és még oly mozgalom megindítására sem képesek, amelyek, mint a társadalmi fejlődést szolgálók, közterhek igénybevételét nem szükségesnek tartják.

A községekben az államnak millió és millió polgára lakik, akik az államfenntartó elemek között hazafiság és erkölcsi, nem csak számbeli súly tekintetében jelentős szerepet töltenek be. Kötelessége az államnak, hogy ezeknek a rétegeknek segítségére jöjjön és mielőbb törvénykezési intézkedés tétessék a községek állami segélyezése iránt. Az ez irányú intézkedések nem halaszthatók, mert hazogatók az állam tartó oszlopának, fundamentumának, a községnek teljes elgyengülésére vezet.

Főjegyzőválasztás Szolnokon. Különös vége lett a december 30-iki főjegyző választásnak Szolnokon. Már a jelölésnél olyan kavarodás támadt, hogy a választást — a bizalmiférfiak következetes lemondása folytán — meg sem lehetett kezdeni. A kavarodás oka az volt, hogy az alispán a jelölőbizottságban nem engedte jelölni Gombkötő Győzöt, akinek pedig olyan pártja volt, hogy megválasztása biztosnak látszott. Mások szerint a jelölőbizottság többsége nem akarta jelölni Gombkötőt; különben pedig Zrumetzky Viktor megválasztása lett volna biztos.

Pestvármegye közgyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta az évi első közgyűlést gróf Ráday Gedeon főispán elnöklésével. Elsőnek Agócs István főjegyző terjesztette elő az alispán évi jelentését, amely beszámolt az utolsó évről a főispán megejtett új megyebizottsági tagválasztásokról, valamint a megye tisztikarában történt változásokról. A fontosabb intézkedések között, amelyeket az alispán az utolsó évről folytatott, megemlíti az új körorvosi állások szervezését, a szegényügyi adatok összeállítását és a jövő évi képviselőválasztók névsorának megszerkesztését. A múlt évről megemlíti a megye állapotára vonatkozólag jelentette, hogy az nagyjából kielégítő volt. A kirándorlás a megyéből lényegtelen, amennyiben mindössze 68 utasulat adtak ki kívülről. A köz- és vagyonbiztonság kielégítő, valamint a közegészségi állapotok is. A járványok közül csak a kolera említendő, amennyiben néhány eset az utolsó évről is előfordult. November 26-án azonban a megye koleramentes lett. Beszámolt végül a jelentés az állategészségügyi állapotáról és a mezőgazdasági viszonyokról is. Ezután egy kegyeletos ünnepély színhelye volt a megyeház terme. A törvényhatóság hagyományos szokásához képest megfeszítette Benicsky Ferenc volt főispán arcképe és azt a mai ülésben leplezte le. Az ünnepi szónok gróf Víggyász Ferenc volt, aki meleg szavakban emlékezett meg Benicskyről. A leplezés után a rendes tárgyszóra tértek át. A főjegyző jelentette, hogy Förster Aurél és társai indítványt nyújtottak be azért, hogy az alispánt, aki most tölti be harmadik szolgálati évét, megünnepeljék. A közgyűlés ehhez hozzájárult és elhatározta, hogy gróf Ráday Gedeon főispán vezetésével előkészítő-bizottságot küld ki. Több vármegyei ipartestület azzal a kérelemmel fordult a törvényhatósághoz, hogy az ipartörvény revíziójának megszüntetésére felirattal forduljon a kormányhoz. A közgyűlés na a kérelem teljesítését határozta el. Kispeszt község szervezési szabályrendeletét alkotott, amelyet most felterjesztett a közgyűléshez. A közgyűlés a szabályrendeletet nem hagyta jóvá. F. Szabó Géza t. főjegyző előterjesztésében tárgyalt a közgyűlés a szentendrei Dunagázon létesítendő hid kérdését. A vármegye közgyűlése megtámasztotta a hid közpénzügyi fontosságát és közúti alapja terhére 100.000 korona hozzájárulást ajánlott meg. Egyben felirattal intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a még hiányzó összeget államsegélyből engedélyezze, a

közgyűlés dr. Balogh előterjesztése alapján hozzájárult a közegészségügyi bizottság ama javaslatához, amely szerint Soroksár községben harmadik személyes üzleti jogú gyógyszerár engedélyezhető. Eintasította azonban a közgyűlés — ugyancsak a közegészségügyi bizottság javaslatára — azt a kérelmet, amely Újpest városban hetedik személyes jogú gyógyszerár engedélyezését kérte. A Kiskun-félföldön megmaradt rendőr-alkapitányválasztás ellen azon a címen, hogy a rendőrkapitánynak nincs meg a szervezési szabályzatban megállapított minősítése, felelősséget adtak be. A közgyűlés Madarász jegyző előterjesztése alapján a választást megsemmisítette és új választás kiírását rendelte el. A megyebeli községek 1912. évi költségvetésének letárgyalása és számos apróbb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Az aradi román iskolák. Aradról jelentik: Aradmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén Varjassy Árpád tanfelügyelő bejelentette, hogy a megyebeli román iskolák botrányos állapotban vannak. Almásné községben a román iskola dűledezett és a főszolgabíró három évre bezáratta s azóta nincs is oktatás a faluban. A csermői román iskola szintén megérett a bezárára, a nádalmási iskolában pedig a magyar nyelvet teljesen elhanyagolják. A bizottság a vizsgálatot megindította.

Makó város államsegélye. Makó város képviselőtestülete ma tartotta meg dr. Galambos Ignác polgármester elnöklésével januári közgyűlést, amelyen fölsoptották a tisztviselők között a város 6000 koronás államsegélyét. A közgyűlés elhatározta, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy tavaly 20.000 korona segélyt utalt ki az állam felir a kormányhoz 10.000 korona újabb segély kiutalványozása iránt.

Csaba rendezett tanácsú város. Csabának közel félszáz ezer lakosa van és annyi kulturintézménye, oly sok szép nagy épülete, hogy a szebb alföldi városok közé sorolható, nem is említve a gyönyörűségét. Ennek dacára még mindig községi sorban van és közgyűlése csak legutóbb határozta el, hogy rendezett tanácsú város akar lenni. A határozat már a belügyminiszter előtt van és így remélhető, hogy nemsokára tényre válik.

Vízvezeték — amerikai módon. Amerikában, mikor várost alapítanak, legelőször is vízvezeték építenek és pedig részvénytársasági alapon. Nálunk a vízvezeték utólag szokták — nem megcsinálni, hanem kiterőszakolni a községi vagyon terhére. Ahol aztán nincs ilyen vagyon, ott az emberek belenyugszanak, hogy egész életükben rossz vizet igyanak, mindaddig, amíg ragályos betegségekben el nem pusztulnak. Békéscsani andrás község az első a hazában, ahol ezzel a régi magyar szokással szakítottak és a gazdagabb polgárok a saját maguk segítettek magukon. Harmincz gazda ugyanis vízvezetéki részvénytársaságot alapított és két ártézi kut furásához már hozzá is fogtak, tavaszra pedig a harmincz gazda házában vizet eresztettek a rézesapok. Magától érthető, hogy utólagos jelentkezők is kaphatnak vizet, ha megfizetik az árát, s ilyen jelentkező már is annyi van, hogy a harmincz vállalkozó nyereségre fog dolgozni.

A körorvosok lakbér-ügye. Gömör- és Kishont vármegye törvényhatóságának közgyűlése föliratot intézett a belügyminiszterhez a körorvosok lakbér-ügyének és utiátalányának igazságosabb rendezése tárgyában. A fölirat azt a javaslatot foglalja magában, hogy az orvosok lakbérének a felét az a község fizesse, amelyben a körorvos lakik, az utiátalányt pedig a községhez tartozó többi községek lakói együttesen állami egyenes adójuk arányában. A vármegye a föliratot pártolást végezt most az ország valamennyi törvényhatóságának megküldötte.

Az óbecsei tisztújítás. Január 3-án tisztújító közgyűlés volt Óbecsén, melyet különös incidens zavart meg. Ugyanis az ülés elején valaki megkérdezte, hogy a tisztújításról kello időben értesítettek-e a lakosságot? Vörös Béla jegyző erre azt válaszolta, hogy a tisztújító közgyűlés egybehívását dobozóval a kello időben kihirdette. Ekkor következett be a meglepetés. Néhány ur ugyanis felállt és kijelentette, hogy ők a dobozot nem hallották, ezért a közgyűlést halasztásuk el. Az elnöklő főszolgabíró azonban elrendelte a jelölést, kijelentvén, hogy nem az a kérdés, ki mit hallott vagy nem hallott, hanem az, hogy a kihirdetés tényleg megtörtént. Erre az indítványozók és párthíveik kiváncsiak a teremből, miért is a jelölés és a választás nélkülük esett meg. Természetesen megfélebbezik a választást és így a miniszter fog dönteni. De hát akkor — kérdezzük illő tisztelettel — mire való az autonómia?

TANÜGY.

Az óvónők nem kapnak a városi segélyből. Miskolcra jelentik: A Miskolc részére kiutalványozott 20.000 korona városi államsegély nagy örömet keltett az ottani városi óvónők közt, mert remélték, hogy mint városi alkalmazottak, ők is részesülnek belőle. Azonban a segély kiosztásakor az óvónőknek egy fillért sem juttattak. Erre a szomorú gazdasági helyzetben sínylő óvónők kérelmekkel fordultak Miskolc város tanácsához, hogy drágasági pótlékot adjanak nekik visszamenőleg 1911. évtől kezdve. A városi tanács az óvónők kérését nem terjeszti pártfogólag a közgyűlés elé.

A szilágyoslyói polgári leányiskola. A szilágyoslyói állami polgári leányiskola épülete oly kicsi, hogy a létszám el sem fér benne. A szilágyoslyóiak kérték a minisztert, hogy állítson fel új épületet. Az államnak ellenben erre nincs pénze, tehát szigorúan ráparancsolt a városra, hogy ha az építésről nem gondoskodik: a polgári iskolát a közeljövőben kénytelen lesz beszüntetni. A miniszter válasza nagy riadalmat keltett.

Kisérleti lélektani tanfolyam. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg új tantervet és utasításokat adott ki a tanítóképzők számára. Ez az új tanterv a lélektan tanítását teljesen új, modern alapra helyezi. Elrendeli, hogy a lélektan a tanítóképzőkben demonstratív és kísérleti alapján tanítsák. Hogy a tanítóképzők pedagógiai tanárai e föladatnak minél jobban megfeleljenek, kísérleti lélektani tanfolyamokat rendeztet számukra itt a fővárosban olyképp, hogy egy-egy ily tanfolyamra négyes csoportokban fölhívják a pedagógia tanárait. Most is folyik ily kísérleti lélektani tanfolyam a fővárosban. E tanfolyam célja az, hogy a pedagógia tanárait bevezessék a lélektani experimentáció módszereibe, miután ezzel párhuzamosan a kísérleti lélektan mai állásával és eddigi eredményeivel megismertetik őket. A most folyó lélektani kurzus előadó dr. Ranschburg Pál és dr. Révész Géza egyetemi magántanának. Kiknek neve a kísérleti lélektani kutatások terén a külföldön is ismert és Nagy László tanítóképzőintézet igazgatója, a hírneves gyermekpszichológus, aki a lélektani kísérleteknek a tanítóképzőkben való gyakorlati kivételét mutatja be a kurzus hallgatóinak.

Az egyetemi beírások. A budapesti tudományegyetem a második félévre szóló rendes beírások a tegnapi napon megkezdődtek. A hallgatóság mindjárt kezdetben és a mai napon is szép számmal jelentkezett, de kíváncsok, hogy e hét során minél tömegesebben iratkozzanak be, nehogy a beíratásra kitézött utolsó határnapokon nagy torlódás álljon be. A hallgatóknak személyesen kell megjelenniük egy a kveszturában, mint az egyes fakultások dékani hivatalában. A beírások január 18-án, a jövő esztendőben érnek véget. Ugyaneznap megkezdődnek a vizsgálatok és szigorlatok, míg a rendes előadás január 22-én indul meg. A hittudományi karon ma kezdődtek a félévi szigorlatok, amelyekre megjelent dr. Rott Nándor, a központi papnevelőintézet új rektora is.

Tanulósobák egyetemi hallgatók részére. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a folyó tanév második felétől kezdve igen hasznos újítást léptetett életbe. Minthogy az egyetemi könyvtár olvasóterme már hosszabb idő óta szűknek bizonyult a látogatók befogadására, a miniszter ezen a bajon ideiglenesen, míg az egyetemi könyvtár kellen ki nem bővül, úgy kíván segíteni, hogy a jog- és bölcsészeti hallgatók részére, mert az orvoslás ezeken a karon a leggyegetebb, a szükséges tan- és vizsgakönyvekkel felszerelt tanulósobákat rendezett be. A bölcsészeti hallgatók tanulóterme a bölcsészeti kar épületében van. A joghallgatók számára, minthogy a jogi karon megfelelő helyiség nem állott rendelkezésre, VIII. József-körút 70. szám alatt kellett tanulósobákat kibérelni. A joghallgatóknak szánt tanulósobák körülbelül 80 tanuló befogadására elegendők, amelyek használatára csak szegénysorsos és jó előmeneteli hallgatók nyernek engedélyt. A kerve nyek eziránt a jogkar dékani hivatalába folyó 10-12 új nyújtandók be.

Művészeti előadások az egyetemen. A budapesti tudományegyetem bölcsészeti karán az új félévben vezetés szerep jut a művészi, illetőleg műtörténeli előadásoknak. A szaktanárok közül dr. Pastner Gyula ny. r. tanár „A francia művészet történetéről”, dr. Éber László magántanár „Magyarország középkori fal-festményeiről”, dr. Gerech Tibor magántanár „Az olasz Trecento művészetéről”, dr. Heller Antal magántanár „Az ókori művésztörténet művészeről” és „A ruba művészi ábrázolásáról a görög szobrászatban”, dr. Láng Nándor magántanár „Athén műemlékeiről” ezimén tartanak előadásokat.

A Magyar Gyermektanulmányi Társaság
Január hó 13-án, szombaton este 6 órakor, a Tud. Egyetem bölcsészeti karának udvari nagy előadó-termében, (VIII., Mezeum-körút 6-8.) nyilvános gyermektanulmányi értekezletet tart. Az értekezlet tárgya lesz: Az alkotó munka a nevelő-oktatásban. Előadó: **Gutenberg Pál**, a kézimunkára nevelő országos egyesület igazgatója.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Katolikus Szociális Misszió-Társulat** vasárnap délelőtt a Szent István-Társulat dísztermében ülést tartott, amelyen Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök elnökölt. **Prohászka püspök** gyönyörű beszédében többek között ezeket mondta:

— Nem azok az igazi próféták és reformerek, kikben csak az ösztön, a szenvedély és a vad erő dolgozik, hanem azok, akiknél a felzaklatott társadalmi érzésből és vágyakból ideális, szociális kultúra származik. Ez a fejlődés nem azt akarja, hogy a társadalom darabokra szakítsa az embert, hanem azt összefogni és kooperációt létesíteni akar. Nem tömegsztrájkokkal, világsztrájkokkal, vagy revolúcióval akarunk az embereken, rétegeken és osztályokon segíteni, hanem szellemi, lelki és szociális gondolatot egy különös strikt kötelességérzettel és nemes szociális kultúrszellemmel kiinduló folytonos munkával bírjuk megvalósítani. Nem akarom és nem is képelem, hogy az anya elhanyagolja gyermekét vagy a feleség férjét a szociális misszió miatt. Ez igazán félreértés volna a szociális misszióknak. De hany család van, kiket nem a kötelességek tartanak vissza, kötelek: a hű élet, a léha élet, a szurozás és előkelő naplopás. A pesti társadalomban és a magyar társadalomban az volt a felfogás sokáig, hogy csorba esik az előkelőség, ha az ember szociális-társadalmi. Azt gondolták, hogy ez a sport férjhez nem ment leányoknak a jutaléka, vagy pedig a kávéházakat nem látogató, következtetésül vasárnap délután magukat agyonunó tanítónők sorsa. Ez egy kultur-barbárság, melyet mindazoknak, akik sok év óta a krisztusi érzés közösségében élnek velem együtt és akikkel én az Isten-keresés utján találkozom, vissza kell utasítani. Ennek a Szociális Misszió Társulatnak második jellege a komoly munka. Ezt a komoly szociális munkát nem lehet gyerekekre vagy divatbabokra bízni, hanem csak a szó nemesebb értelmében vett emberekre, akár férfiakra, akár hölgyekre. Ezt a munkát komolyan kell végezni és aki e kötelességet teljesíti, az nagy szolgálatot, tesz nemcsak azoknak a szenvedőknek, hanem főleg ennek a dőlőtt pikettirozó, délután tarokkozó, este kalábrázoló, éjjel mulatozó, reggel hosszan alvó, nappal nem dolgozó, a zsidót zsidó, adósságában megfúló magyar társadalomnak. (Tetszés.) E munkának van még egy jellege, hogy t. i. az, aki szociális ténen komolyan dolgozik, komoly szellemi fölényre és emlékedettségre tesz szert. Mídon az a főherceggasszony a börtönbe emegy, akkor bizonyosan nem arra gondol, hogy minél nagyobb butonok ragyogjanak a tülében, minél nagyobb struccollas kalap legyen a fején és minél csodásabb ruhog selemruha legyen rajta, hanem odaáll egy mosorúban, mert ez a stílusa annak a milliónek. A társadalom nem tolettékké lehet segíteni, hanem csak lélekkel és mindnyájan tudjuk, ahol a tolettékből túlsok van, ott a lélekből kevés van. Ez volna nagy vonásokban a szociális misszió szellemének a képe.

Ezután dr. Múzy Engelbert főigazgató beszélt, aki a misszió céljainak megvalósítására szolgáló eszközöket fejtegette. Dr. Gerlóczy Aladár pénztáros tette meg ezután jelentését, utána a szakosztályok egyes vezetői referáltak az elmúlt év működéséről. Az alapszabályok módosításával a gyűlés véget ért.

(—) **A Budapesti Magyar-Lengyel Egyesület.** Vasárnap délelőttre volt kitűzve az alakuló gyűlés az Országos Iparcsere-teremben, amelyen mintegy száz érdeklődő jelent meg. Az egybegyűltet, két dr. báró **Nyáry Albert** üdvözölte és **Szatmári Mór**, dr. **Baránszky Gyula**, **Kéle József** királyi főügyész, dr. **Soltész Adolf** és dr. **Kovács Ernő** fel szólalása után az értekezlet elhatározta, hogy az alakuló közgyűlést elhalasztja. Az értekezlet meghívta báró **Nyáry Albert** elnököt és **Krejesi Rezsőt**, a budapesti kereskedelmi kamara titkárát, továbbá **Miklóssy Nándor** Leó nagykereskedőt az alakítandó egyesület ügyeinek vezetésével. Dr. **Kovács Ernő** felolvasta a Lembergben létező lengyel-magyar egyesület üdvözlő táviratát, amelyben főnemes üdvözölte a testvéregyesület megalakulását és szerenését kíván a mindkét nemzet javára irányuló munkához. A táviratot **Szatmári Mór** elnök és **Michelewszky**, Lemberg városának polgármestere írták alá.

(—) Az óbudai Híjegyűlés 120 éves fönnállásának alkalmával vasárnap a Redlich-féle táncsteremben fölvívás-estét tartott. Dr. **Vörösmarty Miklós** megnyitó-beszéde után dr. **Wellisz Gyula** óbudai rabbi tartott felolvasást. Azután **Kiss Sándor** énektanár néhány magyar dalt énekelt, majd egy venő-kvartett zsidó fantáziát adott elő. Végül **Bihari János** „Rekvium fiam halálára” című művét mutatták be. Dr. **Halász Rezső** záróbeszédében kijelentette, hogy ezeket a felolvasásokat az egyesület allandósítani fogja.

(—) **Felvidéki Újságírók Szövetsége.** Igólórl jelentik Igóló város falai között tizenkét felvidéki vármegye mintegy 150 tollforgatója és nagyszámú előkelőség adott találkát január 7-én, hogy megalakítsa a Felvidéki Írók és Újságírók Szövetséget. Igóló város hazafias közönsége a vendégeket meleg szívvel fogadta. A városi tanács szepesi villásreggelit adott a vendégek tiszteletére. **Mocsáry Sándor** nógrádmegyei képviselő mondott sikerült felkösöntőt a vendéglátó városra. **Folgens** polgármester a vendégekre emelte poharát. Ezután együttesen vonultak az alakuló gyűlésre, amely a városi tanácssteremben folyt le. Először **Holló Sándor** levai lapszerkesztőt választották meg, aki székfoglaló beszédében kifejtette a hírlapírók nemességét. **Folgens Kornél** üdvözölte ezután a vendégeket. **Münnich Kálmán** a felvidéki képviselők nevében a politikusok buzgó munkatársait, sajtótagjainak tevékenységét aposztrofálta. **Váradi Antal**, a Petőfi-Társaság főtitkára beszédet mondott. Ideiglenesen megválasztották ezután a tisztikart. Elnök **Clair Vilmos**, társelnök **Csengery Gusztáv** és **Holló Sándor**, alelnök **Dugovich Titusz**, **Domby Hugó**, **Tokay Lajos**, ügyvezető titkár **Telléry Gyula**, jegyzők **Steiner Lajos**, **Várady Géza**, pénztárnok **Dvorsák Győző**, ügyészek **Obetko Rezső**, **Szécsén Mór**, **Sacher Aladár** és **Zanemák István** lettek. A Szepesi Hírnököt 50 éves jubileuma alkalmából üdvözölték, majd dr. **Maléter Ernő**, a lap szerkesztője mondott köszöntőt az üdvözlésért. Az alapszabályok letárgyalása és elfogadása után az alakuló közgyűlés véget ért.

(—) **A Székesfővárosi Oszeres Ipartársulat** vasárnap délután tagjainak nagyszámú részvétele mellett közgyűlést tartott, amelyet **Grün Béni** korelnök vezetett. A közgyűlés nagy izgalommal és heves jelenetek között folyt le, amire a tisztikar megváltoztatása adott okot. Az igazgatóság oly fokot ért el, hogy dr. **Domokos Gyula** rendőrfelügyelő, a hatóság képviselője, kétféle is megfenyegette a jelenlevőket azzal, hogy a közgyűlést feloszlatja. Nagysokára végre némi nyugalom állott be és megkezdődhetett a szavazás. Ennek tartama alatt is megismétlődtek az előbbi zajos jelenetek, de a rendőrség embereinek megsejtett munkájába került a rendet fentartani. A zsűfőlési megfűlt helyiségben a tagok oly hangosan és oly hevesen kapacozták egymást, hogy az már-már verekedésnek is heillett. A szavazólapokat kikapkodták egymás kezéből, másikat adtak oda s ez természetesen nem ment nyugodtan és simán. A választás kulminálta a régi tisztikar reaktiválásával végződött. Elnök lett **Kohn Adolf**, alelnökök **Brück Hermann** és **Müller Mór**, ellen-ellen **Ábrahám Jakab** püszitáros **Elek Lajos**, gazda **Reitmann Fülöp**. Megválasztottak azonkívül 24 választmányi tagot. Végül nyugodtabb hangulatban tárgyalták le a költségvetést és módosították az alapszabályok két jelentéktelen pontját. Ezzel a közgyűlés véget ért.

(—) **A Katolikus Sajtóegyesület** vasárnap délután 3 órakor a Vigadó nagytermében tartotta az idei katolikus sajtó-nagygyűlést, amelyen nagy közönség vett részt. A gyűlést gróf **Somssich Béla** nyitotta meg, aki a katolikus sajtó feladatait vázolta. Utána dr. **Miklóssy Ferencz** mondott beszédet. A következő szólok dr. **Prüger Aladár** nagyváradi ügyvéd volt. Beszédében szintén a sajtót támada, amelyet a kereszénység legnagyobb ellenségnek tart. Utána **P. Buttykay Antal** szólalt fel és utána **Kohl Medárd** püspök néhány szóval bezárta a nagygyűlést.

(—) **Az Alföldi Széchenyi Szövetség** január 27-én, szombaton délután öt és fél órakor Keoskómtén, a városi székház közgyűlési termében az Országos Széchenyi-Szövetség részvételével közgyűlést tart.

Nyilttér.

Elrovathan költöttek nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

KÖZERDEKÜI! HEMOPATHIA.

A vérgyógyítás és eredményei.
A legújabb orvosi gyógmódról
szóló, tudományos tájékoztató.
Diszes vászonkötésben 2 korona.

Kapható minden hazai könyvkereskedésben és a szerzőnél

Dr. Kovács Izsó a vérgyógyítás megalapítója,
Budapest, V. ker., Váci-körút 18. sz.

TÖRVÉNYSZÉK!

Elítélték a postarablókat.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 8.

Tavaly egy forró nyári délután vakmerő rablást követett el két elszánt fegyverhúzó ember, **Pálinkás János** és **Horvát-Betyár György** előzetes tervezettség után besuhantak az Attila-körút 82. szám alatti postahivatalba. Revolverrel és vésővel ráijesztettek az ottlevő két postáskisasszonyra és 1767 koronát elraboltak.

Csak hesezas nyomozás után tudták kézrekeríteni az elvetemült rablókat, akik felett ma ítélezett a budapesti büntető törvényszék és 18 évi fegyházat mért ki rájuk. Ebből **Pálinkás Jánosra** tíz esztendő jutott.

A tárgyalásról a következő tudósításunk szól:

A tárgyalás.

Ma tárgyalta ezt a rablási bűnügyet a büntető törvényszék esküdtbírósa dr. **Mikovich Lajos** bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádat dr. **Pogonyi kir. ügyész** képviselte, a vádlottakat dr. **Tarján Mihály** és dr. **Nádai Jenő** ügyvédek védtek.

A tárgyalás elején váratlan akadály merült fel. Az esküdtzéki terem légfűtő szerkezete elromlott és a nagy esküdtzéki teremben olyan hideg volt, hogy a tárgyalást nem lehetett megkezdeni. Közül félóraig tartott, amíg a hibás szerkezetet megjavították és a tárgyalásba belefoghattak.

Az elnök elsősorban a vádlottakat hallgatta ki az általános kérdésekre.

Pálinkás János vádlott elmondta, hogy Pázmándon született, római katolikus vallású, állandó lakással nem bíró hentessegéd.

Az elnök konstataálta, hogy **Pálinkás János** 1880-ban lopás vétsége miatt három heti fegyházat ült. Ezután két évi fegyházat, majd öt évi, hét évi, öt évi, három évi, öt évi fegyházbüntetéseket szenvedett el. Ezekből a büntetésekből a hadbírósg is ráért öt évi börtönbüntetést. De volt büntetve még közbiztonság elleni kihágásért is egy hónapi elzárással. A 48 éves ember huszonhét évet töltött börtönben. A múlt év június 23-án szabadult a soproni fegyházból, ahol öt évi fegyházbüntetést töltött ki. Időközben a vádlottat a múlt év november havában a budapesti büntető törvényszék egy cipőpolosai esetből kifolyólag ismét elítélte hat évi fegyházra.

Következett **Horvát-Betyár György** kihallgatása. Elmondja, hogy faddi származású, 39 éves, római katolikus vallású, mezőgazdasági napszámos. Neki sincs állandó tartózkodási helye. Nem járt iskolába. Nem tud sem írni, sem olvasni. Azért hívják Horvát-Betyárnak, mert a betyár nevet atyjától örökölte. Egyszer két hónapi, egyszer hét hónapi börtönre és legutóbb két és fél évi fegyházra volt büntetve. De Paksán is ült nyolcz napot. A legutolsó büntetését a soproni fegyházban ülte le, két és fél esztendő. A múlt év márczius 14-én a fegyházban **Pálinkással** séta közben beszélgetett. Ott látta először.

Az elnök ezután a vádirat rendelkező részét ismertette és konstataálta a beidézett tanúk megjelenését. Majd az esküdtzék megalakítására került a sor.

Hogy történt a rablás.

Ezután **Horvát-Betyár György** vádlott kihallgatása következett.

— Megértette a vádat? Bűnösnek érzi-e magát?
— Abból bűnösnek érzem magamat, hogy **Pálinkás János** szavára hallgattam és elmentem vele. Azt mondta nekem, hogy van egy jó helye kiszemelve, ahol pénzt lehet keresni. Mondta, hogy én is menjek vele. Mikor hementünk a postahivatalba, ongem küldött előre, azzal a kijelentéssel, hogy J Budapestben le van fényképezve és így könnyen felismerhetik. Ő hátul maradt a fegyverrel. Revolver volt nála. Ilyen elesett ember, mint én vagyok, megőrültem, hogy pénzt lehet keresni és szót fogadtam **Pálinkásnak**. Hittem a szavának, mert már Sopronban, a fegyházban is hallottam, hogy ez a **Pálinkás** Budapest legnagyobb rablója. Benn, a postahivatalban, rászóltam a kisasszonyra, hogy adja ide azt a 400 koronát, amit feladtam. A kisasszony csodálkozva nézett reám, hogy mi ez a 400 koronát kérek, mikor ilyen pénzt ő nem vett át tőlem soha. Abban a pillanatban a kisasszony hátrálépt a fal felé, hogy a falon egy gombot megnyomjon. Én nem tudtam azt, hogy az a gomb eszengetyi gombja. Mikor a kisasszony szándékát észrevette **Pálinkás János**, belépett a rácsok közül és rászólt a kisasszonyra:

— Adja oda azt a pénzt, mert baj lesz.
— Véső volt a kezében, egy újságpapírba csavarva.

— Hogy tartotta kezében ezt a vésőt? Fenygetőleg-e, vagy pedig az élet kifelé tartva.

A vádlott megmutatta, hogy hogyan volt kezében a véső, amire az elnök megelégedett, hogy ebben a helyzetben megmagyarázható, hogy a vádlott szándéka támadó volt, mert, ha kezét felemelte, a véső éle a hivatalnoknál felé volt irányítva.

— Hát Pálincás kezében mi volt?

— Pálincásnál volt a revolver.

— Meg volt ez a revolver töltve?

— Igen. Golyóra.

Az elnök kérdése után a vádlott elmondta, hogy a soproni fegyházban, hogy barátkozott össze Pálincással.

Elnök: Ön tehát most is azt állítja, hogy nem fogta rá a vésőt a kisasszonyra?

— Becsületszavamra mondom, hogy nem fogtam rá. Mikor a pénzt a kisasszony átadta Pálincásnak, gyorsan kijöttünk a postahivatalból és ekkor a pénzből nekem Pálincás hetven koronát adott. Én a pénzzel elmentem egy kocsmába, onnan pedig egy nyilvános házba és elmulattam.

— Másnap reggel mennyi pénze volt a rabolt összegből?

— Mindössze hat krajczárom volt. Két krajczárért vettem cigarettát és azután kimentem Vörösmarty utcára gyalog.

— Ön azt állítja, hogy Pálincás János ismerte önt a fegyházból és tudta is a nevét.

— Igen.

Elnök: Lásza, Pálincás pedig ezzel szemben azt vitatja, hogy nem tudta az ön nevét. Mikor beismerő vallomást tett, nem tudta önt névleg megnevezni, hogy tettestársa volt, csak úgy körülírta a személyét. Elmondta, hogy ön is a soproni fegyházban volt, a kaptafaműhelyben dolgozott és hogy a múlt év tavaszán szabadult. Ezért aztán be kellett kérni a soproni fegyházgazdagságtól több ezer fényképet és ezek közül hosszas keresgélés után tudta csak Pálincás az ön fényképét megtalálni.

— Én pedig azt állítom, hogy Pálincás tudta meggyon jól a nevemet.

— Pálincás azt is állítja, hogy a postarablás eszméjét maga adta neki. A kiszemelt postahivatal czime egy czédulára fel volt írva önnél.

— Én nem tudok sem írni, sem olvasni.

— Ott benn a postahivatalban milyen távol-estgra volt ön a postás-kisasszonytól?

— Körülbelül két méternyire. Ő belül volt a ráceon, én pedig kívül.

— Pálincás ráfogta a revolvart a postás-kisasszonyra?

— Igen.

— Azt mondotta neki, mikor látta, hogy a gombhoz akar nyulni, ne nyuljon hozzá, mert különben baj lesz. Ekkor én már kifelé mentem a postahivatalból. Hogy aztán mi történt nem tudom.

— Látott ön egy fiut benyitni időközben a postahivatalba?

— Nem láttam.

— Ez lehetetlen, mert egy kis fu, mikor meg-
nak benn voltak, benyitott, de maguk elzavarták
onnan.

A ravasz Pálincás.

Ezután az elnök Pálincás János vádlottat hallgatta ki.

— Megértette-e a vádat, bűnösnek érzi-e magát?

— Annyiban érzem magamat bűnösnek, hogy vissza nem adtam a pénz, mikor megtudtam, hogy rablást követtem el.

— Honnan tudta meg, hogy rablást követett el?

— Másnap a kávéházban az újságokból olvastam, hogy a budai postahivatalban két ember rablást követett el. Mivel én voltam az egyik, akkor tudtam meg csak, hogy raboltam.

— Ez lehetetlen. Ön augusztus 17-én reggel, mikor hazuról eltávozott, magához vette a vésőt, a revolvart és néhány alkulcsot, azzal a szándékkal, — mint maga is beismerte — hogy pénzt szerezzen.

— Erre nem emlékszem.

— Mikor találkozott Horvát Betyár Györggyel?

— Délután, a Lipót-köruton, a színháznál.

— Mennyi pénz volt magánál, mikor letartóztatták?

— 225 korona.

A vádlott ezután elmondotta, hogy ő neki sejteltse sem volt arról, hogy Horvát Betyár György a budai postahivatal ki akarja rabolni. Mikor találkozott Horvát Betyár-ot arra kérte, hogy menjen be vele a postahivatalba, mert ő ott délelőtt 400 koronát adott fel, amelyet most szeretne vissza-

kapni. Ebben ő semmi rosszat sem látott, készséggel teljesítette a kérést. Mikor a postahivatalban Horvát Betyár György kérte a kisasszonytól a 400 koronáját, ez nem akarta neki visszadni. Ő erre azt mondta a kisasszonynak, inkább kérő, mint fenyegető hangon, hogy adja vissza ennek a szegény embernek a pénzt, mert szüksége van rá. Csak akkor tudta meg, hogy jogtalan volt Horvát Betyár György kérése, mikor a leány átadta a fiókból kivett pénzt Horvát Betyár Györgynek és ezzel együtt távoztak a postahivatalból. A papírba rejtett pénzt Horvát Betyár György neki átadta és azután gyorsan elmentek tőle. Ő mindenfelé kereste Horvát Betyár Györgyöt, de nem találta. A rablás után nyomban először is a Déli vasúthoz ment abban a hiszemben, hogy taian Horvát Betyár György ott van, hogy megállapodásuk szerint együtt utazzanak el. De mivel nem találta meg, átjött a pesti oldalra és itt az Üllői-úton egy cipőkereskedésben cipőt rendelt. Azután a klinikán fizette ki 91 korona 50 fillérre rugó ápolási költségeit.

— Ön azt állítja, hogy Horvát Betyár György eszelte ki a rablás elkövetését. Ez lehetetlen, mert mi a rablás elkövetését öntől tudtuk meg, még pedig akkor, amikor Horvát Betyár György még nem volt letartóztatva.

A vádlott megmaradt abbéli állítása mellett, hogy a rablás eszméje Horvát Betyár Györgyötől származott.

A szembesítés és tanukihallgatások.

Ezután az elnök felolvasta a vádlottnak a nyomozás és a vizsgálat során felvett kihallgatási jegyzőkönyveit. Majd szembesítette a két vádlottat, hogy a különbözőképpen előadott tényállást tisztázza.

Elnök (Horváthhoz): Melyikük ismerte meg a másikat?

Horvát: Pálincás ismert meg s ő kiabált át a tulsó oldalról, hogy szervusz. Ezután szemébe mondta Pálincásnak mindazokat, miket vallomásaiban elmondott.

Első tanu *Straitförder* Teréz postahivatalnoknő volt, aki elmondta a rablás történetét.

Következett a szembesítés. *Straitförder* megmaradt állítása mellett, hogy Pálincás volt az, aki elől jött és Horváth maradt a küszöbön. Ezzel szemben a két vádlott azt állította, hogy Horváth Betyár György ment elől és Pálincás maradt hátul.

Következett *Rábóczy* Teréznek, a másik postahivatalnoknőnek a kihallgatása. Ez a tanu *Straitförder* Terézhez teljesen egyezően mondta el az eset történetét. Kihallgatva a bíróság *Pilát* János kárpitossegédét, aki a nyomozás során azt vallotta, hogy a rablás előtt egy-két nappal látta Pálincást egy szemközt lévő kávémerésben időzni. A tanu ezt a vallomását a mai főtárgyaláson visszavonta s odamódosította, hogy a rablás után látta Pálincást szaladni.

Az elnök kijelentette, hogy a további tanu kihallgatás felesleges. A vád és védelem képviselői magukévá tették az elnök kijelentését és elálltak a többi tanu kihallgatásától. A kérdések feltételénél dr. *Pogony* ügyész a rablás bűntettére vonatkozólag terjesztette elő a kérdést mindkét vádlottra, mint tettestársra. Ezzel szemben dr. *Tarján* Mihály védő a zsarolás bűntettére vonatkozólag terjesztett elő kérdést, dr. *Náday* Jenő védő pedig Horvát Betyár Györgyre mint bűnségdélre, a zsaroló Horváth Betyár Györgyre mint bűnségdélre, a zsarolóvegezte, hogy a két vádlottra nézve, mint tettestársakra, a rablás bűntettében kérte a bűnösség megállapítását.

Az ítélet.

Az esküdtek bűnösnek mondták ki mindkét vádlottat a rablás bűntettében, mint tettestársakat. Az esküdtek verdiktje alapján a bíróság Pálincás Jánost tíz évi, Horvát Betyár Györgyöt pedig nyolc évi fegyházra ítélte. A vádlottak az ítélet ellen semmisségi panaszszal éltek.

§ *Regula* bűnpöre a Kurian. A halálraítelt *Regula* Edét, mint a lapok megírták, a miskolci törvényszék kegyelmi tanácsa *Geöcze* Bertalan táblabíró elnöklésével tartott ülésén állítólag kegyelemre ajánlotta. Értésülésünk szerint a kabinetiroda már el is intézte *Regula* Ede kegyelmi kérvényét, még mielőtt a Kuria a bűnpörrel foglalkozott volna és az erre vonatkozó iratok már a Kurianál vannak, de a Kuria az átiratot nem bontja fel, mert nincsen kizárva, hogy a bűnpörben új tárgyalást fog elrendelni. *Langyel* Zoltán, *Regula* védője tudvalevően több semmisségi panaszt jelentett be. A pör sorsa különben még e hó folyamán eldől, amennyiben a Kuria e hó 23-án foglalkozik vele.

§ *Az aradi vízvezeték.* Ma délután mondtott ítéletet Arad városának az angol vízműtársasággal folytatott perében az aradi törvényszék. A törvényszék az angol társaságot 1,228.386 korona 20 fillér és jár. erejéig indított perével elutasította s a 11.600 koronába megállapított perköltségben is a társaságot marasztalta. Az ítélet indokolásában kimondotta, hogy a szakértő-bizottság által megállapított megváltási árat teljesen reálisnak tartja és a vízművek jövedelmével és értékével teljesen arányban állónak találta. Ezen az alapon a keresetet elutasítani kellett. Az ítélet ellen az angol társaság a táblához felebbezett.

§ *Fogházraitelt droguista.* Gara Nándor fővárosi droguista 1910. év nyarán engedélyt kapott arra, hogy a Zachar-tér 14. sz. alatti áruraktárában elhelyezett zacharinkészletét becsomagolva külföldre küldhesse. A zacharincsomagolásról hatósági ellenőrzés közegül Nagy István pénzügyi fővigyázó lett kiküldve. Gara egy alkalommal 1910. július 25-én egy százkoronás bankjegyet csusztatott be a pénzügyi fővigyázó zsebébe azzal a kérelemmel, hogy ne akadékoskodjék, ha látja, hogy a csomagolásnál a zacharint szódával keverik. A pénzügyi fővigyázó jelentést tett a vesztegetésről, mire megindult az eljárás Gara Nándor ellen, akit a vádtanács az ügyészségi vád alapján vád alá is helyezett. Ma tárgyalta ezt a bűnyegyet a büntető-törvényszék *Szepessy* táblabíró elnöklete alatt. A tárgyaláson a vádlott droguista tagadta bűnösségét, hogy ő meg akarta volna vesztegetni a pénzügyi fővigyázót. Azért adta a 100 koronát a pénzügyi fővigyázónak, mert ez segített neki és személyzetének a zacharincsomagolásban. A kihallgatott tanuk terhelő vallomása után a bíróság bűnösnek mondtotta ki Gara Nándort a vesztegetési vétségében és ezért elítélte egy hónapi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre. Az ítélet ellen a felek felebbezték.

§ *Kettősházasság.* Schulek Károly István 28 éves gyári munkás évekként elszökött Amerikából és ott megismerkedett *Rabat* Mariával, akit a new-yorki 269 Easth 4 th. neponuki Szent Jánosról nevezett róm. kath. templomban 1904 november 26-án oltárhoz is vezettet. A házasság, dacára annak, hogy gyermekük is született, nem volt boldog, mert *Schulek* István elhanyagolta feleségét és *Máthé* Ilonának kezdett udvarolni. De nemcsak udvarolt *Máthé* Ilonának, hanem még a kezét is megkérte, dacára annak, hogy már nős, családos ember volt. A mult év folyamán *Schulek* Károly István visszajött Amerikából és itt május 29-én a budapesti III. ker. anyakönyvezetői hivatalban újabb házasságot kötött *Máthé* Ilonával. A kettősházasságról nemcsak a tudomást szerzett a hatóság is és megindult a büntetőeljárás *Schulek* Károly István ellen kettősházasság bűntette miatt. *Schulek* beismerte, hogy bigamiát követett el. A kir. ügyészség vádjára ma vont a felelősségre *Schuleket* a büntetőtörvényszék *Szepessy* táblabíró elnöklete alatt ítélkező tanácsa és a lefolytatott tárgyalás után elítélte a vádbeli cselekményért egy heti fogházra. Az ítélet ellen a felek felebbezték.

§ *A Bristol-szálloda tolvaja.* Barna Gergely 24 éves aradi származású kereskedősegéd, aki különböző lopások miatt már két ízben volt büntetve, a mult év november 28-án beosont a Bristol-szálloda és itt a *Mme Rotky* által bérelt 55. sz. szobában a szekrényekben kezdett kutatni. A tolvajt azonban tetten érték és átadták egy rendőrnek. A kir. ügyészség *Barna* Gergely ellen lopás kísérletének bűntette miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnyegyet a büntetőtörvényszék dr. *Makovec* bíró elnöklete alatt és a vádlottat lopás kísérletének vétségéért elítélte két hónapi fogházra.

§ *Az ügyvédi díjszabás emelése.* A verscezi bírák az ügyvédi díjszabás emelése dolgában mozgalmat indítottak. A bírák ugyanis az ottani ügyvédekkel egyetemben új tervezetet dolgoztak ki, amely szerint husz százalékkal emelkednek az ügyvédi díjszabás. A versceziek kezdeményezésére most fokozottabb mértékben indult meg a mozgalom, hogy az egész országban új díjszabást állapítsanak. E mozgalomban résztvesznek a szegedi ügyvédek is, akik a mozgalomban való részvételük módzatainak megállapítása végett legközelebb gyűlést tartanak. A díjszabás felemelése kérdésében a miskolci ügyvédi kamarának válaszmánya is ülést tartott *Bizonny* Ákos orsz. képviselő elnöklésével. A kamara válaszmánya bírákból és ügyvédekből álló vegyes bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására és átiratot intézett a miskolci és rimaszombati törvényszék elnökeihez, hogy az ügyvédi díjszabást magasabban állapítsák meg.

§ *Bírák és ügyvédek közös vacsorája.* Az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület és a budapesti Ügyvédi Kör a bírói és ügyvédi kar közötti érintkezés előmozdítása céljából január 11-én, csütörtökön este a budapesti Ügyvédi Kör helyiségében (V., Szemere-utca 10.) este 8 órakor közös vacsorát rendez.

§ Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület internátusai. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület minden kir. ítélőtábla székhelyén internátusokat szándékozik létesíteni. A vidéki városok közül Debreczen városát most elhatározta, hogy ingyen telket és az összes építési anyagokat ajánlja fel az internátus céljaira. Így hát Budapesten kívül a Debreczenben felállítandó internátus is biztosítva van.

SPORT.

() Magyarok győzelme Londonban. A Ferencvárosi Torna Club dicsőséges németországi szereplése után külföldi körútjának második és legfontosabb állomásához: Londonba érkezett, ahol három nap alatt kipihente a németországi mérkőzések és az utazás fáradalmait és ma délután a legteljesebb összeállításában mérkőzött az angol amatőr ligabajnokság hatodik helyén szereplő Woking csapatával. A mérkőzést a Ferencvárosi Torna Club 3:2 arányban megnyerte és e győzelmével számtalan sikereinek legszebbjét és legértékesebbjét érte el. Magyar csapat először játszott most nyilvánosan Londonban és mestereinkkel saját otthonukban való szereplésünk sikerrel végződött. Erre az eredményre nemcsak club-csapatok, de bármely ország reprezentatív XI. is büszke lehetne. A magyar labdarúgó sport e jelenlegi legszenzációsabb eseményéről, melyet az egész ország páratlan érdeklődés mellett kísért figyelemmel, a következő táviratot adjuk:

London, január 8.

Ferencvárosi Torna Club—Woking 3:2. Nagyszámú közönség előtt az FTC. óriási fölény mellett Kórodi révén két goalt ért el. Az angol támadások eredmény nélkül végződtek. Szünet után a magyarok visszaestek és Woking két goalt rug, majd Borbás lövi a magyarok győzelmét jelentő goalját. Az FTC. összeállítás: Ungár—Rumbold, Manglitz—Payer, Bródi, Weinber—Borbás, Schlosser, Kórodi, Pataki, Weisz.

() A MTE birkózó-versenye. A Munkás Testező Egyesület vasárnap fejezte be jól sikerült birkózóversenyét nagy számú közönség előtt. A stockholmi olimpiai szabályok — melyeket ezúttal először alkalmaztak a birkózó versenyen — általában beváltak. Birkózóink elítje indult a munkások versenyén és nagyobb része reálisan győzelmet aratott. Márton, Varga és Előd nagy fölényvel és biztosan győztek ellenfeleiken. Részletes eredmények:

Pehelysúly. (60 kg.-ig.) 1. Szosky Endre (Török-vés.) 2. Kóbor (MTK.) 3. Tóth (BAK.)
Könnyűsúly. (60—67 kg.) 1. Márton Károly (MTK.) 2. Stemmer (MTK.) 3. Mátyus (BAK.)
Középsúly. (67—75 kg.-ig.) 1. Miskey Árpád (BAK.) 2. Ruzicska (BAK.) 3. Steiner (Munkás.)
Középsúly. (75—82 kg.-ig.) 1. Vargha Béla (BAK.) 2. Hudák (Török-vés.) 3. Ujlaky (Török-vés.)
Nehézsúly. (82 kg.-on felül.) 1. Előd (MTK.)
A MASZ-t Csanády Mór képviselte.

() Nizza. Vasárnap folyt le a nizzai meeting egyik főszáma: az 50,000 frankkal díjazott *Prix de Monte-Carlo* gátverseny, nagy és előkelő közönség jelenlétében. Erős előfogatási piaccal kezdte meg nemcsak a külföldön, de nálunk is a versenyt s a fogadó közönség ugyszólván csak *Riomajou*, Veil-Picard kitűnő hurdlere iránt érdeklődött. Egynehány fogadás kivülről csak *Batailleur* és *Kumamoto* győzelmére lett kötve. A nagy favorit azonban még helyet sem kapott és ugyanez a sors érte *Batailleur*-t is s a gazdag díjat az elhanyagolt *Sopha* nyerte meg *Hopper* és *Kumamoto* ellen. A győztes szenzációs kvótát: huszonhatszoros pénzt juttatott heveinek. *Blagueur II.*, a nagy akadályverseny favoritja is starthoz állt e nap folyamán és sokkal szerencsésebb volt, mint istállójárta, amennyiben győzelmet aratott az 5000 frankos *Prix de Villefranche* akadályversenyben 76 kg. alatt *Renteria*, *Purhus* stb. ellen. Itt adjuk a versenyjelentést:

Prix de Monte-Carlo. Díj 50,000 frank. Tav 3000 méter. 1. Henessy J. 56 *Sopha* 66 kg. (A. Carter). 2. Guerlain 56 *Hopper* 68 kg. (Benson). 3. Lienart 66 *Kumamoto* 66 kg. (Head). Futottak még: *Niphars*, *Ravigote*, *Clannish*, *Fattling*, *Silver Chery*, *Batailleur*, *Riomajou*, *Wimbleton*, *Teonr*, *Mancini II.*, *Mais II.*, *Jouquille*. Könnyen másfél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 19:262, helyre: 10:63, 92, 32.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár Bécsben. A Magyar Országos Központi Takarékpénztár közreműködött a bécsi Hermann-féle fémárugyárnak részvénytársasággá való átalakulásában. Az új részvénytársaság A. G. Metallwarenfabrik I. L. Hermann cég alatt alakult meg egymillió korona részvénytőkével és igazgatóságában és felügyelő-bizottságában a Magyar Országos Központi Takarékpénztárba a Magyar Országos Takarékpénztár ebbe az alapításba a Szandrik magyar ezüst- és fémárugyárnál való érdekeltsége vitte bele, mely a bécsi céggel élénk összeköttetésben van.

A kereskedelmi alkalmazottak érdekében. A kereskedelmi alkalmazottak vasárnap délelőtt a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének helyiségében Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő és Zerkovitz Emil elnöklésével országos kongresszust tartottak, amelyen részt vett a kereskedelmi miniszter nevében dr. Diószegi József osztálytanácsos és a főváros részéről dr. Vita Emil tanácsos, azonkívül minden fővárosi és vidéki kereskedelmi testvéregyesület és társulat. Az elnöki megnyitásban Zerkovitz Emil hangzott, hogy a fővárosi képviselők már nem zárkoznak el oly megreven a kereskedelmi alkalmazottak törekvései előtt. Ezután Diószegi osztálytanácsos fejtegette, hogy a kereskedelmi kormány mostani vezetői a kereskedelmi alkalmazottak méltányos, jogos gazdasági és szociális igényeinek kielégítésére és előmozdítására törekusnek. Dr. Vita Emil fővárosi tanácsos hangzott, hogy a záróráért folytatott küzdelem mily szimpátiával találkozott. Többek felszólalása után a kongresszus Taubner Vilmosnak, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete elnökének azt a határozati javaslatát, hogy a magán-tisztviselő napi munkaideje legfőbb nyolc, a kereskedelmi alkalmazottaké legfőbb tíz óra legyen, az üzemeket pedig nyolc órákor bezárják. Határozati javaslatban mondta ki a kongresszus, hogy a kereskedelmi alkalmazottak szociális viszonyait szabályozó törvényjavaslat betervezését halaszthatatlannak tartja, ezért fölhatalt fordult a kereskedelmi kormányhoz, az országos egyesület pedig megbizta, hogy majd a soronkülvü tárgyalás érdekében a képviselőház elnökségénél és a pártoknál minden lehető eszközzel járja ki a soronkülvü tárgyalást. Elfogadja dr. Róz Jenőnek a kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjgyűjéről szóló határozati javaslatát, amelyben kéri a kormányt, hogy sürgősen készítse el a gondoskodjék róla, hogy az érdekeltek meghallgatása után mielőbb törvényerőre emelkedjék. Közjellegü nyugdíjtörvényt akarunk. Kimondták ezután határozati javaslatban, hogy az általános és teljes, kivételt és felfüggesztést kizáró harminczhat óras vasarnap munkaszünetet az egész országban a kereskedelem minden munkásának biztosítani kell. Az országos állásfoglaló, valamint a kereskedelmi szakoktatás dolgában betervezett határozati javaslatok után a kongresszus a Morvay Izsónak, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete titkárnak a kereskedelmi alkalmazottak szervezkedése és a választójog dolgában benyújtott javaslatával foglalkozott. Ebben kimondják a többi közt: A kongresszus tudatában van, hogy az alkalmazottak győkezes javulását csak a népparlamenttől várható, s ezért szükségesnek tartják a közönségenél és titkos szavazással egybekötött, a nőkre is kiterjedő és a husz éves alsó korhatárhoz kötött általános, egyenlő választójogi életbeléptetést. Ebben a törekvésben az alkalmazottak a gazdasági élet minden munkásával szolidaritást vállalnak. A javaslatot elfogadják és föliratban közlik a belügyminiszterrel. A gyűlés dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Zerkovitz Emil záróbeszédével ért véget.

Fordulat a keleti kivitelenkben. A hónapok óta körünkben időző *Grajevsky A. Ibn Hirsch*, palesztinai arab kereskedő kezdeményezésére élénk mozgalom indult meg keleti kereskedelmünk érdekében és ennek egyik folyamánya a ma megalakult „Magyar Keleti Kivitel és Behozatali Társaság”. A vállalat csupán magyar ipari termékek és nyersanyagok kivitelével fog foglalkozni és a kibocsátott körlevelei szerint a keleti kereskedelmünk azon legnagyobb akadályát igyekezik elmozdítani, hogy nem vesz igénybe semminemü hitelt és így felmerül gyárosainkat és földbirtokosainkat minden idevonatkozó kockázattól. Azonkívül megkíméli azokat az utazó ügynökök kiküldetéséi jóról nagy költségektől, amennyiben a vállalat a keleti fogasztókat a saját, az ott élő és a keleti viszonyokat alaposan ismerő saját közegei által fogja fel-

kerestetni. A vállalat központi irodája Budapesten, V., Hold-utca 6. sz., míg a keleti főügynökség Cairo egyik legforgalmasabb helyén lesz. Ezenkívül lerakatokat is fognak létesíteni és pedig a következő keleti kikötő városokban: Alexandria, Jaffa, Haiffa és Beyrouthban. A vállalat élén áll az idegenforgalmi vállalat volt ügyvezető igazgatója, *Láng József*, aki annak idején a menetjegyirodák szervezése és személyforgalmunk emelkedése körül szerzett magának marandaó érdemeket. *Láng* a vállalat érdekében az utóbbi időben erősen tanulmányozta a *Birch* wairói amerikai főkonzul által Newyorkban megindított hasonló célú mozgalmat. *Grajevsky A. Ibn Hirsch* a keleti irodákat fogja vezetni és ő szervezi a nagy alapokra fektetett ügynöki kart.

Tőzsde Aradon. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara felkérésére dr. Berényi Pál, a Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetségének igazgatója Aradon a kamara üléstermében előadást tartott arról a szerepről, amely a vidéki börzék felállításánál a vidéki pénzüntézeteknek jut. Az előadást Arad város gazdasági társadalmának előkelőségein kívül az ottani és a környékbeli pénzüntézetek igazgatói hallgatták meg. Dr. Berényi Pál főképp arra helyezte szult előadásában, hogy a vidéki tőzsdék forgalmának biztosítása érdekében az lesz kívánatos, hogy a vidék kedvelt részvényei a buapesti tőzsdén is jegyeztesenek. A kamara elhatározta, hogy az előadást kinyomatja és megküldi mindazoknak, akik az aradi áru- és értéktőzsde felállítását szorgalmazzák.

Katholikus bank. Több alkalommal megirtuk már, hogy egy katolikus mánásokból és földbirtokosokból álló pénzesoport „*Hungaria Bank*” ezimen olyan katolikus jellegü pénzüntézetet akar létesíteni, amely a kormány által legutóbb létesített altruista bankkal egészen ellentétes birtokpolitikát fog folytatni. Ez a hír közgazdasági körökben érthető feltűnést keltett és *Lukács László* pénzügyminisztert is nyilatkozattételre bírta. A pénzügyminiszter kijelenti, hogy bár az új alakulásról hivatalos tudomása nincs, de amennyiben megfelel a valóságnak, hogy az új intézet ugyanazokat az üzletágakat öhajlja kultiválni, mint a kormány által legutóbb alapított Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, nem titkolhatja el csodálkozását afelett, hogy közéleti faktorok olyan intézet létesítésével foglalkoznak, amely alkalmas arra, hogy kockáztassa, sőt megfússza azokat a nagyfontosságú birtokpolitikai czélokot, amelyeket a kormány és a törvényhozás az új és általános helyesléssel fogadott altruista intézet megalapításával maga elé tűzött. Önként értendő, hogy mindenképp kifolyólag, bár a kormány nincs abban a helyzetben, hogy az új bank megalakulását megakadályozza, a legkevésbé, amivel önmagának s az állam jól felfogott érdekeinek tartozik, az, hogy az új intézetet nemcsak semmiféle támogatásban ne részesítse, de azzal szemben semmi előzékenységet se gyakoroljon.

A pénzügyminiszternek e kategorikus és helyes indokokon nyugvó nyilatkozatára ma estére gróf *Zichy Géza* Lipót, az alakítandó *Hungaria* bank egyik alapítója is nyilatkozatot tesz közre, amelyben kijelenti, hogy a vállalkozás nem irányul az altruista bank ellen, sőt a bankalapításnak az a czélja, hogy az altruista-bank működését nemzetgazdaságilag okszerűen kiegészítse. Mert óriási értékü az a közép- és nagybirtok hazánkban — mondja a nyilatkozat — amelyik megfelelő tőke nélkül értéktelenül hever, de azért parcellázási szétdarabolásra fekvésénél, berendezésüknel és egyes helyi körülményeknél fogva mégsem alkalmas. Aki ezen birtokokat tőke segítségével gazdaságilag értékesékké teszi, igen fontos közgazdasági hivatást teljesít, anélkül, hogy ezzel csorbítaná a földműves falusi lakosság részére eszközrendő szociális parcellázást, amelyvel, mint népjóléti intézmény a Földhitelintézetek Országos Szövetsége foglalkozik. Egyébként a bank üzletkörülné az üzletág csak egy részét öleli fel, mert az új bank az összes bankszerű üzlettel foglalkozni fog.

A *Hungaria-Bank* alakulásáról megbízható helyről még a következőket jelentik: Mindazon férfiak, akiknek nevei a hírlapi közleményekben a *Hungaria-Bankkal* összefüggésbe hozattak, távol állanak a bankalapítástól. A bank alapítói sorában gróf *Zichy Géza* Lipóton kívül felemlítendő gróf

Satara
közgazd
bank e
vezés s
már an
január
bank, r
észekö
esoport
intézet
frank
üzletek
vező f
rendelk
rom ig
gatóság

Kiv
keresked
gróf Ap
és 13-ár
óra közt
gében a
gál a be
16d5 Ke
gyar ke

Cs
Ugyszólv
zöbbé az
viszonyo
Magyar
már 14
jegyforg
status.

ma még
lassan-la
előre me
pénzüm
kimarad
löl. Ter
hasnoló
millió k

milliárd
sebb 17
mutat az
tételhez
1.635.993
tozások t

amit a v
mult kin
ból volt
letok zsi
hogy évz
arányban
az Osztr
a követk

Bankje
korona, é
rona, vál
rona, lon
korona, a
(+40.093
lom 155.

Az
naeum I
ma meg
Zsigmond
vakkal e
amely az
Cusztáv

következe
állásra L
tagját ho
egyhangu
igazgatósi
Részvény

müintézet
az Athen
részvény
tározta el
megállapí
sülésünk

Reg
Husz
nak é

Sztáray Sándor nagybirtokos, az üzleti világban közgazdasági tevékenységéről ismert főúr, ki a bank elnökévé fog megválasztani. A bank a tervezés stádiumán túl van a alapítók munkája már annyira előre haladt, hogy a megalakulás még január hó folyamán feltétlenül bekövetkezik. A bank, melynek alaptőkéje 5 millió korona, szerves összeköttetésben fog állni az előkészítő párisi pénz-csoport által egyidejűleg alakítandó francia pénz-intézettel, mely tetemes — körülbelül 12 millió frank — alaptőké felett fog rendelkezni a kifizető üzletek mérvéhez képest a szükséges tőkét igen kedvező feltételek mellett fogja a Hungária-Bank rendelkezésére bocsátani. A Hungária-Bankot három igazgatósági tag fogja a párisi intézet igazgatóságában képviselni.

Kivitel Belgiumba és a Kongo-területre. A kereskedelmi miniszter brüsszeli szaktudósítója, gróf Apponyi Antal miniszteri s. titkár e hó 12-én és 13-án, pénteken és szombaton délelőtt 11 és 12 óra közt a m. kir. kereskedelmi muzeum helyiségében az érdeklődőknek felvilágosításokkal szolgált a belga piacok, valamint a jelentékenyen fejlődő Kongo-terület üzleti viszonyairól és a magyar kereskedelemnek kínáló konjunkturákról.

Csökken az adóköteles bankjegyforgalom. Ugyazolván minden átmenet nélkül vált kedvezőbbé az új évben a pénzpiac helyzete. A pénzügyviszonyok javulására vall az is, hogy az Osztrák-Magyar Bank január 5-ikéről ma közzétett állása már 149 millió koronával kisebb adóköteles bankjegyforgalmat mutat ki, mint a december utolsó állása. Az adóköteles bankjegyforgalom azonban ma még 155 millió korona, mely azonban csak lassan-lassan fog lejjebb szállni, minthogy egyelőre még nem olyan nagymérvű a javulás a pénzpiacra, hogy az adóköteles bankjegyforgalom kimaradhatna a jegybank legközelebbi kimutatásából. Természetes, hogy a status többi tételei is hasonló javulást mutatnak. Így a váltótárca 98 millió koronával csökkent, de még mindig a milliárdon felül van. A lombard-állomány is kisebb 17 millió koronával. Lényegtelen elváltozást mutat az érczartalék, mely a megelőző kimutatás tételéhez képest 292.000 koronával emelkedett 1.635.993.000 koronára. Az azonnal esedékes tartozások tétele is nagyobb 40 millió koronával, amit a viszonyok könnyen érthetővé tesznek. A múlt kimutatásban ugyanis mérlegtechnikai okokból volt kicsiny a tétel; a bankok és a nagy vállalatok zsróbetéteikből jelentős összeget kivontak, hogy évről-évre a mérlegben a készpénz-készlet arányban álljon az intézet forgalmával. Egyébként az Osztrák-Magyar Bank állása 1912. január 5-én a következő volt:

Bankjegyforgalom 2.391.917.000 (—1.490.044.000) korona, érczkészlet 1.635.993.000 (+297.000) korona, váltótárca 1.043.809.000 (—98.025.000) korona, lombardállomány 169.525.000 (—17.235.000) korona, azonnal esedékes tartozások 285.691.000 (+40.093.000) korona, adóköteles bankjegyforgalom 155.924.000 (—149.335.000) korona.

Az Athenaeum alaptőkeemlése. Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság ma megtartott rendkívül közgyűlésén Singer Zsigmond igazgatósági tag elnököl, aki meleg szavakkal emlékezett meg arról a nagy veszteségről, amely az intézetet érdemes elnökének, Emich Csztáv udvari tanácsosnak a múlt év nyarán bekövetkezett halálával érte. A megüresedett elnöki állásra Lányi Leó udvari tanácsost, a főrendiház tagját hozta javaslatba. A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta. A közgyűlés elfogadva az igazgatóság előterjesztéseit a Grafikai Intézet Részvénytársaság, ezelőtt Czettel és Deutsch-féle müintézet 2000 részvényének megvétele tárgyában, az Athenaeum részvénytőkéjének négyezer darab új részvény kibocsátása által leendő felemelését határozta el. Ennek keresztülvitelével és feltételeinek megállapításával az igazgatóságot bízta meg. Értesülésünk szerint a kibocsátandó 4000 darab új

részvényből a jelenlegi részvényesek minden tíz régi részvény után egy új részvényre nyernék elővételi jogot 320 korona árfolyam mellett, az e hó 1-től járó 5 százalékos kamattal megtérítésével. Az új részvények az ez év jövedelmében részvesznek. Az elővételi jog e hó 25-ig gyakorlandó 130 korona lefizetése és a régi részvények felmutatása mellett. A második és harmodik 100—100 koronás részlet a jövő hó 8-ig, illetve 24-ig fizetendő be a folyó kamatokkal együtt. A társaság bankárja a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank lesz a megállapodásnak megfelelően a bank egyik igazgatóját: Fehér Miksát a társulat igazgatóságába és Erdel Dezső főügyelőt a felügyelő-bizottságba választotta. Végül helybenhagyta a közgyűlés az igazgatóság által javasolt módosítását néhány alapszabályi pontnak. A közgyűlést követő igazgatósági ülés Singer Zsigmond főszerkesztőt választotta meg elnökül.

A villamos-tröszt tökélemése. A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára a Magyar Általános Hitelbank helyiségeiben ma megtartott rendkívül közgyűlésén az igazgatóság javaslatára kimondotta, hogy alaptőkéjét 13.500 darab 200 K névértékű részvénynek kibocsátásával 9,3 millió koronáról 12 millió koronára emeli fel. A közgyűlés határozata folytán az új kibocsátású részvények közül 6500 darabra a régi részvényeseknek az elővételi jogot olyképp ajánlják fel, hogy 25 régi részvény birtoka három új részvénynek darabonként 242,5 koronáért való átvételére jogosít. A maradék 7000 új részvénynek azonos feltételek mellett 13kezeres kezok által való átvétele biztosított. Az elővételi jog és a befizetések e hó 9-től 20-áig a Magyar Általános Hitelbanknál gyakorolható, illetve teljesítendő, amely intézet a tökélemelés sikerét garantálta. A rendkívül közgyűlés Camus Ernőt, Jr. Cavallar Ágostot, Schulek Gézát és Wolfes Richárdot beavasztotta az igazgatóságba.

Az osztrák foszforos gyufagyárak kártalanítása. Mint ismeretes a fehérfoszforos gyufagyártást Ausztriában 1912. január 1-én beszüntették, míg Magyarországon a tilalom egy félévvel később, 1912. július 1-én lép életbe. Ez a disparitás igen súlyos versenyviszonyokat teremtett a magyar piacon is, mert azok az osztrák gyárak, amelyek foszforos gyufát gyártottak, ahogy csak lehetett, fokozták termelésüket s óriási raktárakat halmoztak fel. Miután pedig áruikat Ausztriában nem értékesíthetik a tilalom miatt, mindegyik Magyarországra dobja a nagy készleteket és ezzel a magyar foszforos gyufagyárak helyzetét még válságosabbá teszi. Az érdekelt ipari körök ezért a foszfortilalom életbeléptetési határidejének kitolását s egyidejűleg a létalapjukban megtámadott gyárak kártalanítását kérték, ami leghelyesebben a gyufamonopolium életbeléptetésével történhetné. Ez irányban a két kormány végzett is előtanulmányokat, azonban, a monopolum behozatala egyre késik. Az osztrák gyárak pedig eközben a legválságosabb helyzetbe kerültek. A kormány igert ugyan valami segítséget azoknak a jobbára kisebb gyáraknak, amelyek a foszforos és kénes gyufát gyártották, de hát ez a szubvenzió felette sovány kárpótlás volna. Már most ezek a gyáraknak a kárpótlására az a terv van megvalósulóban, hogy négy bank, még pedig az osztrák hitelintézet, az alsóausztriai Eskomptegesellschaft, a Zsivnostenska Banka és a gécországi iparbank tudatták a kormányt, hogy hajlandók azt a 35 gyufagyárat, amely ilyen foszforos gyufát gyártott, egy e célra alakuló részvénytársaságba egyesíteni. A kormány ezt a tervet el is fogadta és már a legközelebbi napokban megalakul ez az új részvénytársaság, mely a foszforos gyufagyárakat részvényekre váltja be. Ez a 35 gyufagyár beszünteti az üzemet, kötelezi magát arra, hogy nem tér át a svéd gyufagyártásra, ha azután behozzák a gyufamonopoliumot, akkor ezeket a részvényeket az állam beváltja. A gyufagyárak dolgában eddig tulajdonképpen csak a Laenderbank van érdekelve,

amely a Solo-társaságot alapította, mely Ausztria összes gyufatermelésének 40 százalékát egyesíti. Most azután négy másik bank is pályázik arra, hogy a gyufamonopoliumban része legyen. Amíg azonban a Laenderbank létező és működő gyufagyárakat egyesített, addig ez az újabb egyesülés, a négy banknak ez a szövetezése szünetelésre kényszerített gyárakat egyesít egy részvénytársaságban. A kormány ezt a sajátoság alapítást azért támogatja, mert így megszabadul attól, hogy a beszüntetett gyufagyárakat most kártalanítsa.

Előadás a Máv forgalmi zavarairól. A Máv forgalmi zavarai egyre szélesebb körök figyelmét irányítják az államvasutak bajainak orvoslására. Így a Magánmérnökök Országos Szövetsége tegnapi ülésén is ezekkel a kérdésekkel foglalkozott. A kérdéskör Rózsa Károly mérnök, aki az államvasutak reorganizációjáról írott munkájával a mérnökegyesület 3000 koronás pályadíját megnyerte, tartott előadást. Az előadásnak a lényege abban foglalható össze, hogy a kérdés megoldására gy-egy évi lejárati pályázatot kell kiírni, hogy alkalmak legyen ahhoz hozzászólni nemcsak a Máv. hivatalos köröknek, hanem azoknak a gazdasági tényezőknek is, akik a hivatalon kívül állnak. Efelőtt a kérdés felett élénk vita indult meg az értekezleten és ez a vita azt bizonyítja, hogy az ily irányú pályázatnak a kiírása feltétlenül eredményes lenne, mert már a vita során is számos olyan eszme merült föl, amelyek alkalmasak a Máv. bajainak szanálására. Elsősorban is kifejezésre jutott az a kívánság, hogy sürgősen kellene a budapesti pályaudvaroknak és a vidéki nagyobb forgalmi gőczpontoknak vágányhálózatát kifejezteni, mert a leglényegesebb oka a bajnak a pályaudvarok kis befogadóképessége és a vaggontorlódás, amely a forgalom bizonyos nagyobbok fejlődése mellett a pályaudvarokon keletkezett. A vita folyamán a baj orvoslására az az éppen nem szerencsés idea is fölmerült, hogy a Máv-nak ügyeit kiterjedtesen gűknél és közgazdasági fontosságuknál fogva már nem helyes a kereskedelemügyi tárca részvétel-ügyként kezelni, hanem szükséges volna a vasutügyi miniszteriumnak a felállítását. A Máv. forgalmának lebonyolításán a helyi érdekű vasutak bevonása is hasznos szölgálatot tehetne az államvasutaknak. Ugyancsak felmerült az az idea is, hogy ma már az ország forgalma évről-évre olyan mértékben fejlődik, hogy lehetetlen a nagy tömegű forgalmaknak pontos időre való lebonyolításánál a vizitákat és azoknak kihasználását mellőzni, ennél fogva az államvasuti bajok eliminálására igen hatékony eszközként jelentkezik a vizitákak az összeforgalomba való bevonása, illetve azoknak a vasutakkal való szerves kapcsolatban kihasználása. A vita befejezése után az értekezlet elhatározta, hogy az ügyet egész terjedelmében a Magánmérnökök Országos Szövetségének választmányára él terjeszti és hogy a választmány a többi összes gazdasági egyesületeknek a bevonásával egy közös értekezletet óhajt majd tartani, amely megállapítja a kiírandó pályázatnak minden vonatkozó részletét és ennek megtörténte után oda fog latni, illetőleg aziránt fog előterjesztést tenni, hogy ezt a pályázatot minél előbb írják ki.

Elégetett argentinai hus. Bernből jelentik: A városi gyepmesteri telepen ma 68.000 kilogramm argentinai fagyasztott húst égettek el. A hus nagy része teljesen romlott volt, a többi pedig olyan élmélyítő büzt terjesztett, hogy élvezésre teljesen alkalmatlannak kellett deklarálni.

A Siemens-Halske-cég üzleti éve. Berlinből jelentik: A Siemens-Halske részvénytársaság mai közgyűlésén az évi jelentés beszámol róla, hogy úgy a Siemens-Halske, mint a Siemens-Schuckert-művek bőségesen el vannak látva megrendelésekkel és az új üzlet is kedvező eredménnyel bírt. Ha a vállalat mégis csak olyan magas osztalékot fizet, mint tavaly, az annak tulajdonítható, hogy súlyt helyez a mérleg szolidaritására. Az évi jelentés tüzetesen felsorolja az egyes üzemek hozadékát, csak a hatonai léghajók gyártásáról nem szól s ezt azzal okolja meg, hogy katonai érdekek követelik a részletek titokban tartását.

A mohácsi börgyárak beszüntetése. Mohácsos két régi börgyár szüntette be az üzemet ez év első napjaiban s ezzel eltűnik Mohácsról ez a régi iparág. Megölte a konkurrenzia. Az egyik megszüntetett üzemi börgyár Weiss Sándor hírneves gyáros volt, a másik pedig a Schmidt Mátyás

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomor-bajoknak
és székeszörülésben szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.

Élis üveg 40 fillér
Nagy üveg 60 fillér

Fiai börténye. Ez az utóbbi a hatvanas évek elején alapított.

Szeged adósságainak konvertálása. Egy berlini pénzesoport ajánlatot tett Szeged város hatóságának, hogy 30 millió korona kölcsönfelkonvertálja a város adósságait. A városi tanács információt fog beszerezni, hogy mennyiben vehető komolyan a berlini pénzesoport ajánlata.

Kitüntetett munkások. A kormány a Kereskedelmi és Iparkamara ajánlatára évente harmincz munkást, aki hosszú esztendőknél át hűségrel egy helyen működött, tüntet ki elismerő oklevéllel és 100—100 korona jutalommal. Vasárnap folyt le a kereskedelmi és iparkamara disztermében az ezen kitüntetett munkások megjutalmazása, a megjutalmazottak, főnökeik s munkatársaik jelenlétében. Az ünnepet Thék Endre ulvari tanácsos, a kamara alelnöke nyitotta meg szép beszéddel. A beszéd után sorra előléptek azok a munkások, akiket kitüntettek. A munkaadók közül többen külön jutalombarészesítettek a kormány által kitüntetett munkásokat. A kitüntetett munkások a következők:

Heufeld Mór timársegéd (56 év óta dolgozik egy helyen), Balázs Sándor timársegéd (51 év), Dancóczy János (40 év), Taufenecker György (47 év), Dobrovitz Ferencz (45 év), Neubauer Ferencz (43 év), Sehandl Emil (42 év), Spellenberg Antal (42 év), Auffner János (41 év), Szijgyártó András (41 év), Liebert Ferencz (41 év), Sutovszky György (41 év), Sadlis Boros Mária (41 év), Szeidl Vilma varrónő (49 éves), Baer György (39 év), özvegy Kovács Györgyné (39 év), Rozsnyay Sándor vegytisztító (38 év), Lanczinger János fésűs (38 év), Bendé Béla mészoló (37 év), Urschler György (37 év), Rozsiday Ignác (36 év), Katzer Vendel (33 év), Gerstner Károly famunkás (33 év), Stöckl Mihály betűszedő (33 év), Schrödling Márton (32 év), Holitscher Lipót (31 év), Funik Pál (31 év), Grekátcs János (31 év) és Babits János (31 év), Sommersitz Lajos (41 év óta).

A kitüntetett munkások közül Debrovitz Ferencz, míg a munkaadók nevében Kunt József kereskedelmi tanácsos mondott köszönetet a kitüntetésért.

A földmivélsügyi kormány bevásárlása. Satoraljaujhelyről írják: Rócz Sándor országos borászati főfelügyelőt a napokban Tckajhegyalijára érkezett és a földmivélsügyi kormány megbízásából a budafoki állami pince részére mintegy negyedmillió koronáért tokaji bort vásárolt össze. A nagyarányú vásárlás a begraljai borpiacon a bor árát jelentősen felszoktatta.

Egyéves ménesikők vásárlása. A földmivélsügyi miniszter most kiadott rendeletében felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős csontú, szabályos testalkatú, saját nevelésű egyéves ménesikő van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli számdékukat a helynek és utolsó postának, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, nagyságának, színének és árának pontos megjelölésével a magyar királyi földmivélsügyi minisztériumhoz benyújtandó egy koronás bélyeggel ellátott ajánlattal jelentsék be.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Royal szálloda

SZEGED

80 SZOBA.
KÖZPONTI FÜTÉS.
MÉRSÉKELT ÁRAK.

Tulajdonos:
DÁVID SÁNDOR
vasuti vendéglős.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, január 8.

Meglehetősen izgalmas üzemmenet volt ma a helybeli gabonabörzön. A spekuláció nagyobb tételekben vásárolta az októberi határidőre szóló búzát, mert nyugtalanították azok a különböző hírek, amelyek ma a vidékről érkeztek. Az éjjel ugyanis az országnak ugyszólván minden részében fagy volt, ami azért keltett aggodalmat, mert seholsem védi hótakaró a vetést és mert az utóbbi napokban általában enyhe, csapadékos volt az időjárás. A vásárló kedv különösen mindjárt a megnyitás után volt rendkívül élénk, de ezért a déli órákban is nagyon csökkent a spekuláció hossza. A budapesti malmok ma nagyobb árfizetéssel is csak jelentéktelen mennyiségű árut tudtak vásárolni. Nyugtalanította azonban a spekulációt az is, hogy a külföldről, nevezetesen Argentínából, szintén inkább kedvezőlen, mint megnyugtató jelentés érkezett az aratásról. A tengeri szintén szilárd irányu volt, mert a román árukinálat gyér, azokivül az argentinai áruketelés is drágább.

*

A mai üzlet egyébként így folyt le:

A készáru piacon ma kedvetlen volt a hangulat. Elegendő kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, semmi vételkedvet sem mutattak és különösen bajóáru, ami pedig élénken volt kinalva, semmiképpen sem akartak vásárolni. A forgalom igen nehézkesen indult és korlátolt is maradt, mindössze alig 2000 q buza kelt el tartott és 5 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 12.07 és fél korona volt 81 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.85 korona 81 kilós pestvidéki búzáért. Egyéb gabonareműek közül a rozs öt fillérrel drágább, a zab és a tengeri tartott jó vételkedvet kezdett mutatkozni, minek folytán pár fillérel tovább emelkedtek a jegyzések, általában észre lehetett azonban venni, hogy különösen a vidéki ügyfelek nagyon kevés megbízást adtak és hogy a forgalom tulajdonképpen a helyi spekuláció egymás közötti ügyleteire szorítkozik. Az áprilisi buza ma három fillérrel a pénteki zárlaton felül, 11.70 koronán indult, 11.72 és 11.69 között ingadozott, végre 11.74 koronára javult és zárlatkor 11.72 koronán maradt. Az októberi buza 10.86 koronás kezdő árfolyama 10.91-ig emelkedett, aztán 10.89-re gyöngült és zárlatkor így is maradt. Az áprilisi rozs 10.24 koronán indult, előbb 10.21-ig gyöngült, aztán 10.25-ig javult és 10.23 koronán zárult. Az áprilisi zab 9.66 koronán indult, 9.69-ig javult, aztán 9.64-ig gyöngült és 9.65 koronán zárult. A májusi tengeri 8.48 koronáról 8.53-ig javult és zárlatkor viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 5 fillérrel, az októberi buza 7 fillérrel, az áprilisi rozs 3 fillérrel, az októberi rozs 2 fillérrel, az októberi zab 8 fillérrel, a májusi tengeri 5 fillérrel emelkedett, ellenben az áprilisi zab 2 fillérrel gyöngült.

Kötötték:

Buza, Tiszavidéki: 100 q 81 k 24.15—23.44 K, 100 q 80 kg 24.15—23.16 K, 100 q 80 kg 24.15—21.78 K, 300 q 80 kg 24.15—20.46 K, 200 q 80 kg 24.15—17.96 K, 250 q 79 kg 21.05—17.92 K, 250 q 79 kg 24.05—17.06 K, Fejérmegyei: 200 q 80 kg 23.90—19.30 K, Pestvidéki: 200 q 79 kg 23.70—16.88 K, Rozs: 300 q 19.90 K kp. p., Zab: 100 q 19.70 K kp., 100 q 19.30 K kp., 100 q 18.70 sárga.

Az árak 100 kilogrammonként koronáértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Kezdő volt:

	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Buza	75	—	79	23.25—23.60
Tiszavidéki	76	—	80	23.40—23.85
"	77	—	81	23.60—23.95
"	78	23.—23.40	82	23.65—24.05
Fejérmegyei	75	—	79	23.—23.40
"	76	—	80	23.25—23.60
"	77	—	81	23.35—23.70
"	78	22.85—23.15	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.10—23.50
"	76	—	80	23.20—23.65
"	77	—	81	23.45—23.75
"	78	22.90—23.25	82	—
Bánsági	75	—	79	23.25—23.60
"	76	—	80	23.40—23.75
"	77	—	81	—
"	78	23.—23.40	82	—
Bácskai	75	—	79	23.25—23.60
"	76	—	80	23.40—23.75
"	77	—	81	—
"	78	23.—23.40	82	—
Rozs	I. rendű uj	—	—	20.05—20.15
	középmínőségű uj	—	—	19.80—20.—
Árpa	takarmány I. rendű	—	—	19.—19.40
	II.	—	—	18.60—18.90
Zab	I. rendű	—	—	19.50—19.80
	II.	—	—	19.—19.30
Tengeri belföldi uj	—	—	—	16.70—16.80
"	ó	—	—	18.10—18.30
Köles	—	—	—	—

A határidőpiacon kötötték:

Délelőtti:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1912 áprilisra	23.40—44—38—48—44
Májusi buza	23.18—20—14—24—14
Rozs áprilisra	20.48—44—50
Zab áprilisra	19.32—38—28—34
Tengeri 1912 májusra	16.96—17.06
Tengeri júliusra	17.02—10

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.44—23.48
Buza májusra	23.16—23.20
Áprilisi rozs	20.46—20.48
Zab áprilisra	19.30—19.32
Tengeri 1912 májusra	17.02—17.04
Tengeri júliusra	17.06—17.08

Budapesti gabonaforgalom.

1912. január 5-től 1912. január 7-ig.

Erkezett Elszállítottak

méter mázsa

Buza	2:611	100
Rozs	23:6	—
Árpa	10444	—
Zab	2046	100
Tengeri	1375	150
Liszt	315	11461
Korpa	—	4063

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde iránya határozottan gyöngült, mert a külföldi jelentés nem buzdított és néhány bizományos állítólag kedvezőtlen belpolitikai hírek nyomán a vezető értékekből nagy eladást tett. A nemzetközi értékek ára lemorzsolódott, a helyi piacon is csak árengedménnyel lehetett eladni, a rimamurányi részvény kivételével, amelyet ma is a bécsi piac megőrzéséből vásároltak. A készáru piacon azonban ma is szilárd és élénk volt. Számos bankértéket, néhány közzénrészvényt, több iparértéket a multkorinál drágább áron vásároltak. A zárlat gyöngye volt. A déli tőzsde gyöngye berlini jelentések nyomán gyöngye volt. A nemzetközi piacon az értékek 2—3 koronával hanyatlottak. A zárlat gyöngye volt. A helyi piacon csak tetemes árengedménnyel lehetett eladni. A készáru piacon a közzénrészvények keresettiek voltak. A járadékpipez változatlan. A valuta és érezvény gyöngye. A zárlat lanyha volt.

Az előtőzsde kötötték: Osztrák hitelrészvény 656.50—657. Magyar hitelrészvény 855.25—858.50. Osztrák-magyar államvasútrészvény 734—734.25. Jelzálogbankrészvény 497.50—498.50. Leszámítolá-bankrészvény 581—582. Rimamurányi részvény 696.50—697.75. Közveti vasútrészvény 819—822.50. Hazai bankrészvény 316.50—318.25. Magyar bankrészvény 716.50—720.50. Hazai sorozású 130.50—130.75. Ágár-bankrészvény 534—538.50. Párizsi részvény 430—431. Kereskedelmi bankrészvény 4390—4405. Általános közzénrészvény 417.50. Salgótarjáni közzénrészvény 390.50—392. Ártó-jános légszerészvény 1340—1345. Klotild-részvény 303.50—306. Gázvezeték részvény 925—930. Nasici részvény 725—730. Gummirészvény 592—593.

A déli tőzsdén kötötték: Osztrák hitelrészvény 655—655.50. Magyar hitelrészvény 857—855. Osztrák-magyar államvasút-részvény 731—732. Jelzálogbankrészvény 497—497.50. Leszámítolá-bankrészvény 581. Rimamurányi részvény 694.50—697.75. Közveti vasút-részvény 818—818.50. Hazai bankrészvény 316—317. Magyar bankrészvény 713.50—718. Salgótarjáni részvény 690—691. Általános közzénrészvény 408—

901. Gazd-féle részvény 4320-4300. Arany-bankrészvény 636-634. Kereskedelmi bank 4399-4400.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, január 8. (Saját tudósítónktól.) Erőteljesebb kezdeményezés híján a tözsde majdnem egészen üzletlennel volt, az irányzat nyugodt és az árak alig változtak.

Jegyzetelt búza: Tiszavidéki 12.35-12.75, bánáti és bácskai 12.10-12.40, mosoni és győri 11.70-12.05, felsőmagyarországi és deliasuti 11.75-12.15, deliasuti 11.80-12.10, alsómagyarországi 11.40-11.75.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.45-10.75, csepeli 10.40-10.60, pestmegyei 10.50-10.65, deliasuti 10.40-10.60, különféle magyarországi 10.45-10.65, ausztriai 10.40-10.56.

Árpa: Morvaországi 10.80-11.50, felsőmagyarországi 9.50-9.75.

Magyar tengeri 9-9.45, Cinquantin 10-10.40.

Magyar zab: válogatott 10.40-10.70, közepes 10-10.30 K.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, január 8. Az előtözsde szilárd irányzattal nyílt meg, de a forgalom nyugodt volt, csak alapsi r. élénkült és 5 koronával emelkedett, viszont államvasúti értékek gyöngültek. Kulisszértékek közül vasbányarészvények iránt érdeklődés jelentkezett.

A délitözsde nyugodt, tartott. A forgalom későbbi során államvasúti értékekben realizációk mutatkoztak.

10 óra 45 perckor: Osztrák hitel 657.25, Magyar hitel 858.50, Laenderbank 554, Unionbank 633.50, Államvasút 733, Deliasuti 112.50, Alpesi 892.50, Rimamurányi 698, Skoda 729, Török sorsjegy 251.50, Prágai vasút 2715, Dohányrészvény 326.50.

1 óra 30 perckor: Osztrák hitel 656.75, Magyar hitel 858.50, Anglobank 327.50, Bankverein 547.75, Osztrák földhitelintézet 1324, Laenderbank 554, Deliasuti 113, Alpesi 892.25, Prágai vasút 2717, Rimamurányi 698.50, Török sorsjegy 252, Skoda 733, 3 százalékos deliasuti elsőbbség 266.

Bécs, január 8. (Magyar értékek zárata), 4 százalékos arany-járadék 110.55 Tiszal és szegedi kölesön

sorsjegy --, Magyar hitelbank részvény 855.50 Magyar leszámítoló és váltó részvény 581.--, Rima murányi 694.50, Magyar ezkoripar --, Adria hajzási részvénytársaság --, Magyar koronajáradék 90.55, 4 százalékos magyar földterhm. kötvény --, Magy. nyereim-köles sorsjegy 422.50, Kassa-Oderbergi Vasutérsv. --, Magyar jelzálogbank --, Magy. kereskedelmi bank --.

Bécs, január 8. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 91.15, 4 százalékos osztrák arany járadék 111.40. 1860-as sorsjegy 160.50, Osztrák hitel sorsjegy --, Angol osztrák bankrészvény 327.75, Bécsi Bankverein 548.50 Osztrák-magyar bank 20 2.--, Déli vasút 112.--, Dunagőzhajzási r.-t. 1125.--, Dohány részv. 326.--, Cs. k. arany (váltó) 11.37, Német bankv. 117.60, Osztr. Lloyd 169.--, 4.2 száz. ezüst jár. 91.10 94.55 Osztr. koronajáradék 91.20, 1864-es sorsj. 606.-- Osztrák hitelintézeti részvény 655.50, Union-Band 632.25 Osztrák Landerbank 553.75, Osztrák-magyar államvasút 731.--, Elbavölgyi vasút --, Alpesi részvény 890.--, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.70, Lipótközhő 639.-- Török sorsjegy 249.75.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 8. (Értéktözsde.) A tözsde az új héten gyöngye irányzatban indult, mert a béke-hírek ellenében kiadott török ezüfolat és egy itteni nagy banknak óvatosságra intő heti jelentése a spekulációt realizációkra indította. Bányaeértékek kivül, amelyekre a bányavállalatok külön-köze szövetéseinek megújítása elé háruló nehézségek is kedvezőtlenül befolyásoltak. Török sorsjegyek és a Deutsche Bank részvényei is erősen emelkedtek, míg főleg a villamossági értékek meglehetősen ellentálló képeseknek bizonyultak. Szilárdak és drágábbak voltak ellenben a villamos világítási és erőművállalat részvényei, Berliner Handelsantelle, amerikai vasutak, valamint a Santuz és Meridional-vasut részvényei. Renyhe jüzet után a záróforgalomban a magasabb párisi jegyzésekre kissé szilárdabb irányzat tört magának utat, miközben Hanza részvények után élénkebb érdeklődés nyilvánult meg. A készáruipiac ipari értékei egyenletlenek voltak. Napi pénz 3 és fél százalék és alább, magánkamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, január 8. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék --, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.10, osztr.

hitelrészvény 206.50 Déli vasut 19.50 orosz bankjegyek 216.40, 4 százalékos új orosz kölesön 91.30, Discontó Commandit 193. 0, Dinamittruszt 199.75, Harpeni 200.25 Unifikált török járadék 91.--, 4.2 százalékos ezüst jár 91.--, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.50, Magya koronajáradék 90.60, Osztrák-magyar államvasút --, Bécsi váltóár 849.75, Olasz járadék --, Alt. villamosági Edison 196.10, Gelsenkirchoni 296.25, Lauraközhő 183.50.

Frankfurt, január 8. Zárlat. 4.2% papír-járadék --, 4 száz-os osztr. ar-jár. 97.40 Magy. ar-jár. 92.70 Osztr. hitelint. részv. 206.37 Osztrák-magyar államvasut 155.-- Északnyugati vasut --, Busileh radi vasut --, Londoni váltóár 204.40, Bécsi Bank verein 137.25, Villamos részvény --, 3 százalékos magyar aranykölesön 75.10, 4.2 százalékos ezüstjáradék 91.45, Osztrák koronajáradék 91.10, Magyar koronajáradék 90.40 Osztrák-magyar bank 143.29 Déli vasut részvény 19.62 Elbavölgyi vasut --, Bécsi váltóár 849.50, Párisi váltóár 811.50, Union bankrészv. --.

Hamburg, január 8. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 91.10, 1860. sorsjegy 180.--, Déli vasut 19.40 4 százalékos aranyjáradék 97.75, Osztrák hitelrészvény 206.65 Osztrák-magyar államvasut --, Olasz járadék 100.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.50

London, január 8. Angol consol 77.25.

Paris, január 8. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 94.70, Osztr. aranyjáradék 98.60 Magyar arany járadék 94.65, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 516.75 3 százalékos Olasz járadék 100.--, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 277.--, 5 százalékos marokkói járadék 525.-- 4 százalékos 1890. román köles 95.50 4 százalékos amort. románjár. 1905. 92.65, 5 százalékos orosz járadék 105.35 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.35 4 százalékos spanyol jár. 94.50 4 százalékos unifikált török jár. 91.60 Török sorsjegy 210.25 Török dohányrészvény 350.-- Osztrák földhitelintézet 1397. OsztrákLanderbank603.-- Magyarjelzálogbank --, Banque de Paris 17.98, Banque Ottomane 690.--, Osztrák-magyar államvasut --, Déli vasut 118.--, Meridionalvasut 615.--, Hartman gépgyár 71 --, Rio Tinto 18.50, Sucerie d'Egypte 74.--, Tula 698.--, Uríkányi köszén180.--, Chartered 36.25, De Beers 512.50 East Rand 85.--, Jagersfontein 195.-- Trans. Land Comp. 43.50, Váltó Amsterdamva (rövid) 208.93, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövi) 104.75, Váltó Belgiumra (rövid) 171.32 Olasz arany-váltó rövid 578.-- Váltó Svájcra (rövid) 51.16 Csekk Londonra 2:230, Magánkamatláb 3 3/8.

„Jó étvágya lesz Ha DIANA-SÓT veszel.”

Table with multiple columns: Budapesti értéktözsde, Allamodossag, Bankok, Takarékpénztarak, Biztosító társaságok, Közlökodési vállalatok, Sorsjegyek. Includes various financial data and exchange rates.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyár.

Table with columns: Milyen időre, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállításra, Irányzat: Igen szilárd, Bécsi nyersszeszjegyár, Prágai, Lembergi.

Buzakorpa.

Table with columns: Finom korpa azonnali szállításra, Durva korpa azonnali szállításra. Rows include 1912. január.

Zsiradékok.

Table with columns: Dísznözsir budapesti, Szalonna, Városi 4 drbos. Rows include prices for different types of tallow.

Kőbányai sertés piac.

Arjegyzés. Január 8. Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (pársonkint 320 kgron felül) 144 fillérig, közép (pársonkint 251-320 kgr.) 140-150 fillérig.

Budapesti juhvásár.

Január 8. Felhajtott 180 drb juh. Arjegyzés: Elsőrendű ürd 60-64 fillérig, kivételesen 68 fillér. Középmínőségű ürd 49-50 fillérig.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székessővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) Január 8. Előző napi eladatlant maradvány 753 drb sertés.

Arjegyzés. Zsirterítés. Öreg I. rendű 350 klg. felül eletsúlylevonással 134-143 fillér. Öreg II. rendű 280-350 klg. eletsúlylevonással 136-138 fillér.

146-154 fillér. Hussertés nehéz 300 klg. felül eletsúlylevonással 126-142 fillér. Hussertés könnyű 140-300 klg.ig eletsúlylevonással 132-148 fillér.

Bécsi vágómarhavásár.

Jan. 8. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott 1535 drb magyar, 940 drb galicziai, 816 drb németországi. Jegyzések kilogrammonként elősúlyban: Magyar hizókkör I-60 minőségű 92-98 fillér.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: Inn, Onn, Fize, M.-Szilget, Tekeháza, V.-Namény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Becse, Tittel, Óndóva, Győr, Bodrog, Ladomóna, Sajó, Zsolozsa, Hernád, H.-Németi, Berettyó, Margitta, B.-Ujfalu, Csucs, N.-Vár, Belényes, Tenke, Gurabonca, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Makó, Sopron, Lugos, K.-Kostyél, Kiszető, Temesvár, Bocskeres. Rows include water level measurements for various locations.

„EGYETÉRTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése

Hazánkban tegnap változóköny és enyhe volt az idő. Az éjszaka folyamán azonban viharos szelekkel életkeztek, melyeknek nyomán erős hűsülé-

Prognózis a következő huszonegy órára:

Hűdeg, tulnyomóan száraz és csendesebb idő várható. (Sürgöny-prog.: Hideg, elvéve csapadék.)

Table with columns: Állomás, Légsúly, A hőmérséklet, Csapadék, Hőmérséklet. Rows include various weather stations like A-Szatina, Ungvár, Kécskény, etc.

A NAGY NAP.

REGÉNY EGY KÖTETBEN.

Írta: JEAN DE CARRE.

— Eh, nem a királynéről van most szó, Benillo mester! — kiáltott fel Lagnardia. — A királyné megcsalta a férjét, őt pedig megcsalja a kedvese; ez csak igazság. Ha Godoi meg is veri, mint ahogy állítják, ha sértegeti, ha megunva öleléseit, elvonja magát azok elől és hogy szabad lehessen, szeretőket vet a karjai közé, holmi kámzsás és csuhás embereket, ha kényszerítette, hogy egy királyi hercegnővel való házasság kitüntető szerencséséjét eszközölje ki számára a királytól, ez az asszony csak azt kapja, amit megérdemel. Azon a magaslaton, melyre születése helyezte, jó példát kellett volna mutatnia, ő csak rosszat adott. Minden jó spanyol csak megvetést érezhet ezzel a párnai hercegnővel szemben, aki meggyalázta a trónt kicsapongásaival.

Benillo José lehorgaszott fejével hallgatta ezt a heves kitérőt, melyet a marquisnak adott válaszával idézett elő. Mikor véget ért, nagyon alázatosan mondá: — Ezt akartam én is mondani, tábornok. Ön jobban fejezte ki a gondolataimat; mert mi egyet értünk, míg együtt vagyunk. — Ezt nem ismételheli elég Don Benillo — szölt ekkor közbe Rafael — mert sohasem volt Godoi Manuel ehenségeinek nagyobb egyetértésre szüksége, mint most. — Mi történik tehát most? — kérdezte Osorio grófné.

— Önök tudják — folytatta Rafael — hogy pár hónappal ezelőtt a király megbetegedett. Napjait is féltették és az én uram az aszturiai herceg nagy részét visszatérni látta magához azokra a hiveinek, akik gyávasságból vagy hogy Godoi kegyét megnyerjék, hitlenek lettek ügyéhez, Godoi meg-

értette, hogy ha VI. Károly meghalt és a korona VII. Ferdinánd fején fog ragyogni, akkor öneki vége van, Ferdinánd gyülöli. Még mindig siratja grönnyörű hitvesét, az igazán szép Wapolyi Teréziát, akit a múlt évben vesztett el és meg van győződve róla, hogy Godoi mérgezte meg.

— A gazember nagyon is képes erre — mormogta Benillo.

— Ha tehát Ferdinand ül a trónra — beszélte tovább Rafael — Godoi elveszett. Ő tudja ezt és úgy vélte elhárítani a veszélyt, ha a hercegnek új hitvest ad, akinek segítségével megerősítheti hatalmát, mely megrendült. Azt remélte, hogy ép úgy uralkodhatik majd a fiun, mint ahogy uralkodott az apán. A feleség, akit aszturiai hercegnének szánt, a saját nevének nővére volt, Donna Bourbon Maria. — De a mi hercegünk fellázadt a gondolatra, hogy ellenségének legyen a sógora. Kijelentette, hogy egyelőre még nem nősül meg. Megverette ezen az oldalon, Godoi más fegyvereket kovácsolt. A királyné bűnös egyetértésével azon mesterkedik, hogy megváltoztassa a trónöröklés rendjét. A körülhálózott király azon a ponton van, hogy idősebb fiát megfosztja törvényes jogaitól a fiatalabbik javára.

— És mi hagyjuk, hogy ez a gyalázatoság megtörténhessen? — kiáltott fel Lagnardia és felpattant helyéről, mintha csak korbácsütés érte volna.

— Csillapodjék, tábornok — figyelmeztette félénken a prior.

— Hogy megakadályozzuk, azért vagyunk itt — tette a barát szavaihoz Benillo José.

Rafaelt közönyösen hagyták a közbeszólások.

— Minthogy az új örökös még kiskorú — folytatta — Godoi a trón megüresedése esetén a királyság régenze volna. Hogy ehhez a minősítvénye is meglegyen, megtette magát főtenegernagynak.

— Olyan rang, amelyet hazánkban csak

aszturiai Don Juan és Don Fülöp, III. Károly testvére viseltek — jegyezte meg a méltatlankodás hangján Lagnardia.

— Egyidejűleg — mondá tovább Rafael — megkapta a fenség címet és a testőrség főkapitánya lett, ami teljes rendelkezési jogot ad neki a palotában. — Végre felozlatta a király testőrségét, hogy új alapokon szervezze, elűzte közülök azokat a tiszteteket, akiknek iránta érzett ragaszkodásáról nem volt bizonyos és azokat az emigránsokat, akik még a testőrség tagjai voltak, az ön honfitársait, marquis. Ha engem megtartottak, ezt csak Don Morera Juano pártfogásának köszönhetem, az udvar orvosának, az ön barátjának, anyám. Nem ismeri valódi érzelmeimet. Mint a királynének és Godoinak bizalmas hive, közbenjárt érdekeimben. Magához hasonlónak képzel és talán azt reméltette velük, hogy viszonzásul a kegynek el fogom árulni a herceget, akit szolgálók.

Lagnardia már csak alig fékezte magát: nyugtalanul izgett-mozgott.

— Nem elég ismernünk a gazok terveit, — mondá — meg is kell azokat hiusitanunk.

— Hogy a sikert biztosítsa Godoi a császárra számít, Követet küldött hozzá Isquierdo Eugeniét. Napoleon Portugália ellen készülő hadjáratot viselni. El akarja foglalni ezt az országot s apróbb államokra akarja osztani. Godoi azok egyiken is szeretne uralkodni, mialatt Spanyolországban, mint régen uralkodnék. Hogy a császárt kedvezően hangolja terveinek, megígérte, hogy szabaddá átbocsátja a francia seregeket Spanyolországon; sőt a bankárjaul is szegődött Napoleonnak, huszonöt millió frankot kölcsönzött neki, melyet Madrid erődítési alapjába vett el. Egy szóval halad a ezáltal felé és ha mint reméli, sikerül újabb parthíveket szereznie Kasztília és India tanácsában.

Szerencsére Lagnardia nem hallotta meg ezeket a hízelgéseket.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1912. január 9-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nem lehessen tudni.

Szindarab 4 felvonásban, írta: Bernard Shaw, fordította Hevesi Sándor.

Személyek:

Claudonné	Caillag
Gloria	Lenkey
Dolly	Várady
Philipp	Mészáros
Crampton	Gál
M. Couas	Bartos
Bohun	Rainai
A pinóer	Pelhes

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferencz és Hrdy Miksa. Zenéjét szerelte: Jacobi Victor.

Személyek:

Harrison	Boros
Harrisonné	Erdői B.
Lucy, leánya	Petrás S.
Hollenberg gróf	László
Fritz, fia	Király
Mária Tom	Kovács
Korcsmáros	Kraszna
Hajóskapitány	Bessl, szobaleány
Bessl, szobaleány	Pedák S.
Sam, pinóer	Csiszér

Kezdeté 1/2 8 óraker.

ROYAL-ORFEUM.

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma este 3 óraker

legelsőrangú színházi és variété-előadás.

Moris Cronin Comp. képrázatos erómutatványok. Holden's Marionettes világghírű bábszínház. The Empire Comedy 4 a legmulatságosabb angol vokalisták. Rafaelette utólrhetetlen akrobata kutyái.

Christie Duo. Freser Frères. Les Décharneux. K. Solti Hermin új Weiner kuplékkal. Édes titok új bohózat. Virágh Jenő mint tripoliszi haditudósító. A ferencvárosi angyal. Heltai Jenő operette. Mac's & Merry Marvels a kedvelt angol tánc-csoport és a többi januári attrakció.

A télközben Royal-Cabaret. Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kuko Vincez és zenekara. Bal-mabilis. Keringő versenyt. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Csütörtökön, január 11-én délután 3/4 óraker mérsékelt hely-árral nagy családi előadás a teljes műsorral.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Manon.

Dalmi 4 felvonásban, 5 képből. Zenéjét szerelte: Massenet. Szövegét írta: Meilhac és Gille. Fordította: Várady Sándor.

Személyek:

Manon Lescaut	Szamosi E.
Lescaut, bátyja	Mihályi
Des Grieux lovag	Anthes
Ponselle	Payer M.
Javotte	Ambrosné
Rosette	Várady M.
Guillot de Morfontaine	Várady D.
De Brégný	Dalnoki
Szállodás	Ney B.
Manon szolgálója	Székelyné
Kapus	Kodolányi
Altiszt	Zolnay
Orktona	Herczeg

Kezdeté 7 óraker.

Fővárosi Városliget Színház

Lengyel menyecske.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Csász és Okomkovszky. Zenéjét szerelte: Jean Gilbert. Magyar színe alkalmazta: Faragó Jenő.

Személyek:

Madarász	Szűregyh
Gabriella	Veszpreminé
Ily	Szöllősy R.
Hekuba Vámos	Pekete
Marga	Küry Klára
Solnassky Kázmér	Szabolcs
Moruska	Radó N.
Toruska	Körményi L.
Annuska	Otvos J.
Petruska	Mányoki L.
Fodor János	Szalay
Minka	Haltay O.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdivat-esebb mozgóképprojektorja. Bejárati: József-körút 31. sz. Telefon 120-48

Szenzációs újdonság!

KINEMA-SKETCH

személyes játék mozgóképekkel kombinálva, az

„OMNIA“

színpadon előadja:

NICK WINTER

a világhírű párisi detektív-művészt és társulata

Verb bankár szökeése

színi 3 felvonásos vígjátékban. Számosított helyek jegyek előre váltathatók az „Omnia” pártzáránál d. e. 10-12. Előadások: 4-6 óra, 8-10 óra, 8-10 óra és 10-12 óra tartatnak. A jegyek csak az előadásra érvényesek, amelyre váltatták!

Fővárosi Orfeum

VI. Nagymező-utca 17. sz.

Waldmann Iratogazg.

„A HÁBORU“

Idomított medvék THE 4 READINGS „Az eltörött tükör“ és még 14 attrakció.

Az előadás kezdete 8 óraker. Legközelebbi délutáni előadás vasárnap, január 14-én, délután fél 4 óraker.

GILETTE

Legkényelmesebb amerikai biztonsági borotválógép.

Mindenki azonnal jól tud borotválkozni vele. Nem kell lehuzni, nem kell fenni. Mindig készen van. 12 késsel. Minden késnek két éle van.

Legfinomabban ezüstözött készülék börtökben kor. 24-

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, IV., Kristóf-tér.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. 110-22 : TELEFON : 110-22

Minden este 8 óraker

a Januári paradés műsor.

Moriss Cronin Comp. képrázatos mutatványok. Holden's Marionettes világghírű bábszínház.

The Empire Comedy 4 a legmulatságosabb angol vokalisták. Rafaelette utólrhetetlen akrobata kutyái.

Christie Duo Freser Frères Les Décharneux

K. Solti Hermin új Weiner kuplékkal. Édes titok, új bohózat. Virágh Jenő mint tripoliszi haditudósító. A ferencvárosi angyal, Heltai Jenő, Molnár Ferencz és Szirmai Albert operette.

Mac's & Merry Marvels a kedvelt angol tánc-csoport és a többi januári attrakció.

A télközben Royal-Cabaret. Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kuko Vincez és zenekara. Bal-mabilis. Keringő versenyt. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Csütörtökön, január 11-én délután 3/4 óraker mérsékelt hely-árral nagy családi előadás a teljes műsorral.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 83. sz.

Telefon 54-23.

Kezdeté pont 1/9 óraker!

11 óraker!

A GORDIUSI CSOMÓ

8 óraker!

9 óraker!

PAPA ESTÁRSÁI.

Bohózatok írták: Glinget és Tausseg. Ford. és átá. STEINHARDT

10 óraker!

10 óraker!

STEINHARDT új kuplékkal.

Vasar- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél 4 óraker. — Ejjelután a remek télközben Sárközi Pista zenekara, cabaret és tánc. Belépti-díj nélkül. — Jegyek: d. e. 10-12 és d. n. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-főle nagy tőzsdében és a Hungaria fürdő pénztáránál kaphatók

LEG-UJABB!

ÚJ KÖNYV NAPOLEONRÓL!!

NAPOLEON

A HADVEZÉR, A CSÁSZÁR ÉS AZ EMBER

Írta GAÁL MÓZES

Minden idők legnagyobb hadvezére, Napoleon, új világlátásban kerül a Napoleon-kultusz és az emberi nagyságokért felkeszűdő nagy magyar elvácsoközöntség elé. A nagyközön-ség, valamint a szerdülő ifjuság lélek-emelő és gondkívüli tanulmány, amelyet gyönyörködtető olvasmányt lel Gaál Mózes eme legújabb művében.

8 remek képmelléklettel. Diszes angol köt. 6 N

Kiadta az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénny-Társulat és kapható minden könyvkereskedésben.

MINDENKI

aki iródkban, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztaságot, kényelmet és ezelszerűséget szem előtt tartja

AZ „A. B. C.“-NÉL

hygien. tisztított kölesöntőrűközőknek, portörölőknek, padlóruháknek bevezetését, nagyon olcsó kölcsönűj mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cseréve, olcsóval meg-

KEZDI.

„A. B. C.“ Egyesült Fehérnemű Kölesöntő Vállalat, Eötvös-utca 30. szám, Telefon 46-86. Külön osztály vendéglők részére.

Weinberger és Fodor

az összes sportozikkek áruháza.

Téli sportozikkekben, sportöltözékekben

specziálisták

IV., Haris-bazár 4.

Telefon: 113-59.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

DARANYI LEBUJABB MODELLEŰ

Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRASU

összeadógépei

nem szorulnak reklámra.

Dijmentes bemutatás az ország bármely helyén. Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA

Ezse Magyar Számoló- és Összeadógép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénnyársaság országhelyén. Budapest, VI., Váci-körút 37.

AZ Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Az ADRIA biztosító társulat főügynöksége.

Meghívó

a Balassagyarmati Takarékpénztár R.-T.

1912. évi január 21-én délelőtt 10 óraker Balassagyarmaton az intézet helyiségében tartandó

XLV (45)-ik évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYAK:

1. Az 1911. évi zárszámadás és mérleg jóváhagyása.
2. Az igazgatóság jelentése, az abban foglalt javaslatok elintézése.
3. A felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése.
4. A felmentvény megadása.
5. Az osztalék megállapítása és a kifizetés idejének meghatározása.
6. Részvény változások bejelentése.
7. Elnök, két alelnök, ig. elnök, 19-ig tag, 5. felügy. biz. tag választása.

Az igazgatóság,

1911. évi mérlegszámla.

Vagyron. Pénztárkészlet K 102470.73. Váltótárca K 438627.57. Jelzálogkölesonok K 307210.24. Folyósít. jelzálogelőleg K 118758.54. Folyósítási értékpapír fed. K 669663.62. Értékpapír-készlet K 2615195.10. Értékpapír hitelrekes kamat K 61960.17. Ingatlanok K 321828.74. Lettár K 5400. Átmeneti tételek egyenlege K 28322.26. Összesen K 11386227.81.

Teher. Részvénnytöke K 1800.000. Alapok: Tartalék-slap K 43798. Külön tartalékalap K 51600.14. Árfolyam-külömbözeti alap K 31645.63. Jótékonyági alap K 327.33. Nyugdíjalap K 163197.28. Betétek: Takarékbetétek K 454306.170. Folyósítási betétek K 877338.25. Kölesonokból visszatartva K 227154.60. Visszeszámitott váltók K 1187289. Adóok és hitelzetek K 766236.25. Fel nem vett osztalék K 380. Nyereségátvitelt K 10968.59. Nyereségátvitelt pr. 1911. K 316639.04. Összesen K 11386227.81.

Vesz. eseg. Kifizetett kamatok: Betét kamat K 327148.78. Folyósítási kamat K 20689.60. Visszeszámitási kamat K 94216.76. Átruházott jelz. kamat K 2024.17. Alapok kamatai K 1036.26. hozzá kifizetett nyerdíj 5438.70. 10% betét-kamat adó K 22714.57. Tiszti fizetések K 27580.86. Tiszti személyi pótlék K 1241.65. Tiszti nyugdíjbiztosítás K 2227.30. Lettárak K 18322.44. Költségek K 14231.90. Adók K 17894.32. Illetékek K 4434.74. Nyereség K 227630.68. Összesen K 687339.54.

Nyereség. Nyereségátvitelt 1910. évről K 10968.59. Kámar-jűvedelmek: Váltókamat K 314892.63. Jelzálogkamat K 103774.04. Értékpapírkamat K 118906.27. Jutalékok K 14810.15. Bevezető díjak K 282.60. Folyósítási díjak K 8367.70. Stornódíjak K 6910.20. Házbírjűvedelem K 18720.08. Összesen: K 487150.24.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1912. január 9-én.

NÉPOPERA

Troubadour.

Opera 4 felvonásban, 4 képből. Írta Salvatore Cammarano. Zenejét szerzőtte: Giuseppe Verdi. A zenekart vezényli: Reiner Frigyes karmester.

Személyek:
Lina gróf Gábor
Leon r. Gervai E.
Azucena K. Durigo I.
Manrico Várnai
Fernandó K. rósa
Ines Leg. ri A.
Ruiz Székely
Orsz. király Székely
Hernés Sugár

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A budapesti poliklinikai egyesület jótékonykezelt estélye.

Kezdeté 1/8 órákor

APOLLO-PROJEKTORFÉ

Cépszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

Mozgófénykép-népszínház (heli aktuálisok). Boldog örökösök (humorizáció). Kovács Mihály, a Neuzeti Színház elhunyt művésze játszik es énekel. Czethalvádszát (eredeti felvétel.) Az első szobor (komédia). A fekete golyó társadalmi dráma 3 felvonásban. Irta: Urban Gaud. Kiszárolagos előadásai joggal.

Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, 1. hó 9-án.

Minden pénteken délután fél négy órákor nagy gyermekelőadás. Gál Mózes meséi.

Az első előadás hétköznapokon d. u. 1/8 órákor, vasár- és ünnepnapokon 4 órákor kezdődik

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kis kávéház.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Triston Berneri. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:
Alber Z. Molnár
Philibert Vrg.
Veachenau Rétney
Bigredon Huszár
Karkodócs Dohi
Druvier Kőrösi
Xavier Kőrösi
Ljudevit Kőrösi
Gastonnet Felő
Arthur Vándory
Lévéherdó I. Iréti
Közjegyző Karádi
Főpincér Császár
Tűzfelügyő Gere
Vendég Körmendy
Berangéto Harasztli M.
Edwige T. Forray R.
Isabella Csány J.
Ivonne Nagy T.

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Sumurun.

Zenés játék 3 képből. Irta: Fieks. Frigyes. Zenejét szerzőtte: Holländer Viktor.

Személyek:
Sumurun Varsányi
Az öreg seik Fonyosi
Az ifjú seik Stella
Komorna Hegedűsné
Papos Csontos
Tanzosznó Mészáros G.
Nur at Din Tanay
Vén asszony Ferenczy
Főháremőr Vendrey
Háremhölgyek Makay M.
Lenkelly L.
Csáki I.
Rabozogák Sarkadi
Rabozogakereskedő Kárpáti
Vésárteljesítő Balassa
Bárdi

Kezdeté 1/8 órákor.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Róvay-utca 18. szám. Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 órákor.

Ma „HOFJAGD“

Bohóság 1 felvonásban. Irta: SATYR.

Továbbá R. Türk Berta

új szülő műsorával és

„A Regulátor.“

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Róvay-utca 18. d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. Hírség nagyüzemű Andrásy-ut 19. és Soproni nagyüzemű Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-5. emeleti „Casino de Parisban“ teljesen új műsor a világ legjobb tánc-attrakcióinak felállításával.

CIMBALMOT

10 koronás részletfizetésre 10 évi jótállás mellett, az általánosan elismert legjobbnak kiemeléséről híres

Reményi Mihály

ezég, a magyar kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője szállít.!!!

Budapest, Király-utca 58. Kérjen arjegyüket és prospektust.

A kézimunka mint kereseti forrás.

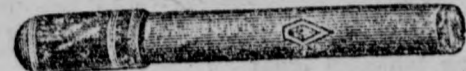
GINEVERNÉ GYÖRY ILONA kiválóan praktikus könyvet írt az iparművészetnek ama technikáiról, amelyekkel a hölgyek otthonukban minden nagyobb felkészülés nélkül foglalkozhatnak. Művészi értékű s mégis könnyen megtanulható mestertapasokról van itt szó, amelyeknek közvetlen hasznát láthatják a hölgyek az életben s amelyek keresetforrássá válhatnak. A könyv minden tekintetben gyakorlati irányú, elejétől végig pontos, könnyen megérthető utmutatást ad csupa oly művészi technika gyakorlására, amelynek különösebb iskolázottság nélkül mindenki azonnal hasznát veheti, nem csupán saját otthonának izléses díszítésére, hanem keresetforrásul is. Angliában a legjobb családok hölgytagjai is foglalkoznak ilyesmivel. A kötetből 200 képpel tarkított szép kiállítású kötet ára húsz 4.20 kor., kötve 7 kor.

A legvidámabb két könyv fiatal leányoknak. Irta Tutsek Anna.

Cillike rövid ruhában, képekkel. Diszkótésben ... 7. kor.

Cillike menyasszony lesz Műhlbeck Károly rajzával. Diszkót. 7. kor.

Menthol cigaretta.

Erős dohányosoknak, a dohányzás mérséklése céljából. Imittált cigaretta alak, celluloid szipkában, menthollal töltve. Szívás közben a szája kellemes, aromatikuss, illatos, üdítő íz jut, mely a dohányfüstöt helyettesíti. Orvosilag ajánlva.

Ára darabja 1.- kor. Vidékre (az összeg előre beküldve) bérmentve ajánlottak ... kor. 1.45

Kapható minden gyógytárban és drogáriában.

Főraktár nagyban és kicsinyben:

Kertész Tódornál Budapest, IV., Kristóftér.

„Altvater“ Gessler Budapest

Új Styria kötőgépek

részletfizetésre Fogl József Lajos Budapest, VIII., József-körút 42. Arjegyüket ingyen és bérmentve.

Közvetlen keleti behozatal. Valódi Perzsa és Smyrna szőnyegek nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfelemelés nélkül részletfizetésre is. SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32. (az udvarban.)

Amerikai „Ideál“ husvágó és aprító gép

erős acélkésekekkel, tartós erős gyártmányú, kiténő munkaképesség, kiténő géphez kolbászító is alkalmazható. Asztalhoz erősíthető csavarral

5	9	10
5.-	7.50	10.-
Kolbászító külön		
-80	1.-	1.20

Ugyanaz nagyobb. Asztalra állítható és csavarokkal megerősíthető, nagyobb háztartásokhoz, üzletek, vendéglők részére

12	22	32
10.-	14.-	24.-
1.20	1.40	2.-

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóftér.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

Csütörtökön, január 11-én délután 3/4 órákor mérsékelt helyre nagy családi előadás a teljes műsorral.

A gyermekek tündérországa.

Akrobata kutyák. HOLDEN BARSZÍNHÁZ. MORRIS CRONIN COMP. Ferenczvárosi úgyal, Heitai, Molnár, Szirmai karacsongyi játéka és a

többi nagyszerű attrakció!

Jegyek, elővételi díj nélkül már most válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

ZONGORÁK

pianók, használtak is, legelőnyösebben vásárolhatók

FARKASHÁZI és BIRÓ

zongoratermelben Budapest, V., Váci-körút 12

Hangelás, javítás, becsorolás, bérlet. Kényelmes részletfizetés.

Telefon 185-48

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben SALAMON JAKAB és T^a czégnél Budapest,

TELEFONSZÁMOK: 72-96, 73-97, 73-98, 73-99. V., Erzsébet-tér 5. szám. TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99.

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Urania	Haug versenyek
10 Szerda	A szerelem gyermeke	Troubadour	-	Quo Vadis?	Csütri	A varsányi család	Leányvásár	Lengyel menyecske	-	-
11 Csütörtök	Borgia Lucrétia	Bohémélet	Nem lehessen tudni	Rigoletto	Nincs tovább	A varsányi család	Leányvásár	-	-	-
12 Péntek	Cyran de Bergerac	Lohengrin	-	A kornviölí hangok	Csütri	A varsányi család	Leányvásár	Gróf Schlinginger	Téli verőfény	-
13 Szombat	Nem lehessen tudni	Paolo és Francesco	-	Troubadour	Papa	A kis kávéház	Leányvásár	Gróf Schlinginger	Az országos színművészeti akadémián előadás	-
14 Dániel: Vasárnap Este:	A csodás hölgy A velencei kalma	Sevillai borbély	-	Rigoletto	Nincs tovább	Az apja fia	Leányvásár	Lili	-	-
				Quo Vadis?	Csütri	A varsányi család	Leányvásár	Gróf Schlinginger		

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdeklődésben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czólszerőségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmészebbmenő igé-nyeknek is megfelel **Műláb** a lehető leg-**Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Ö csász. és Apost. kir. Felsegenek legfelső elhatározása folytán

A polgári jótékony ezélokra szánt

XLI-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ez az Osztrák Birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21.141 készpénz nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottójövedék kezkesedik. A húzás visszavonhatatlanul 1912. február 15-én fog megtartatni. Egy sorsjegynek ára 4 korona. sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-straszé 7. sz. a., továbbá a lottójövedékekben, dohánytösdékben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy yevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

A világhírű „THE ROYAL”

Gramofonokat minden reccsés vagy utózáj nélkül mesés tiszta hanggal, szigorúan az eredeti, nagyban gyári áron és minden aról- emelés nélkül havi 6-10 kor. részletfizetésre szállítjuk a vidékre is. Pletó- Gramofonok 20 kor.-tő feljebb.

Láng Jakab és Fia

grammelen-nagykereskedők,

Budapest, József-körút 41.

Fióküzletek VIII., Baross-tér 4. Buda, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gummi-óvszerek

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legújnomabb Paara gummi-hólyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia, Duchamps* gyártm., 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legújnomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR zománczozott vagy üvegben teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja - 50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig

Has- és Sérvkötők o Gummiharisnyák legújnomabb választékban, mérték után is készíttetnek.

„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót

készter, gummiárúk és betegápolási cikkek raktára

V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körút 1. (AnkerKöz), VII. Rákóczi-ut 8. szám.

Árjegyzéket kívápatra ingyen és bérmentve küldök.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:

Negyedévre 2.50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor.

Singer és Wolfner, Andrássy-ut 101. szám.

Tulszárnyaltuk Párist, Londont és Berlint szabadalmazott

hajtűnkkel

A frizurát erősen tartja és sohasem esik ki. Kapható minden jobb üzletben. Valamenynyi kultur-államban szabadalmazva.

POLCZER ÉS TÁRSA

hajtű- és hajdiszmműarugyár

Budapest, I. ker., Lenke-ut 65. sz.

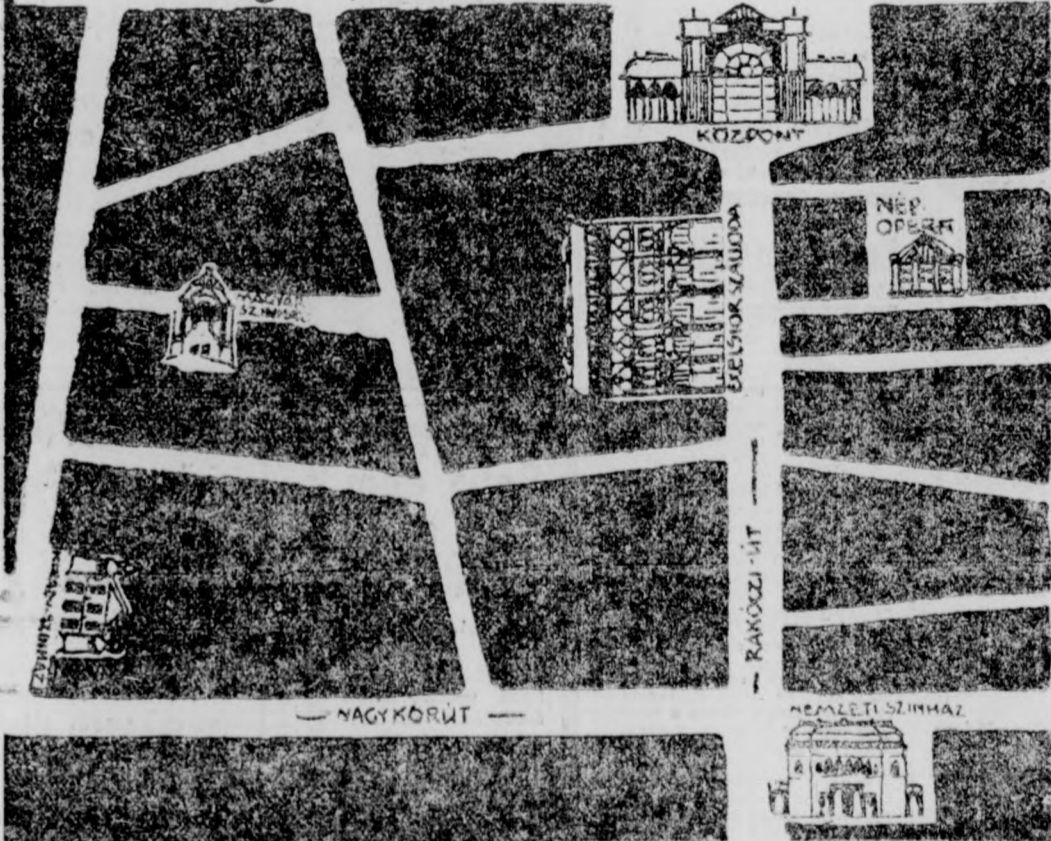

Gyári telek

Albertfalván, 2800 négyszögöl, a magyar államvasuti déli vasut és villamos vasut, a Duna és országut közt elterülő négyzet, — a forgalmi teleppel szemben, négyszögölenként 12 koronájával eladó. Ugyancsak gyári teleknek eladó 7 koronájával a Duna mentén fekvő, — esetleg több részre felosztható 15 000 négyszögöl. — Értékesítés nyerhető: Eleier és Weisz cégénél, Budapest, VII., Károly-körút 7. szám. Telefon 18-67.

EXCELSIOR-SZÁLLODA

Budapest, VII. Rákóczi-ut. 72

A főváros legújabb és legmodernebb szállodája. 125 fényesen berendezett szobával. Lakosztályok és szobák fürdőkkel. Gyönyörű előcsarnok, reggelizőszalon, írószoba, társalgóterem. Külön helyiségben Roneophon diktológép, Roneo kopirgép és sokszorosító, valamint Viktor írógépek és modern gépirók állnak a vendégek rendelkezésére. Minden szobában meleg és hidegvíz, minden emeleten városi és interurban telefon. Központi fűtés, vacuum cleaner, lift. Elsőrangú étterem a földszinten, polgári étkező a souterrainben. Színházi jegyiroda, uri és női fodrászterem a félemeleten. A megbízások gyors elintézésére állandóan több kerékpáros Excelsior-boy van szolgálásban. Az angol reggeli, ruha és cylindervasalás, beretválkozás, minden szobában hűtött Borszéki- vagy Szultán-ásványvíz a szobaárban foglaltatik. Szobák naponta 5 koronától feljebb kaphatók.

A-félemeleten
Excelsior
American
BAR-és
Grill-Room

Feljárt az utcáról Nyitva esti 8 órá-tól. CAVIÁR, OSZTRIGA és LANGOUSTE különlegességei, az amerikai italok száz-féle keverékei és olcsó árai, a legújabb látványossága a főváros esti közönségé- aek és gourmandjainak.

Megnyitás:
e hét folyamán.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket

üz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Delila

levele van posterestante.

Édesem!

Bocsánat, hogy tilalma ellenére mégis írok. Ha tudná, hogy ittlétekor tett kijelentése óta mit szenvedek, megszánna. Azzal nem tudok megbékülni, hogy első beszélgetésünkkor azt mondta: leveleim többször átváltsa, következő reggel már megtiltja a további levelezést. Ezen kívánságát legalább ezen sorokkal megszegem. Pá! Édes szívem! Szeretettel csókolja Palikája.

Házasság közvetítés

legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő urhölgyek előjegyezve a legkülönbözőbb hozomány összeggel. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából. Czéggelzéstelen levelezés. Nősülendő urak férjhezmenendő urhölgyek vagy azok hozzátartozói legnagyobb bizalommal fordulhatnak Faragó Jenő elismertem jóhírű házasságközvetítő irodájához. Budapest, Rákóczi-utca 86. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat).

Akar Ön szellemes lenni?

Akarja, hogy keilemes társalgónak tartásák? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a "Társalgás Művészete" (El-lenállhatatlanság titka és Szellemzsidkrák) rendkívül érdekes könyvet! Megtudja ebből, mint viselkedjek, hogy férjt, nőt, aliatvalót és fellebvalót egyaránt meghódítson. E könyv korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálkon, banketteknel, esküvőkön, színházban és mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. Attekinthető kivonatot, (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétan küld: DEAK, Budapest, Rákóczi-utca 86.

Gyorsírás

és gyorsgépírás. A Gyorsíró és Gyorsgépírás Társaság szaktanfolyamai lenyegesen megnagyobbított modern hygienikus új helyiségekben (Andrássy-utca 12.) tartanak. Legalaposabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, "Kartothek" amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, Ússzandó-és számológépek kezelése. Párhuzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Giegowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-utca 12. szám.

Tisztviselő-otthon

Pensió Budapest, Szent-király-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes penzió 135 kor. Ebed 42 kor. Vacsora 24 kor.

Juniperus

(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemege-konzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Pénzlelőleggel

minden levonás nélkül be-raktároz bizományba butort, zongorát, varrógépet, kerékpárt és mindennemű árukat legjutányosabban, Braun Gáspár Kertész-utca 33. Telefon 46-78

Sok száz

vagyonos hölgy óhajt férjhez menni. Keresztény hajadon 200.000 márka, kath. özvegy 80.000 koron. fiatal független zsidó hölgy 300.000 korona vagyonnal stb. stb. Csakis komoly szándéku urak (vagyon, állás, vallás mel-les) kapnak díjtalan felvilágosítást. Schlesinger, Berlin 18.

Szingazdag

természeti leírások!

Makay Béla

Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászképek

Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Lihet, költői lendület van minden leírásában, rejtő szerzet a szabadság: a természet iránt.

Ára 6 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-utca 21 és minden könyvkereskedésben.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronánál költségmentesen kiválto és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob

ékezerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánossági joggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től júl. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Nándor-u. 7., saját épületben; előbb a szomszédos Liszt Ferenc-tér 10.) Czirre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-cégektől s más hirdetésünkét utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Veres afonya

befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Üresedésben

levő számos különféle állásjelentetettbe, melyek teljes czimmet olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Inyen mutatványszám. IX., Üllői-utca 55. (ezelőtt József-körút 38. szám.)

Elsőrendű Singer-

varró-gépeket

nagyban árban és minden árfelemelés nélkül havi 3 és 10 K részletekkel szállítunk a évi jótállással és vidékre is bárholva

Láng Jakab és fia

varrógép-nagykereskedők Budapest, József-körút 41. Fióküzletek: Boross-utca 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Hungária”

beszélő-gépek

tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, rész-lefizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

Nemi hajóknál

hugyesófolvas, tripper, kankónál csak az illetéle Santalcapulak ezelőtt Larioin Capulak, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 3 korona behál-dással ingyen postaköltséggel szállítja

Illés Antal

gyógy-szeriára Szabadka. Hunnia gyógy-szeriára Budapest, Erzsébet-körút 86.

BUTOR

30% megtakarítás!

Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagont és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szünyegek, csillárok. Telefon 82-13. 28598

Magyar-német

kereskedelmi levelezésben gyakorlott, megállapodott koru komoly ember állást keres. Utazásra is Csongrád, Csanád, Bács Bodrog, Torontál, Temes és Krassó-Szörény megyékben kiválóan alkalmasnak érzi magát. Szíves megkeresések: Országos Izraelita Patronage Egyesület, Budapest, O-utca 46. alá kéretnek.

Zálogcédulát,

briliánsot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiékeket veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékezerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 96-45 Meghívásra jövök

Saját gyártmányú fűrdőká-

dák 14 kor.-tól fejjebb; fűthető kádak 60 kor.-tól fejjebb. Elváltalok mindenféle kuzinatyuk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wosselényi-u. 51/E. Telefon 113-40. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BÉRCZI-VITRAGE

60/85 cm. nagy borsóüllő Point-Lace szalag munka rezurdál és gyűkkel darabja 1 kor. 50 fill.

Bérczi D. Sándor

BUDAPEST Főüzlet: Dessoewffy-u. 5. szám. — Fióküzlet: VIII., Üllői-utca 4. szám

Magyar harzi kanári-

tenyészdé Debrecenben.

Ki a madár dílat meg tudja érteni és annak énekeit föl tudja beszélni, kanári tenyészdém keresse az fel s tisztellen megengem rendelmenyével. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, inély hang, avagy csengő érces. Anul csak madárban kívül a tenyészdém mindenféle főtálmást. A rendelt madarat megelött elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződöm és ha hibás hang, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szorvódti márt. A lakás legkedvesebb díszé a szép éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzért adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszerű vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Morgó-utca 9. sz., gyönyörűen fuváló, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabját 2 forintért. A szállítás a legnagyobb hűdegben is gondosan csomagolva, azavaosság mellett történik. Árjegyzék és a polási utasítás ingyen. Számos elismerő- és köszönőirat hirdetekben. A legnagyobb tenyészőtelep és széküldési intézet.

Sonka-pác

szepességi, 1 adag 1 sonkára utasítással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

25 koronaért

készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltök finom követekekből. Lichtman Sandor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre posttóminták bérmentve, helyben szabá-szomat kívánatra házhoz küldöm. 28592

Műkedvelők

által díszlet nélkül is előadható szindarabokról kabaré számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld Rényi Károly színházi könyvkereskedése Budapest, V., Vigadó-utca 1. szám, Nemzeti Színház könyvtára. Népszínház könyvtára, Operaház könyvtára. Műkedvelők, Kabaré kincstár. Vig reitátor stb. kiadója.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pura. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kintutetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-utca 11. II/1. Telefon 156-80.

„OLLA”

bebizonyíthatóan a legjobb higyeukie gummi-különlegesség. 2 évi jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. „OLLA” gummi-gyárból Wien III/17 Praterstrasse 57

Soha nem létezett

rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.

Modern lakberendezési váltalat

Budapest, IV. kor., Gerlóczy-utca 7. sz. Olcsó szobor-album 1 kor.

Pénzt

akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és minden-nemű kereskedelmi áru-ra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber-czéghez, Baross tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29887

Singer varrógépek

Kerékpárok, grammofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József

Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Kénes árjegyzéket ingyen küld

Technikum Mittweida. Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépészt. laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3510 hallgató a 38. lektelal évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 122. Telefon: 62-39. Alapított 1868-ban

Illusztrált korrajz

a párisi kommunáról!

RÁKOSI VIKTOR

A PÁRISI

GYUJTOGATÓK

(A kommun története)

Regényes korrajz

Ára fűzve 6 korona,

vászonkötésben 8 korona.

Kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, Andrássy-utca 21 és

minden könyvkereskedésben.

Készpénzért

vagy hitelképes egyéneknek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztositthatom, hogy ilyen

olcsón

sehol nem kap modern hála, bédülő, uri és szalon szobákat stb. Győzöljön meg, tekintse meg szemfő raktárunkat, itt jutányosan

vehet

a leggyorsrúbbtől a legdizsesebb kivitelig minden fajta

BUTORT

Nagy Imre

lakberendezési vállalkozó

üzé

BUDAPEST,

Váci-körút 9. szám

(Bejárat Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.